

nem. Dixit autē dauid ad gad. Coartor
 nimis. Sed melius ē ut incidam in
 manus dñi: multe enī misericordie eius
 sunt: qm̄ in manibz hominū. Inmi-
 seritq; dñs pestilentia in isrl̄ de mane
 usq; ad tempus constitutū: et mor-
 tuū sunt ex p̄lo a dan usq; bersabee
 septuaginta milia uiroz. Cūq; ex-
 tendisset manū suā angls dñi sup
 isrl̄m ut disperderet eam: miseratus ē
 dñs sup afflictionē. Et ait anglo p
 curienti p̄lin. Sufficit nūc: cōtine
 manū tuam. Erat autē angls dñi
 iuxta areā hareuna rebusēi. Dixitq;
 dauid ad dñm: cū uidisset angelū
 cedentē p̄lin. Ego sum qui peccauī:
 et ego iniquus: egi. Isti qui oues sūt qd
 fecerunt. Verratur obsecro manus
 tua contra me: et contra domū pa-
 tris mei. Venit autē gad ad dauid
 in die illa: et dixit ei. Ascende: con-
 strue altare dño in area hareuna
 rebusēi. Et ascendit dauid: iuxta
 sermonē gad. quē preceperat ei dñs.
 Conspiciensq; hareuna: aiāditit.
 regem et seruos eius transire ad se.
 Et egressus adorauit regem prono
 uultu in terram: et ait. Quid cause
 ē ut ueniat dñs n̄s rex ad seruum
 suū. Cui dauid ait. Ut emā a te a-
 ream et edificeam altare dño: et ces-
 set infectio que grassatur in p̄lo.
 Et ait hareuna. ad dauid. Accipi-
 at et offerat dñs n̄s rex: sicut pla-
 cet ei. Habes boues in holocaustū:
 et plaustrū et uiga bouum in usū
 lignoz. Omnia dedit hareuna re-
 gi. Dixitq; hareuna ad regē. Dñs

207
 ds tuus: suscipiat uotū tuū. Cui
 respondens rex: ait. Nequaquā ut
 uis. s; emā precio a te: et nō offerā
 dño deo meo holocausta gratuita.
 Erat g; dauid aream et boues ar-
 genti siclis quinquaginta: et edi-
 ficauit ibi dauid altare dño. Et
 obtulit holocausta et pacifica: et
 respiciatus ē dñs terre: et cohibita
 est plaga ab isrl̄. **Explicit sc̄ls liber
 regum. Incipit tertius lib̄ regum.**

Dixit rex dauid senue-
 rat: habebatq; e-
 ratis plurimos di-
 es. Cumq; optre-
 tur uestibz: nō ca-
 lescebat. Dixit g;
 ei serui sui. Querant dño n̄o regi
 adolescentulā uirginē: et stet corā
 rege. et foueat eum. Dormiatq; in
 sinu suo: et calefaciat dñm n̄m
 regē. Quiesierunt igitur adolescen-
 tulam speciosam: in omnibz simibz
 isrl̄. Et inuenit abisag sunatoritē:
 et adduxerunt eam ad regem. Erat
 autē puella pulchra nimis. Dormi-
 ebatq; cum rege: et ministrabat ei.
 Rex uero: nō cognouit eā. Adoni-
 as autē filius aggith: eleuabatur.
 dicens. Ego regnabo. fecitq; sibi
 currū et equites: et quinquaginta
 uiros qui ante eū curerent. Hec
 corripuit eū pater suus aliquādo:
 dicens. Quare hoc fecisti. Erat au-
 tem ipse pulcher ualde: sc̄ls natus
 post absalon. Et sermo ei cū ioab
 filio saruē. et cū abiathar sac̄dote:
 qui adiuuabant partes adoniē.

703
 Sadoch uero sacerdos et banaias filii
 ioiade. et nathan propheta. et semet. et
 cerethi. et ferethi. et omne robur
 exercitus dauid: non erat cum adonia.
 Immolatis ergo adonias arietibus: et ui
 tulus et inuiculis pinguibus. iuxta
 lapidem zoelch qui erat uicinus
 fonti rogel: uocauit uniuersos fratres
 suos filios regis. et omnes uictos iuda
 seruos regis. Nathan autem prophetam
 et banaiam et robustos quosque et
 salomonem fratrem suum: non uocauit.
 Dixit itaque nathan: ad bethsabee
 matrem salomonis. Num audisti
 quod regnauit adonias filii aggrith.
 et dominus noster dauid hoc ignorat: Nunc
 ergo ueni: accipe consilium a me: et
 salua animam tuam filiique tui sa
 lomonis. Vade et ingredere ad re
 gem dauid: et dic ei. Nonne tu do
 mine mi rex iurasti in ancille tue.
 dicens. quod salomon filius tuus reg
 nabit post me. et ipse sedebit in solio
 meo. Quare ergo regnat adonias. Et
 adhuc tibi te loquente cum rege. ego
 ueniam post te: et complebo sermo
 nes tuos. Ingressa est itaque bethsa
 bee ad regem: in cubiculo. Rex autem
 senuerat nimis: et abisag sunami
 tis ministrabat ei. Inclinauit se
 bethsabee: et adorauit regem. Ad
 quam rex. Quid tibi inquit uis. Que
 respondens ait. Domine mi. tu iurasti
 per dominum deum tuum ancille tue: salo
 mon filius tuus regnabit post me.
 et ipse sedebit in solio meo. Et ecce
 nunc adonias regnauit: te domine mi
 rex ignorante. Hactaui boues et

pinguia queque arietesque plurimos:
 et uocauit omnes filios regis. abia
 thar quoque sacerdotem. et ioab prin
 cipem milicie: salomonem autem seruum
 tuum non uocauit. Veruntamen domine
 mi rex. in te oculi respiciunt totius
 israel: ut indices eis qui sedere debeat
 in solio tuo domine mi rex. post te. Erit
 quod cum dormierit dominus noster rex cum pat
 ribus suis: erimus ego et filius meus
 salomon. peccatores. Adhuc illa loquente
 cum rege: nathan propheta uenit. Et nu
 ciauerunt regi: dicentes. Adest na
 than propheta. Cumque introisset in con
 spectu regis. et adorasset eum prius
 in terram: dixit nathan. Domine mi rex.
 tu dixisti. adonias regnet post me.
 et ipse sedeat super thronum meum. Quia
 descendit hodie. et immolauit boues
 et pinguia. et arietes plurimos: et
 uocauit uniuersos filios regis. et prin
 cipes exercitus. abiat har quoque sa
 cerdotem. Illisque uescantibus: et bibe
 ntibus coram eo. et dicentibus uiuat
 rex adonias: me seruum tuum et sa
 doch sacerdotem. et banaiam filium io
 iade. et famulum tuum salomonem non
 uocauit. Numquid a domino meo rege exi
 uit hoc uerbum. et tu non indicasti
 seruo tuo. quis sessurus esset super
 thronum domini mei regis post eum. Et
 respondit rex dauid: dicens. Voca
 te ad me bethsabee. Que cum fuisset
 ingressa coram rege: et stetit ante
 eum: iurauit rex. et ait. Uirum do
 qui eruit animam meam de omni an
 gustia: quia sicut iuravi tibi per dominum
 deum israel. dicens. salomon filii tui

regnabit post me: et ipse sedebit super
solum meum pro me: sic faciam hodie.
Submissioque bechabee in terram
uultu: adorauit regem: dicens. **U**
uat dominus meus rex dauid: in eternum.
Dixit quoque rex dauid. **U**ocate in sa-
doch sacerdotem: et nathan prophetam:
et banaiam filium ioiade. **Q**ui cum in-
gressi fuissent coram rege: dixit ad eo-
rum. **T**ollite uobiscum seruos domini uiri:
et imponite salomonem filium meum super
mulam meam: et ducite eum in gion.
Et unget eum ibi sadoch sacerdos
et nathan propheta in regem super israel:
et canentis bucina: atque dicetis. **U**uat
rex salomon. **E**t ascendetis post eum:
et uenietis. **E**t sedebit super solum
meum: et ipse regnabit pro me. **I**lli-
que precipiam: ut sit dux super israel: et super
iudam. **E**t respondit banaias filius
ioiade regi: dicens. **A**men. **S**ic loquitur
dominus deus domini mei regis. **Q**uoniam fuit
dominus cum domino meo rege: sic sit cum sa-
lomone: et sublimis faciat solium
eius a solio domini mei regis dauid. **D**ef-
cendit ergo sadoch sacerdos et nathan
propheta: et banaias filius ioiade: et
cerethi et pherethi: et imposuerunt
salomonem super mulam regis dauid:
et adduxerunt eum in gion. **S**ump-
seruntque sadoch sacerdos cornu olei de
tabernaculo: et unxit salomonem: et
canerunt bucina. **E**t dixit omnis
populus. **U**uat rex salomon. **E**t ascen-
dit uniuersa multitudo post eum: et
populus canentium tympanis: et letantium
gaudio magno: et insonuit terra a
clamore eorum. **A**udiuit autem adonias:

et omnes qui inuitati fuerant ab eo. **I**taque
conuiuium finitum erat. **S**ed et ioab au-
dita uoce tube: ait. **Q**uid sibi uult
clamor ciuitatis tumultuantis. **A**d-
huc illo loquente: ionathan filius
abiathar sacerdotis uenit. **C**ui dixit
adonias. **I**ngredere quia uir fortis es:
et bona nuntiatis. **R**esponditque io-
nathan adoniam. **N**equaquam. **D**ominus
enim noster rex dauid: regem constituit
salomonem. **M**isitque cum eo sadoch
sacerdotem et nathan prophetam et
banaiam filium ioiade: et cerethi: et
pherethi: et imposuerunt eum super
mulam regis. **U**ixeruntque eum sa-
doch sacerdos et nathan propheta re-
gem in gion. **E**t ascenderunt inde
letantes: et insonuit ciuitas. **H**ec
est uox quam audistis. **S**ed et salo-
mon sedet super solum regni: et in-
gressi serui regis benedixerunt domino
nostro regi dauid: dicentes. **A**mplificet
deus nomen salomonis super nomen tuum:
et magnificet thronum eius super thronum
tuum. **E**t adorauit rex in lectu-
lo suo: et insuper hec locutus est. **B**en-
dictus dominus deus israel: qui dedit hodie
sedentem in solio meo: uidentibus o-
culis meis. **T**erriti sunt ergo: et surrex-
erunt omnes qui inuitati fuerant ab
adonia: et iuit unusquisque in uiam
suam. **A**donias autem timens salomo-
nem: surrexit et abiit in tabernaculum
domini: tenuitque cornu altaris. **E**t nu-
ciauerunt salomoni: dicentes. **E**cce
adonias timens regem salomonem
tenet cornu altaris: dicens. **I**uret in
rex salomon hodie: quod non interficiet

80

seruū suū gladio. Dixitq; salomon.
Si fuit uir bonus: nō cadet nec un-
quidē capillus eius in trā. Sin autē
malum fuit inuentū in eo: morietur.
Misit g rex salomon: et eduxit eum
ab altari. Et ingressus: adorauit re-
gem salomonē. Dixitq; ei salomon.
Vade in domū tuam. **H**

Appropinquauerūt autē dies da-
uid: ut moreretur: precepitq;
salomoni filio suo. dicens. Ego igre-
dior uiam uniuē terre. Confortare
et esto uir. et obserua custodias dñi
dei tui: ut ambules in uis eius. et
custodias ceremonias eius et p̄cep-
ta eius. et iudicia et testimonia. si-
cut scriptum ē in lege moysi. ut in-
telligas uniuē que facis: quocūq;
te uerteris: ut confirmet dñs sermo-
nes suos quos locutus ē de me. dices.
Si custodierint filij tui uias meas.
et ambulauerint coram me in ueri-
tate in omni corde suo et in omni a-
nima sua: nō auferetur tibi uir de
solio isrl. Tu quoq; nosti que fecit
m̄ ioab filius saruie. que fecerit du-
ob; p̄ncipib; exercitus isrl. abner
filio ner. et amase filio rether quos
occidit: et effudit sanguinē belli ī
pace. et posuit cruorem belli ī bal-
theo suo qui erat circa lumbos eiu.
et in calciamto suo qd erat ī pedib;
eius. Facies ḡ iuxta sapiam tuam:
et non deduces canitiem ei pacifice
ad inferos. S; et filij bezzellai ga-
laaditis reddes grām: eruntq; co-
medentes in mensa tua. Occurrēt
enim m̄: quando fugebā a facie

absalon fr̄s tui. Habes itq; apud
te semet filiu gera filij iemini de
bahurim: qui maledixit m̄ maledi-
ctione pessima. quando ibam ad ca-
stra. S; quia descendit m̄ in occur-
sum cū transirem iordanē. et iura-
ui ei p̄ dñm dicens. nō te interficiā
gladio: tu noli eum pati ēē innox-
ium. Vir autē sapiens es. et scies que
facies ei: deducesq; canos eius cū
sanguine ad inferos. Dormiuit iḡ
dauid cū patrib; suis: et sepultus
est in ciuitate dauid. Dies autem
quib; regnauit dauid sup isrl: qua-
draginta anni sunt. In hebron reg-
nauit septem annis: in iherlm̄ tri-
ginta trib;. Salomon autē sedit sup
thronū dauid patris sui: et firma-
tum ē regnū eius nimis. Et ingre-
sus ē adonias fili' aggrith: ad bethsa-
bee matrē salomonis. Que dixit ei.
Pacifcus ne ingressus tuus. Qui
respondit. Pacifcus. Addiditq; Ser-
mo m̄ ad te est. Cui ait. Loquere. Et
ille. Tu inqt nosti quia meum erat
regnū. et me p̄posuerat omnis isrl
sibi in regem: s; translātū ē regnū
et sc̄m ē fr̄s mei. A dño enim consti-
tutū est ei. Hunc ḡ petitionē unā
p̄cor a te: ne confundas faciem meā.
Que dixit ad eū. Loquere. Et ille
ait. Precor ut dicas salomoni regi.
neq; enī tibi negare quicq; potest:
ut det m̄ abislag sunamitem uxore.
Et ait bethsabee. Bene ego loquar
pro te regi. Venit ḡ bethsabee. ad re-
gem salomonē: ut loqueretur ei p̄
adonia. Et surrexit rex in occur su

eius. et adorauit eam: et sedit sup
 thronu suu. Positusq; est thronus
 matri regis: que sedit ad dexterā ei.
Dixitq; ei. Petitionē unā paruulā
 ego deprecor a te: ne confundas faciē
 meam. **Dixitq; ei rex.** Pete mat' mi-
 serq; enī fas est: ut auertā faciē tuā.
Que ait. Detur abisag sunamitis
 adonē frī tuo. uxor. **Responditq; rex**
salomon: et dixit matri sue. **Quare**
postulas abisag sunamitem adonē?
Postula ei et regnū. Ipse enī est fr' mīs
 maior me: et habet abriathar sacerdo-
 tem et ioab filiū saruie. **Iurauit itaq;**
rex salomon p dñm: dicens. **Hec faci-**
at m' d's et hec addat: quia contra a-
 nimā suam locutus ē adonias iūbū
 h'c. **Et nunc uiuit dñs qui firmauit**
me. et collocauit me sup solū dauid
 patris mei. et qui fecit m' domū scē
 locutus ē: quia hodie occidetur ado-
 nias. **Uisitq; rex salomon p manū**
banatē filij ioiade: qui interfecit eū:
 et mortuus ē. **Abriathar quoz sacer-**
don: dixit rex. **Vade in anathoth ad**
agrum tuū. **Et quidē uir mortis es.**
hodie te nō interficiā: qā portasti
 archam dñi dei coram dauid patre
 meo: et sustinisti laborem. in oibz
 in quibz laborauit pater mīs. **Cecit**
q; salomon abriathar ut nō eēt sacer-
dos dñi: ut impleretur sermo dñi
 que locutus ē sup domū heli in sylo.
Uenit autē nunciū ad salomone qd
ioab declinasset post adoniam: et p
 salomone nō declinasset. **fugit ergo**
ioab in tabnaculū dñi: et apprehendit
 cornu altaris. **Nunciatumq; ē regi**

salomoni. qd fugisset ioab in taber-
 naculū dñi: et esset iuxta altare. **U-**
sistq; salomon banaiam filiū ioiade:
 dicens. **Vade interfice eum.** **Et uenit**
banaias ad tabnaculū dñi: et dixit
 ei. **Hec dicit rex.** **Egredere.** **Qui ait.**
Non egrediar: sed hic morar. **Re-**
nunciatur banaias regi sermonem:
 dicens. **Hec locutus ē ioab:** et hec res-
 pondit m'. **Dixitq; ei rex.** **Fac sicut**
locutus ē et interfice eum et sepeli:
 et amouebis sanguinē innocentē
 qui effusus ē a ioab. a me et a domo
 patris mei. **Et reddat dñs sangui-**
nē eius sup caput eius: qā interfecit
 duos uiros iustos melioresq; se. et
 occidit eos gladio. patre meo dauid
 ignorante: abner filiū ner. principē
 milicie isrl. et amasā filiū iether.
 pncipem exercitus iuda. **Et reuer-**
tur sanguis illoz in caput ioab. et i
 caput feminis eius: in sempiternū.
Dauid autē et semini eius et domui
et throno illius sit pax usq; in eter-
nū: a dño. **Ascendit itaq; banaias**
filius ioiade: et aggressus eū interfe-
 cit: sepultusq; est in domo sua in de-
 sero. **Et constituit rex banaiā filiū**
ioiade p eo sup exercitum: et sadoch
 sacerdotem posuit p abriathar. **Uisit**
quoz rex. et uocauit semet: **dixitq;**
ei. **Edifica tibi domū in iherlm.** et
 habita ibi: et nō egredieris inde. huc
 atq; illuc. **Quacūq; autē die egissus**
fuis. et transieris torrentē cedron:
 scito te interficiendum. **Sanguis tuus**
erit sup caput tuū. **Dixitq; semet**
regi. **Bonus sermo.** **Sicut locutus ē**

dñs nrs rex: sic faciet seruus tuus.
 Habitauit itaq; semer in iherlm:
 diebz multis. Factum ē autem post
 annos tres: ut fugeret serui semer
 ad achis filiū maacha. regem gech.
 Nunciatumq; est semer: qd serui ei
 essent in gech. Et surrexit semer et
 strauit asinum suū: iuitq; ad achis
 in gech ad requirendos seruos suos:
 et reduxit eos de gech. Nunciatū ē
 aut salomoni. qd esset semer i gech
 de iherlm: et redisset. Et mittens uo
 cauit eū: dixitq; illi. Nonne testi
 ficatus sum tibi p dñm. et pdixi
 tibi. quacumq; die egressus fueris
 huc et illuc scito te esse morturū.
 Et respondisti m. Bonus sermo: que
 audiui. Quare g nō custodisti ius
 iurandū dñi. et preceptū qd ppepe
 ram tibi. Dixitq; rex ad semer. Tu
 nosti omne malum cui tibi consciū
 est cor tuū: qd fecisti dauid patri
 meo. Reddidit dñs maliciā tuam:
 in caput tuū. Et rex salomon bñ
 dictus: et thronus dauid erit sta
 bilis coram dño usq; in sempiter
 nū. Iussit itaq; rex banaie filio ioia
 de: qui aggressus percussit eum: et
 mortuus est. **III**
Confirmatū est igitur regnū
 in manu salomonis: et affinitate
 coniunctus ē pharaoni regi egypti.
 Accepit namq; filiam eius. et ad
 duxit in ciuitate dauid: donec cō
 pletet edificans domū suam. et do
 mū dñi. et murū iherlm p circuitū.
 Attamen pls immolabat in excel
 sis. Non enī edificatū erat templū

nōi dñi: usq; in diem illum. Dilexit
 aut salomon dñm. ambulans in p
 ceptis dauid patris sui: excepto qd i
 excelsis immolabat. et accendebat thi
 miāma. Abiit itaq; in gabaon: ut i
 molaret ibi. Illud quippe erat excelsū
 maximū. Nulle hostias in holocau
 stum obtulit salomon: sup altare il
 lud in gabaon. Apparuitq; dñs salo
 moni p sompnū nocte: dicens. Pos
 tula qd uis: ut dem tibi. Et ait sa
 lomōn. Tu fecisti cū seruo tuo dauid
 patre meo miām magnā: sicut am
 bulauit in conspectu tuo in ueritate
 et in iusticia et recto corde tecū. Cus
 todisti ei miām tuam grandem: et
 dedisti ei filiū sedentē sup thronū
 eius sicut ē hodie. Et nunc dñe dō:
 tu regnare fecisti seruū tuū pro da
 uid patre meo. Ego sum puer par
 uulus: et ignorans egressum et in
 troitū meum. Et seruus tuus i me
 dio est pli que elegisti: pli infiniti
 qui numerari et supputari n̄ potest
 p multitudinem. Dabis g seruo tuo
 cor docile: ut possit iudicare plm tu
 um. et discernere int̄ bonū et malū.
 Quis enī potest iudicare plm istū.
 plm tuū hunc multū. Placuit ergo
 sermo coram dño: qd salomon rem
 huicemodi postulasset. Et dixit deū
 salomoni. Quia postulasti uerbum
 hoc. et n̄ petisti tibi dies multos. nec
 diuitias. aut aīas inimicōz tuoz: s;
 postulasti tibi sapiam ad discernedū
 iudiciū: ecce feci tibi scām sermones
 tuos. et dedi tibi cor sapiens et intel
 ligens. in tantū ut nullus ante te

similis tui fuit. nec post te surreturus
 fit. Et hec que n̄ postulasti dedi tibi.
 diuitias scilicet et gl̄am: ut nemo fuit
 similis tui in regibz. cunctis recto die
 bz. Si aut̄ ambulauis in uis m̄is.
 et custodieris p̄cepta mea et m̄adata
 mea sicut ambulauit pat̄ tuus: In
 ggos faciam dies tuos. Igitur euigla
 uit salomon: et intellexit quod eēt
 sompniū. Cumqz uenisset iherlm: ste
 tit coram archa federis dñi. Et obtu
 lit holocausta: et fecit uictimas pac
 ficas: et grande conuiuū uniuersis
 famulis suis. Tunc uenerūt due mu
 leres meretrices ad regem: steterūtqz
 coram eo. Quaz una ait. Obsecro mi
 dñie. Ego et mulier hec habitabam
 in domo una: et peperī apud eam in
 cubiculo. Tercio aut̄ die postquā ego
 peperī: pepit et hec. Et erant simul:
 nullusqz alius nobiscū in domo. ex
 ceptis nobis duabz. Mortuus ē autē
 filius mulieris hui' nocte: dormiens
 quippe opp̄sio eum. Et consurgens ī
 tempeste noctis silencio. tulit filiū
 meū de latere meo ancille tue dormie
 tis: et collocauit in sinu suo: suū aut̄
 filiū qui erat mortuus. posuit ī sinu
 meo. Cūqz surrexissem mane ut dare
 lac filio meo: apparuit mortuus. Quē
 diligentius intuens clara luce: dep̄
 hendi nō eēt meū quē genuerā. Res
 pondit altera mulier. Non est ita: s; filius
 tuus mortuus ē: m̄s autē ui
 uit. Contrario illa dicebat. Ment
 ris. filius quippe m̄s uiuit: et fili'
 tuus mortuus ē. Atqz in hūc modū
 contendebant: coram rege. Tunc rex

ait. Hec dicit. fili' m̄s uiuit et fili' tu
 us mortuus ē: et ista respondit nō.
 s; filius tuus mortuus ē. m̄s autē
 uiuit. Dixit q̄ rex. Afferre in gladi
 um. Cumqz attulissent gladium co
 ram rege: diuidite inq̄ infantē ui
 uum in duas partes: et date dimi
 diam partem uni. et dimidiā partē
 alteri. Dixit aut̄ mulier cui fili' erat
 uiuus ad regem: cōmota sūt quippe
 uiscera eius sup filio eius. Obsecro
 dñie: date illi infantē uiuū: et nolite
 interficē eum. Contrario illa dice
 bat. Nec in nec tibi sit: s; diuidatur.
 Respondens rex: ait. Date huic in
 fantē uiuū: et n̄ occidatur. Hec ē enī
 mater ei. Audiuit itaqz omnis isrl'
 iudiciū: qd̄ iudicasset rex. et timue
 runt regem: uidentes sapiam dei eē
 in eo. ad faciendū iudiciū. III

Erat aut̄ rex salomon regnans
 sup omnē isrl': et hy principes
 quos habebat. Azarias fili' sadoch
 sacerdotis. heliozeph. et hana. filij sifa
 scribe. Iosaphat filius hailud: a cō
 mentarius. Banaias fili' ioiade: sup
 exercitū. Sadoch aut̄ et abriathar: sa
 cerdotes. Azarias filius nathan: sup
 eos qui assistebant regi. Zabub filius
 nathan. sacerdos: amicus regis. Et
 hahiasar: p̄positus domus. Et adoni
 ram filius adda: sup tributa. Habe
 bat aut̄ salomon duodecim p̄fectos
 sup omnē isrl': qui p̄bebant amonā
 regi et domui eius. P̄ singulos enim
 menses in anno: singuli necessaria
 ministrabāt. Et hec nomina eorū.
 Benhur: in monte effraim. Bende

char: in maces. et in salebbim. et in
bethsames. et in helon. et in berthana-
nan. **Benesed:** in aroboth. **Ipsi** erat
socco et omnis fra epher. **Benabina-**
dab. cuius ois nephad: dozapher
filiam salomonis habebat uxorem.
Bena filius ahilud: regebat thanech.
et mageddo. et uniuersam bethsam
que est iuxta sarchana sub iezra-
hel. **A** bethsam usq; abelmeula: e re-
gione zelmaan. **Bengaber** i ramorh
galaad: habebat auochair filiu
manasse in galaad. **I** pse perat in
omni regione argob que est in ba-
san: sexaginta ciuitatib; magnis
atq; muratis. que habebant seras
ereas. **Achinadab** filius addo: pree-
rat in manaim. **Achimaas** in nep-
talim. **Sed** ipse: habebat bathse-
mach filiam salomonis. in coniu-
gio. **Banaa** filius hufi: in aser. et i
halod. **Josaphat** filius pharue: in
ylachar. **Semei** fili helai: in benia-
min. **Gaber** filius suri. in terra ga-
laad. et in terra leon regis amorrei.
et og regis basan. sup omnia que e-
rant in terra illa. **Juda** et isrl inu-
merabiles. sicut harena maris i ml-
titudine: comedentes et bibentes
atq; letantes. **Salomon** autē erat
inditione sua habens omnia regna.
sicut a flumine tre philistim usq;
ad terminū egypti: offerentiū mu-
nera sibi. et seruentiū ei cunctis
dieb; uite eius. **Crat** autē cibus sa-
lomonis p dies singulos triginta
chori simile et sexaginta chori fari-
ne: decem boues pingues et uiginti

boues pascuales. et centū arietes: ex-
cepta uenatione ceruoy. caprear atq;
bubaloy. et auuū altilū. **I** pse enī ob-
tinebat omnē regionē que erat trās
flumen quasi a tapsa usq; gazam.
et cunctos reges illay regionū: et
habebat pacem ex omni parte in cir-
citu. **H**abitabatt; iuda et isrl absq;
timore ullo. uniusquisq; sub uite sua
et sub ficu sua. a dan usq; bersabee:
cunctis dieb; salomonis. **Cr** habebat
salomon quadraginta milia psepia
equoy curtilū: et duodecim milia e-
questrū. **N**utriebantq; eos: sup dci
regis pfecti. **S**; et necessaria mense
regis salomonis: cū ingenti cura p-
bebant in tempe suo. **Or** deū quoq; et
paleas equoy et uimtoy deferebant
in locum ubi erat rex: iuxta consti-
tutū sibi. **D**edit quoq; isrl sapiam sa-
lomon. et prudentiā multā nimis.
et latitudinē cordis: quasi arenam
que est in litore maris. **Cr** pcedebat
sapia salomonis. sapiam omnū ou-
entalū et egyptioy. et erat sapietoy
cunctis hominib;: sapientoy etiam
ezraite. et eman. et cachal. et dozda.
filius mahol: et erat nominatus in
uniūsis gentib; p circuitū. **L**ocutus
est quoq; salomon tria milia parabo-
las: et fuerunt carmina eius. quinq;
milia. **Cr** disputauit sup lignis. a ce-
dro que est in lybano usq; ad ysopū
que egreditur de pariete: et disseruit
de uimētis et uolucib; et reptilib; et
piscib;. **Cr** ueniebant de cunctis pplis
ad audiendam sapiam salomonis:
et ab uniūsis regib; tre. qui audie-

Quabant sapientia eius. **V**
 Misit quoque hyram rex tyri ser-
 uos suos ad salomonem; audiuit enim quod
 ipse unxisset regem pro patre eius: quia
 amicus fuerat hyram dauid omni tempore.
 Misit autem et salomon ad hyram: dicens.
 Tu scis uoluntatem dauid patris mei;
 et quia non potuit edificare domum nomini dei
 sui: propter bella imminencia pro circuitu:
 donec daret eos dominus sub uestigio pe-
 dum eius. Nunc autem requiem dedit dominus
 deus noster in pro circuitu: et non est sarchan
 neque occursum malus. Quam ob rem co-
 gito edificare templum nomini domini dei mei:
 sicut locutus est dominus dauid patri meo.
 dicens. Filius tuus quem dabo pro te super
 solium tuum: ipse edificabit nomini meo
 domum. Precipe igitur ut perdant in ce-
 thros de libano: et serui mei sint cum
 seruis tuis. Mercedem autem seruorum tuorum
 dabo tibi: quamcumque petieris. Scis
 enim quoniam non est in populo meo uir qui no-
 uerit ligna cedere: sicut hydoni. Cum ergo
 audisset hyram uerba salomonis. letatus
 est ualde: et ait. Benedictus dominus hodie qui
 dedit dauid filium sapientissimum: super
 hunc populum plurimum. Et misit hyram
 ad salomonem: dicens. Audiui quaecumque
 mandasti mihi. Ego faciam omnem uolunta-
 tem tuam: in lignis cedrinis et abye-
 gnis. Serui mei deponent ea de libano
 ad mare; et ego componam ea in ratibus
 in mari: usque ad locum quem signaueris
 mihi: et applicabo ea ibi: et tu tollas ea.
 Prebebisque necessaria mihi: ut detur ci-
 bus domui mee. Itaque hyram dabat
 salomoni ligna cedrina et ligna abi-
 egna: iuxta omnem uoluntatem eius.

211
 Salomon autem prebebat hyram uiginti
 milia choros tritici in cibum domui eius:
 et uiginti choros purissimi olei. Nec
 tribuebat salomon hyram: pro annos
 singulos. Deditque dominus sapientiam salo-
 moni: sicut locutus est ei. Et erat pax
 inter hyram et salomonem: et pacifera
 ambo fedus. Elegitque rex salomon o-
 parios de omni israhel: et erat indictio
 triginta milia uirorum. Mutebantque eos
 in libanum decem milia pro singulos menses
 uicissim: ita ut duobus mensibus essent in
 domibus suis. Et adoniram erat super
 huiusmodi indictionem. Fuerunt itaque
 salomoni septuaginta milia eorum qui
 onera portabant: et octoginta milia
 latorum in monte: absque ipsis quibus
 preerant singulis operibus: numero trium
 milium et trecentorum. precipientium populo et
 his qui faciebant opus. Precepitque
 rex: ut tollerent lapides grandes. La-
 pides preciosos in fundamentum templi.
 et quadrarent eos: quos dolauerunt
 cementarii salomonis. et cementarii hy-
 ram. Porro bibuli preparauerunt ligna et
 lapides: ad edificandam domum. **VI**
Factum est igitur quadringentesi-
 mo et octogesimo anno egressi
 onis filiorum israhel de terra egypti: in an-
 no quarto mense xio. ipse est mensis sanctus
 regni salomonis super israhel: edificare
 cepit domum domino. Domus autem quam
 edificauit rex salomon domino: habebat
 sexaginta cubitos in longitudine. et
 uiginti cubitos in latitudine. et tri-
 ginta cubitos in altitudine. et porticus
 erat ante templum uiginti cubitorum
 longitudinis iuxta mensuram lati-

tudinis templi: et habebat decē cubi-
 tos latitudinis ante faciē templi.
Fecitq; in templo fenestras obliq;:
 et edificauit sup parietē templi ta-
 bulata p gyrū in parietib; domus p
 circuitum templi et oraculi: et fecit
 latera in circuitu. **T**abulatū quod
 sub ērat qnq; cubitos habebat la-
 titudinis; et mediū tabulatū sex
 cubitoꝝ latitudinis: et terciū tabula-
 tū septem habens cubitos lati-
 tudinis. **T**rabes autē posuit ī domo p cir-
 cuitū forinsecus: ut n̄ hererent mu-
 ris templi. **D**omus autē cū edificare-
 tur. lapidib; de dolatis atq; pfectis
 edificata ē: et malleus ⁊ securis et
 omne ferramentū nō sunt audita in
 domo cū edificaretur. **O**stīū lateris
 mediū. in pariete erat domus dexte:
 et p cōcleam ascendebant in mediū
 cenaculū. et ā medio in terciū. **E**t edi-
 ficauit domū: et consumauit eam.
Texit quoq; domū: laquearib; cedri-
 nis. **E**t edificauit tabulatū sup om-
 nē domū quinq; cubitis altitudinis:
 et operuit domū lignis cedrinis. **E**t
 fcs est sermo dñi ad salomonē: dicens.
Domus hec quā edificas. si ambula-
 ueris in pceptis meis. ⁊ iudicia mea
 feceris. et custodiēris omnia mandata
 mea gradiens p ea: firmabo sermo-
 nē meū tibi. quē locutus sum ad da-
 uid patrē tuū. **E**t habitabo ī medio
 filioꝝ isrl: et n̄ derelinquā populū
 meū isrl. **I**gitur edificauit salomon
 domū: et consumauit eā. **E**t edifica-
 uit parietes domus intrinsecus tabu-
 latis cedrinis. a pauimento domus usq;

ad sūmitatē parietū et usq; ad laq̄a-
 ria et opuit lignis cedrinis intrinsec:
 et textit pauimentū domus tabulis
 abiegnis. **E**dificauitq; uiginti cubi-
 toꝝ ad posteriorē partem templi tabu-
 lata cedrina a pauimento usq; ad supio-
 ra: et fecit interiorē domū oraculi in
 scō scōꝝ. **P**orro quadraginta cubitoꝝ
 erat ipsum templū pforib; oraculi:
 et cedro oīs domus intrinsecus uestie-
 batur: habens tornaturas suas. ⁊ iun-
 cturas suas fabrefactas. et celaturas
 eminentes. **O**mnia cedrinis tabulis
 uestiebantur: nec omnino lapis appa-
 rere potat in pariete. **O**raculū autē in
 medio domus in interiori parte fecat:
 ut ponēt ibi archam fedens dñi. **P**or-
 ro oraculū habebat uiginti cubitos
 longitudinis. et uiginti cubitos lati-
 tudinis. et uiginti cubitos altitudi-
 nis: et opuit illud atq; uestiuit auro
 purissimo. **S** et altare uestiuit cedro.
Domū quoq; ante oraculū operuit
 auro purissimo: et affixit lammas
 claus aureis. **N**ihil erat ī templo:
 qd nō auro tegetetur. **S**ed et totum
 altare oraculi: textit auro. **E**t fecit ī
 oraculo duo cherubim de lignis oli-
 uay: decē cubitoꝝ altitudinis. **Q**inq;
 cubitoꝝ ala cherub una. et qnq; cubi-
 toꝝ ala cherub altera: id est decē cu-
 bitos habentes ā sūmitate ale. usq;
 ad ale altius sūmitatem. **D**ecem q;
 cubitoꝝ erat cherub sc̄ls: in m̄sura
 pari. **E**t opus unū erat in duob; che-
 rubim: id est altitudinem habebat
 unus cherub decē cubitoꝝ. et similiō
 cherub sc̄ls. **P**osuitq; cherubim: in

medio templi intioris. Extendebant
autem alas suas cherubim. Et tange-
bat ala una parietem: et ala cherub se-
cundi tangebatur parietem alterum. Ale
autem altere: in media parte templi se-
in vice contingebant. Texit quoque che-
rubim auro. Et omnes parietes templi
per circuitum: sculpsit uarias celaturis
et torno. Et fecit in eis cherubim et
palmas: et picturas uarias quasi
prominentes de pariete egredientes.
Et et pauimentum domus: texit auro in-
trinsecus et extrinsecus. Et in ingressu
oraculi fecit duo ostiola de lignis oli-
uay. Postes quoque angulorum quinque: et duo
ostia de lignis oliuay. Et sculpsit in
eis picturam cherubim: et palmarum
species: et anaglypham ualde prominen-
tiam: et texit ea auro. Et opuit tam
cherubim quam palmas et cetera: auro.
Fecit quoque in introitu templi postes de
lignis oliuay quadrangulatos: et duo
ostia de lignis abiugnis **al**terni-
secus. Et utrumque ostium duplex
erat: et se in uice tenens aperiebatur.
Et sculpsit cherubim et palmas et
celaturas ualde eminentes: opuitque
omnia laminis aureis opere quadro
ad regulam. Et edificauit atrium interi-
us: ordinibus lapidum politorum: et
uno ordine lignorum cedri. Anno quarto
fundata est domus domini in mense xii: et
in anno undecimo mense elul: ipse est
mense octauus. perfecta est domus in omni
opere suo et in uniuersis utensilibus suis.

Edificauitque ea: annis septem. **VII**
Domum autem suam edificauit sa-
lomon tredecim annis: et ad

perfectum usque perduxit. Edificauit quoque
domum saltus libani: centum cubitorum
longitudinis: et quinquaginta cubi-
torum latitudinis: et triginta cubitorum
altitudinis: et quatuor deambula-
toria inter columnas cedrinas. Ligna
quippe cedrina excidat in colump-
nas: et tabulatis cedrinis uestiuit
totam cameram: que quadraginta
quinque columnis sustentabatur. **U**n-
de autem ordo habebat columpnas quindecim
contra se in uice positas: et e regione
se respicientes equali spacio inter co-
lumpnas: et super columpnas quadran-
gulata ligna: in cunctis equalia. **P**or-
ticum columpnarum fecit quinquaginta
cubitorum longitudinis: et triginta cu-
bitorum latitudinis: et alterum porticum
in facie maioris porticus: et colump-
nas: et epistilia super columpnas fecit.
Porticum quoque solum in qua tribunal
est: fecit: et texit lignis cedrinis a pa-
uimento usque ad summam. Et domicu-
la in qua sedebatur ad iudicandum:
erat in media porticus simili opere. **D**o-
mum quoque fecit filie pharaonis quam
uxorem duxerat salomon: tali opere
quali et hanc porticum. Omnia lapidibus
preciosis qui ad normam quandam atque
mensuram tam intrinsecus quam extrin-
secus serrati erant: a fundamento usque
ad summam parietum: et intrinsecus
usque ad atrium maius. Fundamenta autem
de lapidibus preciosis lapidibus magnis
decem siue octo cubitorum: et desuper la-
pides preciosi equalis mensure secti erant:
similiterque de cedro. Et atrium maius
rotundum trium ordinum de lapidibus: sec-

tis: et unū ordinis de dolata cedro. **F**ecit
 et in atrio domus dñi intior: et in por-
 ticis domus. **F**ecit quoq; rex salomon.
 et tulit hyram de tyro filiu mulieris
 uidue de tribu neptalim. patre tyrio.
 artificem erariū: et plenū sapiā et
 intelligentia et doctrina. ad faciendū
 omne opus ex ere. **Q**ui cū ueniss; ad
 regem salomonē: fecit omē opus ei.
Et finxit duas colūpnas ereas; decē
 et octo cubitoꝝ altitudinis colūpnā
 unā: et linea duodecī cubitoꝝ am-
 biebat utramq; colūpnā. **D**uo q;
 capitella fecit. que ponentur sup ca-
 pita colūpnarū: fusilia ex ere. **Q**uq;
 cubitoꝝ altitudinis capitellū unū: et
 q̄nq; cubitoꝝ altitudinis capitellū
 alterū: et quasi in modū retis et ca-
 thenarū. sibi inuicē miro ope cōtextarū.
Utrūq; capitellū colūpnarū: fusile
 erat. **S**eptena uisū retiacula in ca-
 pitello uno: et septena retiacula in
 capitello altero. **E**t p̄fecit colūpnas.
 et duos ordines p̄ circuitū retiaculoꝝ
 singuloꝝ: ut regerēt capitella que
 erant sup sūmitatē malogranatoꝝ.
Codem modo: fecit capitello scđo. **C**a-
 pitella autē que erant sup capita co-
 lūpnarū quasi ope lily fabricata e-
 rant in porticu. cubitoꝝ quatuor: et
 rursum alia capitella in sūmitate
 colūpnarū desup. iuxta m̄surā co-
 lūpne contra retiacula. **M**alograna-
 toꝝ autē ducenti ordines erant: in
 circuitu capitelli scđi. **E**t statuit
 duas colūpnas: in porticu templi.
Cūq; statuisset colūpnā dextram:
 uocauit eam noīe iachin. **S**imiliter

erexit colūpnā scđam: et uocauit
 nomē eius booz. **E**t sup capita colūp-
 narū: opus in modū lily posuit. **P**fec-
 tumq; ē opus colūpnarū. **F**ecit quoq;
 mare fusile decē cubitoꝝ a labio usq;
 ad labiū: rotundū in circuitu. **Q**uq;
 cubitoꝝ altitudo ei. **E**t retiacula trigi-
 ta cubitoꝝ cingebat illud p̄ circuitū.
Et sculptura subter labiū circubat il-
 lud decē cubitis: ambiens mare. **D**uo
 ordines sculpturarū histriatarū: erant
 fusiles. **E**t stabat sup duodecī boues:
 ē quib; tres respiciebāt ad aquilonē.
 et tres ad occidentē. et tres ad meridi-
 em. et tres ad orientē. **E**t mare sup eos
 desup erat: quoz posteriora uniuersa
 intrinsecus latitabant. **C**rossitudo autē
 literis trium unciarū erat: labiumq;
 eius quasi labiū calicis. et solum re-
 pandi lily. **D**uo milia batos capiebat.
Et fecit bases decē eneas; quatuor cu-
 bitoꝝ longitudinis bases singulas. et
 quatuor cubitoꝝ latitudinis: et
 trium cubitoꝝ altitudinis. **E**t ip-
 sum op̄ basiū interrasile erat. **E**t sculp-
 ture in iuncturas et in coronulas et
 plectas. leones et boues et cherubim:
 et in iuncturis similit̄ desup. **E**t sup
 leones et boues: quasi loza ex ere de-
 pendentia. **E**t quatuor rote p̄ bases
 singulas. **E**t axes erēt: et p̄ quatuor
 partes quasi humeruli subter literē
 fusiles. contra se inuicē respectantes.
Os quoq; literis intrinsecus erat: ī
 capitis sūmitate. **E**t qđ forinsec̄ ap-
 parebat unius cubiti erat totum ro-
 tundū: paritq; habebat unū cubitū
 et dimidiū. **I**n angulis autē colūpnarū

uacit celature erant: et media in tēdo
 lūmpna quadrata. n̄ rotunda. Qua-
 tuor quoq; rote que p̄ quatuor angu-
 los basis erant: coherabant sibi subter
 basim. Una rota: habebat altitudinis
 cubitū et semis. Tales autē rote erant.
 quales solent in curru fieri: et axes e-
 ax et radij et cantī et modiolī. omnia
 fusilia. Nam et humeruli illi q̄tuor
 p̄ singulos angulos basis unī: ex ip̄a
 basi fusiles. et coniuncti erant. In si-
 mitate autē basis erat quedam rotun-
 ditas unī et dimidij cubiti. ita fabre
 facta. ut luter desup̄ posset imponi.
 habens celaturas suas. uariasq; sculp-
 turas ex semetip̄a. Sculpsit quoq; in
 tabulatis illis que erant ex ere. et ī
 angulis. cherubim. et leones et pal-
 mas. quasi in similitudinē hominis
 stantis: ut nō celata sed apposita p̄
 circuitū uiderentur. In hunc modū
 fecit decē bases: fusura una et m̄sura.
 sculpturaq; consimili. Fecit q̄q; decē
 luterē eneos. Quadraginta hatos
 capiebat luter unius: eratq; q̄tuor
 cubitorū. Singulosq; luterē: p̄ singlas
 id est decem bases posuit. Et cōstituit
 decē bases. q̄nq; ad dextrā partē tem-
 pli: et quinq; ad sinistrā partē tēpli.
 stare autē posuit ad dextrā partem
 templi contra orientē: ad meridiē. Fe-
 cit quoq; hyram lebetes. et scutras. et
 annulas. et p̄fecit omne opus regis
 salomonis in templo dñi. Colūpnas
 duas. et funiculos capitellorū sup̄ ca-
 pita colūpnarū duos: ⁊ retiacula duo
 ut opirent duos funiculos qui erant
 sup̄ capita colūpnarū ⁊ malognata

quadringenta in duob; retiaculis. du-
 os usus malognatarū in retiaculis
 singulis ad opirendos funiculos ca-
 pitellorū qui erant sup̄ capita colūp-
 narū: et bases decē. et luterē decē sup̄
 bases. et mare unū. et boues duodeci
 subter mare. et lebetes. et scutras. et ā-
 nnulas. Omnia uasa que fecit hyram
 regi salomonis in domo dñi: de auri
 calco erant. Et in campestri regione
 iordanis fudit ea rex in argillosa tra-
 mē socho et sarthān. Et posuit salo-
 mon omnia uasa in domo dñi. Prop̄
 multitudinē autē nimā: non erat
 pondus eris. Fecitq; salomon omnia
 uasa in domo dñi: altare autē aureū.
 et m̄sam sup̄ quā ponentur panes p̄
 positionis auream. et candelabra au-
 rea q̄nq; ad dextrā. et quinq; ad si-
 nistrā contra oraculū ex auro puro.
 et quasi lili flores. et lucernas desup̄
 aureas. et forapes aureos: ⁊ ydras.
 et fuscūnnulas. et phialas. et mortari-
 ola. et thuribula. de auro purissimo.
 Et cardines ostiorū domus interioris
 sc̄i sc̄orū. et ostiorū domū templi: ex auro
 erant. Et p̄fecit omne opus qd̄ facie-
 bat salomon: in domo dñi et intulit
 que sc̄ificauerat dauid p̄c̄r suus. ar-
 gentū et aurum et uasa: reposuitq;
 in thesauris domus dñi. **VIII**

Unc congregati sunt om̄s ma-
 res natū isrl̄ cū principib; tri-
 buū. et duces familiarū filiorū isrl̄. ad
 regem salomonē in iherlm̄: ut deferret
 archam federis dñi de ciuitate dauid
 id est de syon. Conuenitq; ad regem
 salomonē uniuersus isrl̄ in mense be-

thanim in sollempni die: ipse est mensis septimus. Veneruntque cuncti senes de israel: et tulerunt sacerdotes archam. Et portauerunt archam domini et tabernaculum federis. et omnia uasa scilarum. que erant in tabernaculo: et ferebant ea sacerdotes et leuite. Rex autem salomon et omnis multitudo israel que conueniat ad eum. gradiebantur cum illo ante archam: et immolabant oues et boues absque estimatione et numero. Et intulerunt sacerdotes archam federis domini in locum suum in oraculum templi in sanctum sanctorum: sub alas cherubim. Si que cherubim expandebant alas super locum archae: et pregebant archam et uertices eius desuper. Cumque eminere uertices. et apparerent summitates eorum foris scilarum ante oraculum: non apparerant ultra extrinsecus. Qui et fuerunt ibi: usque in presentem diem. In archa autem non est aliud nisi due tabule lapidee quas posuerat in ea moyses in orebus. quando pepigit fedus dominus cum filiis israel: cum egredierentur de terra egypti. Firmum est autem cum exissent sacerdotes de scilarum: nebula impleuit domum domini: et non poterat sacerdotes stare et ministrare propter nebulam. Impleuit enim gloria domini: domum domini. Tunc ait salomon. Dominus dixit: ut habitaret in nebula. Edificans edificauit domum in habitaculum tuum firmissimum: solium tuum in sempiternum. Conuertitque rex faciem suam: et benedixit omni ecclesie in israel. Omnis enim ecclesia israel stabat. Et ait salomon. Benedices dominus deus israel. qui locutus est ore suo

ad dauid patrem meum: et in manibus eius profecit dicens. A die qua eduxi populum meum israel de egypto. non elegi ciuitatem de uniuersis tribubus israel ut edificaretur domus. ut esset nomen meum ibi: sed elegi dauid ut esset super populum meum israel. Voluitque dauid pater meus edificare domum nomini domini dei israel: et ait dominus ad patrem meum dauid. Quod cogitasti in corde tuo edificare domum nomini meo: benefecisti. hoc ipsum mente tractans. Verumtamen tu non edificabis in domum: sed filius tuus qui egredietur de rebus tuis. ipse edificabit domum nomini meo. Confirmauit dominus sermonem suum. quem locutus est. Et tunc pro dauid patre meo. et sedi super thronum israel: sicut locutus est dominus. Et edificauit domum nomini domini dei israel: et constituit ibi locum archae in qua fedus domini est. quod percussit cum patribus nostris quando egressi sunt de terra egypti. Stetit autem salomon ante altare domini in conspectu ecclesie israel: et expandit manus suas in celum. et ait. Domine deus israel. non est similis tui deus in celo desuper: et super terram deorsum: qui custodis pactum: et misericordiam seruus tuis qui ambulat coram te in toto corde suo: qui custodisti dauid patri meo seruo tuo quem locutus es ei. Ore locutus es et manibus profecisti: ut hec dies probat. Nunc igitur domine deus israel conserua famulo tuo dauid patrem meo: quem locutus es ei. dicens. Non auferetur de te uir coram me. qui sedeat super thronum israel: ita tamen si custodierint filii tui uiam suam ut ambulent coram me sicut tu ambulasti in conspectu meo. Et nunc domine deus israel firmetur

uerba tua: que locutus es seruo tuo da-
uid patri meo. Ergo ne putandum est
quod uere deus habitet super terram. Si enim
celum et celi celorum te capere non possunt.
quoniam magis domus haec quam edificauit.
Si respice ad orationem serui tui. et ad
preces eius: domine deus meus. Audi ymnium
et orationem quam seruus tuus orat co-
ram te hodie; ut sint oculi tui aperti
super domum hanc nocte ac die. super do-
mum de qua dixisti. Erig nomen meum
tibi: ut exaudias orationem quam ser-
uus tuus orat ad te in loco isto. ut ex-
audias deprecationem serui tui et populi
tui israel quodcumque orauerit in loco isto.
Et exaudies in loco habitaculi tui
in celo: et cum exaudieris propitius eris.
Si peccauerit homo in proximum suum. et
habuerit aliquod iuramentum quo teneatur
allicitus. et uenerit propter iuramentum
tuum coram altari tuo in domum tuam; tu
exaudies in celo et facies. et iudicabis
seruos tuos: condemnans impium et
reddens uiam suam super caput eius. iusti-
ficansque iustum et retribuens ei se-
cundum iustitiam suam. Si fugerit populus
tuus israel inimicos suos. quia peccatu-
rus est tibi; et agentes penitentiam et
confitentes nomini tuo uenerint et adora-
uerint et deprecati te fuerint in domo
tua hac. exaudi in celo. et dimitte pec-
catum populi israel: et reduces eos in terram
quam dedisti patribus eorum. Si elatum
fuerit celum et si pluerit propter peccata
eorum. et orantes in loco isto penitentiam
egerint nomini tuo. et a peccatis suis con-
uersi fuerint propter afflictionem suam; ex-
audi eos in celo. et dimitte peccata

seruorum tuorum et populi tui israel. et ostende
eis uiam bonam per quam ambulent. et
da pluuiam super terram quam dedisti populo
tuo in possessionem. Fames si oborta
fuerit in terra. aut pestilentia. aut
corruptus aer. aut erugo. aut locusta.
aut rubigo. et afflixerit eum inimicus
eius portas obsidens. omnis plaga.
uniuersa infirmitas. cuncta deuora-
tio. et imprecatio que acciderit omni
homini de populo tuo israel. si quis cogno-
uerit plagam cordis sui. et expande-
rit manus suas in domo hac. tu exau-
dies in celo in loco habitationis tue et
reprociaberis; et facies ut des uni-
cuique secundum omnes uias suas sicut uide-
ris cor eius. quia tu nosti solus cor
omnium filiorum hominum: ut timeant te
cunctis diebus quibus uiuunt super faciem
terre. quam dedisti patribus nostris. In-
super et alienigena qui non est de populo
tuo israel. cum uenerit de terra longinqua
propter nomen tuum. audietur enim nomen
tuum magnum et manus tua fortis et
brachium tuum extensum ubique; cum
uenerit ergo et orauerit in loco hoc. tu
exaudies in celo in firmamento habi-
taculi tui. et facies omnia per quibus
inuocauerit te alienigena. ut discant
uniuersi populi terrarum nomen tuum timere
sicut populus tuus israel. et probent quia no-
men tuum inuocatum est super domum
hanc quam edificauit. Si egressus fu-
erit populus tuus ad bellum contra ini-
micos suos per uiam quocumque miseris
eos; orabunt te contra uiam ciuita-
tis quam elegisti. et contra domum
quam edificauit nomini tuo: et exaudies

in celo orationes eorum et preces eorum et
 facies iudicii eorum. **Q**uod si peccave-
 rint tibi. non est homo qui non peccet.
 et iratus tradideris eos inimicis
 suis. et captivi ducti fuerint in terra
 inimicorum longe uel prope. et egerint pe-
 nitentiam in corde suo in loco captiui-
 tatis. et confitenti deprecati te fuerint in
 captiuitate sua. dicentes. peccauimus.
 inique egimus. impie gessimus. et
 reuerti fuerint ad te in uniuerso corde
 suo et tota anima sua in terra ini-
 micorum suorum ad quam captiui ducti
 fuerint. et orauerint te contra uiam
 terre sue quam dedisti patribus eorum.
 et ciuitatis quam elegisti. et templi quod
 edificauimus tibi in iherosolymis: ex-
 audies in celo in firmamento solui tui
 et orationes eorum et preces. et facies
 iudicium eorum. et propter triaberis
 populo tuo qui peccauit tibi et omnibus
 iniquitatibus eorum quibus per-
 ueritati sunt in te: et dabis iudicium
 coram eis qui eos captiuos habue-
 rint. ut misereantur eis. **P**opulus enim
 tuus est et hereditas tua. quos edu-
 xisti de terra egypti de medio fornacis
 ferree: ut sint oculi tui aperti ad de-
 precationem serui tui et populi tui israel.
 et exaudies eos in uniuersis: pro quibus
 inuocauerunt te. **T**u enim separasti eos
 tibi in hereditate de uniuersis populis
 terre sicut locutus es per moysen ser-
 uum tuum. quando eduxisti patres
 nostros de egipto domine deus. **I**tem est autem
 cum compleisset salomon orans dominum
 omnem orationem et deprecationem hanc:
 surrexit de conspectu altaris domini.
Utrumque enim genu in terram fixat:

et manum expanderat ad celum. **S**tetit
 ergo et benedixit omni ecclesie israel uoce
 magna: dicens. **B**enedictus dominus deus
 qui dedit requiem populo suo israel: iuxta
 omnia que locutus est. **N**on cecidit ne unus
 quidem sermo: ex omnibus bonis que lo-
 cutus est per moysen seruum suum. **S**icut
 dominus deus noster nobiscum sicut fuit
 cum patribus nostris. non derelinquens nos
 neque proci-
 dens: sed inclinet corda nostra ad se
 ut ambulemus in uniuersis uisibus eius.
 et custodiamus mandata eius et ceremonias
 et iudicia: quecumque mandauit patribus
 nostris. **E**t sunt sermones mei isti quibus
 deprecatus sum coram domino. appropin-
 quantes domino deo nostro die ac nocte:
 ut faciat iudicium seruo suo et populo suo
 israel pro singulis diebus: et scient omnes
 populi terre quia dominus ipse est deus.
 et non est ultra absque eo. **S**icut quoque
 cor nostrum profectum cum domino deo nostro:
 ut ambulemus in decretis eius: et custodiamus
 mandata eius sicut et hodie. **I**gitur rex
 et omnis populus israel cum eo: immola-
 bant uictimas coram domino. **M**actauerunt
 salomon hostias pacificas quas im-
 molauit domino. bouum uiginti duo mi-
 lia. et ouium centum uiginti milia: et
 dedicauerunt templum domini rex et filii
 israel. **I**n die illa sanctificauit rex medi-
 atrum: quod erat ante domum domini. **F**ecit
 quippe holocaustum ibi. et sacrificium.
 et adipem pacificorum: quia altare est
 neum quod erat coram domino minus erat.
 et capere non poterat holocaustum et sacri-
 ficium et adipem pacificorum. **F**ecit ergo
 salomon in tempore illo festiuitatem ce-
 lebrem et omnis israel cum eo. multitudo

magna ab introitu emath usque ad
 riuum egypti coram domino deo nostro sep-
 tem diebus: et septem diebus: id est quor-
 decim diebus: et in die octavo dimisit
 populos. Qui benedicentes regi profecti sunt
 in tabernacula sua: letantes alacrique
 corde super omnibus bonis que fecerat deus da-
 uid seruo suo. et israel populo suo. **IX**

Factum est autem cum profecisset salo-
 mon edificium domus domini. et edi-
 ficium regis. et omne quod operauerat
 et uoluerat facere: apparuit ei dominus se-
 cundo. sicut apparuerat ei in gabaon.
 Dixitque dominus ad eum. Exaudiuim ora-
 tionem tuam et deprecationem tuam: quia
 deprecatus es coram me. Sanctificauim do-
 mum hanc quam edificasti: ut ponere
 nomen meum ibi. in sempiternum. Et erunt
 oculi mei et cor meum ibi: cunctis die-
 bus. Tu quoque si ambulaueris coram
 me sicut ambulauit pater tuus in sim-
 plicitate cordis et in equitate. et fe-
 ceris omnia que precepi tibi. et iudi-
 cia mea et legitima mea seruaueris:
 ponam thronum regni tui super israel in
 sempiternum: sicut locutus sum dauid
 patri tuo dicens. Non auferetur uir-
 de genere tuo. de solio israel. Si autem
 auersione animi fueritis uos et filij
 uiri non sequentes me. nec custodiende
 mandata mea et cerimonias quas
 posui uobis. sed abieritis et colueritis
 deos alienos et adoraueritis eos: au-
 feram israel de superficie terre quam dedi-
 cis: et templum quod sanctificauim nomini
 meo. priciam a conspectu meo. Eruntque
 israel in puerbum et in fabulam cunctis
 populis: et domus hec erit in exem-

plum. Omnis qui transierit per eam stu-
 pebit: et sibilabit. et dicet. Quare fe-
 cit dominus sic. terre huic et domui huic.
Et respondebunt. Quia dereliquerunt
 dominum deum suum qui eduxit patres eorum
 de terra egypti. et secuti sunt deos alie-
 nos. et coluerunt eos et adorauerunt:
 idcirco induxit dominus super eos omne
 malum hoc. **Expletis autem annis uiginti**
postquam edificauerat salomon duas
domos id est domum domini et domum regis.
 hyram rege tyri presentem salomoni
 ligna cedrina et abiegna et aurum
 iuxta omne quod opus habuerat: tunc
 dedit salomon hyram uiginti et oppi-
 da in terra galilee. **Et egressus est**
hyram de tyro ut uideret oppida que
dederat ei salomon: et non placuerunt
ei. **Et ait.** Hecine sunt ciuitates quas
 dedisti mihi frater. **Et appellauit eas**
terram chabul: usque in diem hanc. Mi-
 sit quoque hyram ad regem: centum
 uiginti talenta auri. **Hec est summa**
expensarum: quam obtulit salomon
rex ad edificandam domum domini. et do-
mus suam. et mello. et murum iherusalem.
et eser. et mageddo. et gazet. Pha-
rao rex egypti ascendit et cepit ga-
zet. succenditque eam igni: et chana-
neum qui habitabat in ciuitate inesse-
cit: et dedit eam in dotem filie sue. ux-
ori salomonis. Edificauit ergo salomon
gazer. et bechoron inferiorum. et baa-
lach. et palmiram in terra solitudi-
nis: et omnes uicos qui ad se pertinebant.
erant absque muro muniti. et ciui-
tates curruum. et ciuitates equitum: et
quodcumque ei placuit ut edificaret in

ihrlm. et in lybano. et in omni tra
 potestatis sue. Uniuersum pplm qui
 remanserant de amorreis. et etheis.
 et pherezeis. et euéis. et rebuséis.
 qui nō sunt de filijs isrl. hoz filios
 qui remanserant in tra quos scilicet
 nō potuerant filij isrl exterminare:
 fecit salomon tributarios usq; ad
 diem hanc. De filijs aut isrl. non cō
 stituit salomon seruire quēquā: s;
 erant uiri bellatores et ministri et.
 et pncipes. et duces. et pfecti cur
 ruium et equoꝝ. Erant aut pncipes
 sup omnia opa salomonis. prepositi
 qngenti quinquaginta: qui habebāt
 subiectū pplm. et statutis opib; im
 pabant. Filia aut pharaonis ascē
 dit de ciuitate dauid in domū suā:
 quā edificauerat ei salomon. Tunc
 edificauit mello. Offerebat quoq; sa
 lomon trib; uictib; p annos singulos
 holocausta et pacificas uictimas. su
 p altare qd edificauerat dño: et ado
 lebat thymiana coram dño. Pfectū
 q; est templū. Classē quoq; fecit
 rex salomon in abyngaber. que ē
 iuxta ahilam in litore maris rub.
 in terra ydumēa. Misitq; hyram ī
 classe illa seruos suos. uiros nauiti
 cos et gnaros maris: cū seruis salo
 monis. Qui cū uenissent ī ophir:
 sumptū inde aurū quadringentoz
 uiginti talentoz. detulerunt ad re
 gem salomonem. **X**

Sed et regina saba. audita fama
 salomonis: in noīe dñi uenit tēpta
 re eū in enigmatib;. Et ingressa ihrlm
 cū comitatu multo et diuicijs. came

lis portantib; aromata. et aurū infi
 nitum nimis et gēmas p̄ciosas. ue
 nit ad regem salomonē: et locuta ē
 et uniuersa que habebat in corde suo.
 Et docuit eam salomon: omnia ūba
 que posuit. Non fuit sermo q̄ posset
 regem latere: et n̄ responderet ei. **M**
 dens aut regina saba omnē sapiām
 salomonis. et domū quā edificauerat.
 et cibos mense ei. et habitacula ser
 uoꝝ. et ordines ministrantiū uestesq;
 eoz. et pincernas. et holocausta que
 offerebat in domo dñi: nō habebat
 ultra spm̄. Dixitq; ad regē. **M**eris ē
 sermo quē audiui in tra mea sup ser
 monib; tuis et sup sapiā tuā: et nō
 credebam narranti; m̄ donec ipa ue
 ni. et uidi oculis meis: et pbauī qd
 media pars m̄ nunciata nō fuerat.
Maior est sapiā et opa tua: q̄ rumor
 quē audiui. **B**eati uiri tui. et beati
 serui tui hy qui stant corā te semp;
 et audiunt sapiām tuā. **S**it dñs d̄s
 tuus b̄dictus cui complacuit: et po
 suit te sup thronū isrl. eo qd dilexe
 rit dñs isrl in sempiternū: et constituit
 te regem. ut faceres iudiciū et iusti
 ciam. **D**edit ḡ regi centū uiginti ta
 lenta auri. et aromata multa nimis.
 et gēmas p̄ciosas. **N**on sunt allata
 ultra aromata tam multa: quā ea
 que dedit regina saba regi salomoni.
Sed et classis hyram que portabat
 aurum de ophir: attulit ex ophir lig
 na thyma multa nimis. et gēmas
 p̄ciosas. **F**ecitq; rex de lignis thymis
 fulchra. **E**t domus dñi et domus re
 gie: et cytharas hyrasq; cantozib;.

Non sunt allata huicmodi ligna
 thyma neq; uisa: usq; in p̄sentē die.
 Rex autē salomon dedit regine saba
 omnia que uoluit et petiuit ab eo:
 exceptis hys que ultro obtulerat ei
 munere regio. Que reuisa ē: et abiit i
 tram suā cum secuis suis. Erat autē
 pondus auri qd' afferebatur salomōi
 p̄singulos annos sexcentoz sexagi
 ta sex talentoz auri: excepto eo qd'
 afferebant uiri qui sup uestigalia
 erant. et negociatores uniuersiq; scu
 ta uendentes. et om̄s reges arabie
 ducesq; t̄re. fecit quoq; rex salomon
 ducenta scuta de auro purissimo: sex
 centos auri siclos dedit in lamina
 facti unius: et trecentas peltas ex
 auro pbato. Trecente laminae auri:
 unam peltā uestiebant. Posuitq;
 eas rex: in domo saltus lybani. fe
 cit enā rex salomon thronū de ebo
 re grandem: et uestiuit eum auro
 fuluo nimis: qui habebat sex grad.
 Et sūmitas throni rotunda erat:
 in parte posteriori. Et due manus
 hinc atq; inde tenentes sedile: et
 duo leones stabant iuxta manus
 singulas: et duodeci leuiculi stan
 tes sup sex gradus hinc atq; inde.
 Non est factū tale opus: in uniu
 ersis regnis. S; et om̄ia uasa de qb;
 porabat rex salomon. erant aurea:
 et uniuersa suppellex domus saltus
 lybani de auro purissimo. Nō erat
 argentū nec alicui precij putabat
 in dieb; salomonis. Quia classis
 regis p̄ mare cū classe hyrā semel
 p̄ tres annos ibat in tharsis: defe

rens inde aurū et argentū. et dentes
 elefantoz. et simias et pauos. Ma
 gnificatus ē q̄ rex salomon sup os
 reges t̄re diuitis et sapia: et uniu
 sa terra desiderabat uultū salomōis.
 ut audiret sapiam eius quā dabat
 d̄s in corde eius. Et singuli defere
 bant ei munera: uasa aurea et argē
 rea. uestes et arma bellica. aroma
 ta quoq; et equos et mulos. p̄ an
 nos singulos. Congregauitq; sa
 lomon currus et equites: et facti
 sunt ei mille quadringenti currus.
 et duodeci milia equitū. Et disposu
 it eos p̄ ciuitates munitas: et cum
 rege in iherlm. fecitq; ut tanta eēt
 habundantia argenti in iherlm:
 quanta et lapidum. Et cedroz pre
 buit multitudinē: quasi hycomoros
 que nascūtur in campetrib;. Et edu
 cebantur equi salomonis: de egypto
 et de coa. Negociatores enim regis
 emebant de coa: et statuto p̄cio p̄
 ducebant. Egrediebatur autē qua
 druga ex egypto sexcentis siclis ar
 genti: et equus centū quinquaginta.
 Atq; in hunc modū: cuncti reges
 etheoz et hyrie equos uenūdabant.

Rex autē salomon ada
 mauit mulieres alienigenas
 multas: filiā quoq; pharaonis. et
 moabitidas. et amonitidas. ydu
 meas. et sydonias. et etheas. de gen
 tib; sup quib; dixit d̄s filius isrl:
 nō ingrediemini ad eas. neq; de illis
 ingredientur ad ūras. Certissime
 enim auertent corda ūra: ut seq̄mi
 ni deos eaz. Hys itaq; copulatus ē

salomon: ardentissimo amore. fueruntque ei uxores quasi regine septingente et concubine trecentae. Et auterunt mulieres cor eius. Cuius iam esset senex. deprauatum est cor eius pro mulieribus ut sequeretur deos alienos: nec erat cor eius perfectum cum domino deo suo. sicut dauid pater eius. **S**ed colebat salomon ashtarren deam sydomorum: et chamos deum moabitay: et moloch ydolum amonitay. fecitque salomon quod non placuerat coram domino: et non adimpleuit ut sequeretur dominum sicut dauid pater eius. Tunc edificauit salomono phanum chamos ydolo moab. in monte qui est contra iherusalem: et moloch ydolo filiorum amon. Atque in hunc modum: fecit uniuersis uxoribus suis alienigenis. Que adolebant thura: et imolabant dijs suis. Agitur iratus est dominus salomoni quod auersa esset mens eius a domino deo israel: qui apparuerat ei secundo et preceperat de uerbo hoc ne sequeretur deos alienos: et non custodiuit que mandauit dominus ei. Dixit itaque dominus salomoni. Quia habuisti hoc apud te: et non custodisti pactum meum: et precepta mea que mandavi tibi: dominus rumpens scindam regnum tuum: et dabo illud seruo tuo. Veruntamen in diebus tuis non faciam: propter dauid patrem tuum. De manu filij tui: scindam illud. Nec totum regnum auferam: sed tribum unam dabo filio tuo propter dauid seruum meum: et iherusalem quam elegi. Suscitauit autem dominus aduersarium salomoni. adad ydumeum de semine regio: qui erat in edom. Cum enim esset dauid

in ydumea: et ascendisset ioab princeps milicie ad sepeliendum eos qui fuerant interfecisti: et occidisset omnem masculum in ydumea: sex enim mensibus ibi moratus est ioab et omnis israel: donec interiret omnem masculinum in ydumea: fugit adad ipse et uiri ydumei de securis patris eius cum eo. ut ingrederetur egyptum. Erat autem adad: puer paruulus. Cuius surrexissent de madian: uenerunt in pharan. Tuleruntque secum uiros de pharan: et introierunt egyptum. ad pharaonem regem egypti. Qui dedit ei domum: et albos constituit: et terram delegauit. Et inuenit adad gratiam coram pharaone ualde: in tantum ut daret ei uxorem: sororem uxoris sue. germanam tafnes regine. Veniitque ei soror tafnes. genebath filium: et nutriuit eum tafnes in domo pharaonis. Eratque genebath habitans apud pharaonem: cum filiis eius. Cuiusque audisset adad in egypto. dormisse dauid cum patribus suis. et mortuum esse ioab principem milicie: dixit pharaoni. Dimitte me: ut uadam in terram meam. Dixitque ei pharao. Quia enim te apud me indiges. ut queras ire in terram tuam. At ille respondit. Nulla. **S**ed obsecro te: ut dimittas me. Suscitauit ei quoque deus aduersarium rason filium eliada: qui fugerat adadezer regem soba dominum suum. Et congregauit contra eum uiros. et factus est princeps latronum: cum interficeret eos dauid. Abieruntque damascum: et habitauerunt ibi: et constituerunt eum regem in damasco. Eratque aduersarius israel:

cunctis diebus salomonis. Et hoc est
malū adad: et celiū contra isrl. Reg-
nauitq; in syria. Jeroboam q; filius
nabath. ephratēus de sareda seruus
salomonis. cui mater erat nomine
seuā. mulier uidua. leuauit manū
contra regē. Et hec causa rebellionis
adūsus eum; qā salomon edificauit
mello. et coequauit uozaginē ciui-
tatis dauid patris sui. Erat autē ie-
roboam: uir fortis et potens. Videns
q; salomon adolēcentē bone indolis
et industriū: constituerat eū pfectū
sup tributa uniuēse domus ioseph.
Factum ē igitur in tempe illo ut ie-
roboam egrediretur de iherlm: et uie-
neret eū ahiās filonites ppha in uita.
optus pallio nouo. Erant autē duo
runcum: in agro. Apphendensq; ahi-
as palliū suū nouū quo optus erat:
scidit in duodecī partes. Et ait ad ie-
roboam. Tolle tibi decem scissuras.
Hec enī dicit dñs dñs isrl. Ecce ego
scindam regnū de manu salomonis:
et dabo tibi decē tribus. Porro una
tribus remanebit et ppter seruū me-
um dauid. et iherlm ciuitatem quā
elegi de omib; tribub; isrl: eo qd de-
reliquerit me. et adorauit astarten-
deam sydonoy. et chamos dñm moab.
et moloch dñm filioy amon. et n̄ am-
bulauerit in uis meis ut facerē iusti-
tiam corā me et pcepta mea et iudi-
cia. sicut dauid pater ei. Nec auferā
omne regnū de manu eius; s; ducem
ponā eum cunctis diebus uite sue:
ppter dauid seruū meū quē elegi. q̄
custodiuit mandata mea et pcepta

217
mea. Auferā autē regnū de manu fi-
lii eius: et dabo tibi decē tribus. Filio
autē eius dabo tribum unā: ut rema-
neat lucerna dauid seruo meo cūctis
diebus coram me. in iherlm ciuitate quā
elegi ut eēt nom̄ meū ibi. Te autē as-
sumā: et regnabis sup omnia que de-
siderat anima tua: erisq; rex sup isrl.
Si igitur audieris oīa que pcepēro
tibi. et ambulaueris in uis meis. et fe-
ceris qd rectum ē corā me. custodiēs
mandata mea et pcepta mea sicut fe-
cit dauid seruus meus: ero tecum. et
edificabo tibi domū fidele quom̄ edi-
ficauit domū dauid. et tradā tibi isrl
et affligam sem̄ dauid sup hoc: ue-
ritamen n̄ cunctis diebus. Voluit q;
salomon: interficere ieroboam. Qui sur-
rexit et aufugit in egiptū ad sesach
regē egipti: et fuit in egipto usq; ad
mortem salomonis. Reliquū autē ū-
bor salomonis et omnia que fecit et
sapia eius: ecce uniuēsa scripta sunt
in libro ūbor salomonis. Dies autē
quos regnauit salomon in iherlm
sup omnē isrl: quadraginta anni s̄.
Dormiuitq; salomon cum patrib; su-
is: sepultusq; est in ciuitate dauid
patris sui. Regnauitq; ieroboam fili-

Ceus: pro eo. **XII**
Uenit autē ieroboam in sychem:
illuc enī congregatus erat om̄s isrl:
ad constituendum eū regem. At uō
ieroboam fili nabath cum adhuc eēt
in egipto. p̄fugus a facie salomonis
regis: audita morte eius. reuēsus ē
de egipto. Misericorditerq; et uocauit
eum. Venit q; ieroboam. et omnis

multitudo isrl: et locuti sunt ad ro-
 boam. dicentes. Pater tuus durissimū
 iugum iposuit nobis. Tu itaq; nūc
 iminue paululū de impio patris tui
 durissimo. et de grauisimo iugo qd'
 imposuit nobis: et seruemus tibi.
Qui ait eis. Ite usq; ad tercū diem:
 et reuertimini ad me. Cūq; abisset po-
 pls; inuit consiliū rex roboam cū se-
 niorib; qui assistebant corā salomo-
 ne patre eius. dum adhuc uiueret:
 et ait. Quid mī datis consilium. ut
 respondeam pplō. **Qui dixerunt ei.**
Si obedieris hodie pplō huic et ser-
ueris. et petitioni eorū cesseris. locut-
q; fueris ad eos ūba lenia: erunt tē
serui cunctis dieb;. Qui dereliquit
 consiliū senū qd' dederant ei: et ad-
 hibuit adolēcentes qui nutriti fue-
 rant cū eo. et assistebant illi: dixitq;
 ad eos. **Quid mī datis consiliū ut res-**
pondeam pplō huic. qui dixit mī. le-
uius fac iugum qd' imposuit pater
tuus sup nos. Et dixerunt ei iuue-
 nes: qui nutriti fuerant cū eo. Sic
 loquere pplō huic qui locuti sūt ad te
 dicentes. pater tuus aggrauauit iu-
 gum nr̄m. tu releua nos: sic loq̄ris
 ad eos. **Minimus digitus meus:**
grossior ē dorso patris mei. Et nūc
 pater nr̄s posuit sup uos iugū gra-
 ue: ego autē addam sup iugū nr̄m.
 Pater nr̄s cecidit uos flagellis: ego
 autē cedam uos scorpionib;. Venit ḡ
 ieroboam et oīs popls ad roboam die
 tercio: sicut locutus fuerat rex. dices.
 Reuertimini ad me die t̄cia. Respon-
 ditq; rex pplō dura. derelicto psilio

senioꝝ qd' ei dederant: et locut' ē eis
 scdm̄ consiliū iuuenū. dicens. Pater
 nr̄s aggrauauit iugum nr̄m: ego
 autē addam iugo nr̄o. Pater nr̄s cecidit
 uos flagellis: ego autē cedam uos sco-
 pionib;. Et nō acquieuit rex pplō. qm̄
 auisatus fuerat eū dñs: ut suscita-
 ret uerbu suū qd' locutus fuerat in
 manu ahie filonite. ad ieroboam fi-
 liū nabach. **Uidens itaq; popls. qd'**
noluisset eos audire rex: respondit
ei dicens. Que nobis pars in dauid.
uel que hereditas in filio ysai. Reu-
 tere in tabnacula tua. isrl. **Hūc uide**
domū tuam. dauid. Et abiit isrl: in
 tabnacula sua. **Sup filios autē isrl**
quicūq; habitabant in ciuitatibus
uda: regnauit roboam. **Misit ḡ rex**
roboam aduram qui erat sup tribu
tū. Et lapidauit eum om̄s isrl: et
mortuus ē. Porro rex roboam festinū
 ascendit curru: et fugit in iherlm.
Recessitq; isrl a domo dauid: usq;
in p̄sentem diem. **Factū est autē cū**
audisset oīs isrl qd' reuultus eēt ierobo-
am. miserunt et uocauerūt eum con-
gregato cetū: et constituerunt eum
regem sup om̄ē isrl. **Acc securus ē**
quisq; domū dauid: p̄ter tribum
uida solam. **Venit autē roboam ihe-**
rlm. Et congregauit uniuersā domū
uida et tribum beniamin. centum
octoginta milia electoꝝ uiroꝝ et bel-
latoꝝ: ut pugnarent contra domū
isrl: et reducerēt regnū. roboam fi-
lio salomonis. **Fr̄us ē autē sermo dñi**
ad semeiam uirum dei: dicens. Loq-
re ad roboam filiū salomonis rege

iuda. et ad omnē domū iuda. et beniamin et reliquos de populo. dicens. Hec dicit dñs. Non ascendetis: neq; bellabitis contra frēs urōs. filios isrl. Reuertatur uir: in domū suā. A me enī sc̄m̄ est uerbū hoc. Audierūt sermone dñi: et reuēsi sunt de itinere: sicut eis preceperat dñs. Edificauit autē ieroboam sychem in monte ephraym: et habitauit ibi. Et egressus inde: edificauit phanuel. Dixitq; ieroboam: in corde suo. Nunc reuertetur regnū ad domū dauid si ascenderit popl̄s iste ut faciat sacrificia in domo dñi in iherlm̄. et conuertetur cor popl̄i huius ad dñm suū ieroboam regem iuda: interficientq; me. et reuertentur ad eū. Et excogitato consilio: fecit duos uitulos aureos. Et dixit eis. Nolite ultra ascendere in iherlm̄. Ecce dy tui isrl: qui eduxerūt te de terra egypti. Posuitq; unū in bethel: et alterum in dan. Et sc̄m̄ ē hoc uerbū in peccatū. Habat enī popl̄s ad adorandū uitulum: usq; in dan. Et fecit fana in excelsis: et sacerdotes de extremis popl̄i. qui nō erant de filiis leui. Constituitq; diem sollempnem in mense octauo quinquadecima die mensis: in similitudinē sollempnitatis que celebrabatur in iuda. Et ascendens altare. similiter fecit in bethel: ut immolaret uitulis quos fabricatus fuerat. Constituitq; in bethel: sacerdotes excelsorū que fecerat. Et ascendit sup altare qd̄ extruxerat in bethel quinquadecima die mensis octauī. quē finxerat de corde suo.

Et fecit sollempnitatē filijs isrl. Et ascendit sup altare: ut adoleret incensum. XII

218

Et ecce uir dei propheta cui abdo nomen est sicut in palippomenon fatetur uenit de iuda: in sermone dñi in bethel. ieroboam stante sup altare et thus iacente: et exclamauit contra altare in sermone domini: et ait. Altare altare: hec dicit dñs. Ecce filius nascetur domui dauid. iohias nōie: et immolabit sup te sacerdotes excelsorū qui nunc in te thura succendunt: et ossa hominū sup te incendet. Deditq; in die illa signū: dicens. Hoc erit signū: qd̄ locutus ē dñs. Ecce altare sc̄ndetur: et effundetur cinis qui in eo ē. Cumq; audisset rex sermone hominis dei. quē inelamauerat contra altare in bethel: extendit manū suam de altari. dicens. Apphen & dicit eū. Et exaruit manus eius quā extendat contra eū: nec ualuit retrahere eā ad se. Altare quoq; sc̄ssum ē. et effusus ē cinis de altari: iuxta signum qd̄ pdixerat uir dei in sermone dñi. Et ait rex: ad uirum dei. Deprecare faciem dñi dei tui. et ora p̄ me: ut restituatur manus mea mihi. Orauitq; uir dei faciem dñi. Et reuēsa est manus regis ad eū: et facta ē sicut prius fuerat. Locutus ē autē rex ad uirum dei. Veni mecū in domū ut prandeas: et dabo tibi munā. Responditq; uir dei: ad regē. Si dederis mihi mediam partē domus tue nō ueniam tecū: nec comedā panē neq;

bibam aquā in loco isto. Sic enī mā
 datum ē mī: in sermone dñi p̄cipi
 entis. Non comedes panē nec bibes
 aquam: nec reūteris p̄ uiam qua
 uenisti. Abijt ḡ p̄ aham uiam: et n̄
 ē reūsus p̄ iter quo uenāt in bethel.
 Prophetes aut̄ quidā senex. habita
 bat in bethel. Ad quē uenerunt filij
 sui: et narrauerūt ei omīa opa que fe
 cerat uir dei illa die in bethel: et ū
 ba que locutus fuāt ad regem. nar
 rauerunt patri suo. Et dixit eis pat̄
 eor̄. **P** quam uia abijt: Ostenderūt
 ei filij sui uiam: p̄ quā abierat uir
 dei qui uenerat de iuda. Et ait filij
 suis. **S**ternite mī asinum. Qui cū
 strauissent. ascendit: et abijt post
 uirum dei. Et inuenit eum sedentē
 subtus therebintū. Et ait illi. Tu
 nes uir dei. qui uenisti de iuda?
 Respondit ille. Ego sum. Dixitq; ad
 eum. **V**eni in domū mecum: ut co
 medas panē. Qui ait. Non possum
 reūti neq; uenire tecū: nec comedā
 panē nec bibam aquā in loco isto: q̄a
 locutus ē dñs ad me in sermone dñi.
 dicens. Non comedes panem et nō
 bibes aquā ibi: nec reūteris p̄ uiam
 qua ieris. Qui ait illi. Et ego sum
 p̄phā similis tui: et angl̄s locutus ē
 michi in sermone dñi. dicens. Reduc
 eum tecū in domū tuā: ut comedat
 panē et bibat aquā. **S**refellit eū: et
 reduxit secum. Comedit ḡ panem
 in domo eius: et bibit aquam. Cūq;
 sederet ad inſam: fr̄s est sermo dñi
 ad p̄phā qui reduxerat eū: et excla
 mauit ad uirum dei qui uenerat de

uida. dicens. **H**ec dicit dñs. Quia n̄
 obediens fuisti ori dñi. et non custo
 disti mandatū qd̄ p̄cepit tibi dñs d̄s
 tuus. et reūsus es. et comedisti panē
 et bibisti aquā in loco in quo p̄cepi
 tibi ne comederes panē neq; biberes
 aquā: nō inferetur cadauer tuū in
 sepulchrū patrū tuor̄. Cūq; come
 distet et bibisset: strauit asinū suū
 p̄phā quē reduxerat. Qui cū abisset:
 inuenit eū leo in uia: et occidit. Et
 erat cadauer eius. p̄iectum ī itinere.
 Asinus aut̄ stabat iuxta eū: et leo
 stabat iuxta cadauer. Et ecce uiri
 transeuntes. uiderunt cadauer ei
 p̄iectum in uia: et leonē stantem
 iuxta cadauer. Et uenerūt. et diuul
 gauerūt in ciuitate: in qua p̄ph̄s
 ille senex habitabat. **Q**d cum
 audisset p̄phā ille qui reduxe
 rat eum de uia: ait. **V**ir dei est qui ino
 bediens fuit ori dñi: et tradidit eū
 dñs leoni. Et confregit eū ⁊ occidit:
 iuxta ūbum dñi qd̄ locutus est ei.
 Dixitq; ad filios suos. **S**ternite mī
 asinū. Qui cū strauissent. et ille a
 bisset: inuenit cadauer ei p̄iectum
 in uia. et asinū et leonem. **S**tantes
 iuxta cadauer. Et n̄ comedit leo de
 cadauere: nec lesit asinū. **T**ulit ḡ
 p̄ph̄s cadauer uiri dei. ⁊ posuit illud
 sup̄ asinū: et reūsus intulit in ciui
 tatem p̄phete senis: ut plangerent
 eū. Et posuit cadauer eius in sepul
 chro suo: et planxerunt eū. **H**eu heu
 mi fr̄. Cūq; planxissent eum: dixit
 ad filios suos. **C**ū mortuus fuero se
 pelite me in sepulchro. in quo uir d̄i

sepultus ē iuxta ossa eius: ponite
 ossa mea. **P**fecto enī ueniet sermo quē
 p̄tulerit in sermone dñi. contra altare
 quod est in bethel: et contra omnia fana
 excelsoꝝ que sunt in urbibꝫ samarie.
Post uerba hec n̄ est reuſus ieroboam
 de uia sua pessima: s; ē contrario fecit
 de nouissimis ppli sacerdotes excelsoꝝ.
Quicūq; uolebat. implebat manum
 suā: et fiebat sacerdos excelsoꝝ. **E**t p̄
 ter hanc causam peccauit domus iero
 boam: et eūsa ē. et delera de superficie t̄re.
In tēp̄e illo: egrotauit abia **XIII**
 filius ieroboam. **D**ixitq; ieroboam
 uxori sue. **S**urge et cōmūta habitū.
 ne cognoscaris quod sis uxor ieroboam:
 et uade in sylo ubi ē ahia p̄ph̄a. qui
 locutus ē m̄. quod regnaturus ēem sup
 hunc pplm. **T**olle quoq; in manu
 tua decem panes. et crustulā et uas
 mellis: et uade ad illum. **I**p̄e indica
 bit tibi: quid euenturū sit huic pue
 ro. **F**ecit ut dixerat ieroboam uxor.
Et consurgens abiit in sylo: et uenit
 in domū ahie. **A**t ille n̄ poterat ui
 dere: quia caligauerant oculi eius
 p̄ senectute. **D**ixit autē dñs ad ahiam.
Ecce uxor ieroboam ingreditur: ut
 consular te sup filio suo. qui egrotat.
Hec et hec loqueris ei. **C**um ergo illa
 intraret et dissimularet se esse que
 rat: audiuit ahias somitū pedum
 eius introeuntis postū: et ait. **I**n
 gredere uxor ieroboam. **Q**uare te
 ahiam ēē simulas? **E**go autē missus
 sum ad te: durus nuncius. **V**ade: et
 dic ieroboā. **H**ec dicit dñs. deus isrl̄.
Quia exaltaui te de medio ppli. et

dedi te ducem sup pplm meū isrl̄. et
 scidi regnū domus dauid et dedi illd
 tibi. et nō fuisti sicut seruius m̄s dauid
 qui custodiuit mandata mea et secut⁹
 ē me in toto corde suo. faciens quod pla
 citum ēēt in conspectu meo. s; opatus
 es male sup om̄s qui fiānt ante te. et
 fecisti tibi deos alienos. et conflatales
 ut me ad iracundiā puocares. me
 autē peccasti post corpus tuū: idcirco
 ecce ego inducam mala sup domū ier
 oboam: et p̄cutiam de ieroboā m̄n
 gentē ad parietē. et clausum et nouis
 simū in isrl̄. **E**t mundabo reliquias
 domus ieroboam: sicut mūdari solz
 finius usq; ad putū. **Q**ui mortui fu
 erunt de ieroboam in ciuitate. come
 dent eos canes: qui autē mortui fue
 rint in agro. uorabunt eos aues celi:
 quia dñs locutus ē. **T**u igitur surge:
 et uade in domū tuam. **E**t in ip̄o in
 t̄ritu pedum tuorū in urbem mone
 tur puer: et planget eū om̄s isrl̄. et
 sepeliet. **I**ste enī solus inferetur de ier
 oboam in sepulchrū: quia inuētus
 ē sup eū sermo bonus ad dñm dñm isrl̄.
In domo ieroboam. **C**onstituēt autē
 sibi dñs regē sup isrl̄: qui p̄cutiat do
 mū ieroboam in hac die. et in hoc tēp̄e.
Et p̄cutiet dñs isrl̄ sicut moueri solz
 harundo in aqua: et euellet isrl̄ de
 terra bona hac quam dedit patribꝫ
 eorū. et uentilabit eos transflumen:
 quia fecerunt sibi lucos ut irretarēt
 dñm. **E**t tradet dñs d̄s isrl̄ p̄p̄t̄ā
 ieroboam: qui peccauit. et peccare
 fecit isrl̄. **S**urrexit itaq; uxor ierobo
 am. et abiit: et uenit in thersa. **C**ūq;

illa ingrederetur limen domus: puer mortuus est. Et sepelierunt eum. Et planxit illud omnis israel: iuxta sermonem domini quem locutus est in manu secui sui alieph. Reliqua autem uerborum ieroboam quomodo pugnauerit et quomodo regnauerit: ecce scripta sunt in libro uerborum dierum regum israel. Dies autem quibus regnauit ieroboam: uiginti duo anni sunt. Et dormiuit cum patribus suis. Regnauitque nadab filius eius: pro eo. Porro ieroboam filius salomonis regnauit in iuda. Quadraginta et unius anni erat ieroboam cum regnare cepisset: et decem et octo annis regnauit in iherusalem: ciuitate quam elegit dominus ut poneret nomen suum ibi. ex omnibus tribubus israel. Nomen autem matris eius naama amanitis. Et fecit iudas malum coram domino: et irritauerunt eum super omnibus que fecerunt patres eorum in peccatis suis que peccauerunt. Edificauerunt enim et ipsi sibi aras et statuas et lucos: super omnem collem excelsum. et subter omnem arborem frondosa. Et effeminati fuerunt in terra. Feceruntque omnes abominaciones gentium: quas accituit dominus ante faciem filiorum israel. In quinto autem anno regni ieroboam. ascendit sesac rex egypti in iherusalem. et tulit thesauros domus domini et thesauros regios. et uniuersa diripuit: scuta quoque aurea que fecerat salomon. Pro quibus fecit rex ieroboam scuta eenea: et tradidit ea in manu ducum scutariorum: et eorum qui excubabant ante ostium domus regis. Cumque ingredere-

tur rex in domum domini. portabant ea que preuendi habebant officium: et postea reportabant ad armamentarium scutariorum. Reliqua autem sermonum ieroboam et omnia que fecit: ecce scripta sunt in libro uerborum dierum regum iuda. Fuitque bellum inter ieroboam et ieroboam: cunctis diebus. Dormiuitque ieroboam cum patribus suis: et sepultus est cum eis in ciuitate dauid. Nomen autem matris eius naama ammanitis. Et regnauit abia filius eius: pro eo. **XV** Regitur in octauo decimo anno regni ieroboam filii nabath: regnauit abia super iudam. Tribus annis regnauit in iherusalem. Nomen matris eius maacha: filia abialon. Ambulauitque in omnibus peccatis patris sui que fecerat ante eum: nec erat cor eius perfectum cum domino deo suo. sicut cor dauid patris eius. Sed propter dauid dedit ei dominus deus suus lucernam in iherusalem. ut suscitaret filium eius post eum: et staret iherusalem: eo quod fecisset dauid rectum in oculis domini. et non declinasset ab omnibus que precepit ei cunctis diebus uite sue. excepto sermone uitae echer. Attamen bellum fuit inter abia et ieroboam: omni tempore uite eius. Reliqua autem sermonum abia et omnia que fecit: nonne hec scripta sunt in libro uerborum dierum regum iuda. Fuitque prelium inter abia et ieroboam. Et dormiuit abia cum patribus suis: et sepelierunt eum in ciuitate dauid. Regnauitque asa filius eius pro eo. In anno uero uicesimo ieroboam regis israel regnauit asa rex iuda: et quadraginta uno anno regnauit in iherusalem.

Nonn matr̄ ei maacha filia abel
 salon. Et fecit asa rectum ante con-
 spectu dñi: sicut dauid pater ei. Et
 abstulit effeminatos de terra: pur-
 gavitq; uniuersas sordes ydolorū que
 fecerant patres ei. Insuper et maacha
 matrē suam amouit ne eēt princeps
 in sacris priapi: in loco eius quem
 consecrauerat. Subiicitq; specum ei:
 et confregit simulachru turpissimu
 et combussit in torrente cedron: excel-
 sa autē nō abstulit. Verū tamen cor
 asa pfectum erat cum dño deo suo:
 cunctis dieb; suis. Et intulit ea que
 sacrificauerat pater suus et uouerat. i
 domu dñi: argentū et aurū et uasa.
 Bellum autē erat int̄ asa et baasa re-
 gem isrl: cunctis dieb; eorū. Ascendit
 quoq; baasa rex isrl in iudam: et edi-
 ficauit rama: ut si posset quispiam
 egredi uel ingredi de parte asa regis
 inde. Tollens itaq; asa omne argentū
 et aurum qd remanserat in thesau-
 ris domus dñi et in thesauris domū
 regie: dedit illud in manus seruoꝝ
 suorū: et misit ad benadab filiū tabre-
 mon filij ezion regem syrie qui ha-
 bitabat in damasco. dicens. Fedus ē
 inter me et te: et int̄ patrem meū et
 patrem tuū. Ideo misi tibi numera
 aurū et argentū: et peto ut uenias.
 et irritum facias fedus qd habes cū
 baasa rege isrl: et recedat a me. Acq̄
 escens benadab regi asa. misit pnci-
 pes exercitus sui in ciuitates isrl: et
 pusserunt ahion. et dan. et abel do-
 mu maacha. et uniuersam ceneroth.
 omne scilicet iram neptalim. Et

220
 cū audisset baasa. int̄misit edifica-
 re rama: et reuersus ē in thesa. Rex
 autē asa misit nunciū in omnē iu-
 dam: dicens. Nemo sit excusatus.
 Et tulerunt lapides de rama et lig-
 na eius. quib; edificauerat baasa:
 et extruxit de eisdem rex asa gabaā
 beniamin. et maspha. Reliqua autē
 omnium sermonū asa et uniuerse for-
 titudines eius. et cuncta que fecit. et
 ciuitates quas extruxit: nōne hec
 scripta sunt in libro uerborū dierum
 regum iuda. Jerūtamen i tempe
 senectutis sue: doluit pedes. Et dor-
 miuit cū patrib; suis: et sepultus ē
 cū eis. in ciuitate dauid patris sui.
 Regnauitq; iosaphat filius ei: p̄ eo.
 Nadab uō filius ieroboā regnauit
 sup isrl. anno scdo asa regis iuda: re-
 gnauitq; sup isrl duob; annis. Et fe-
 cit qd malum ē in conspectu dñi: et
 ambulauit in uis patris sui. et in
 peccatis eius quib; peccare fecit isrl.
 Infidatus ē autē ei baasa fili alia
 de domo ysachar: et percussit eū in geb-
 bethon que est urbs philistinorū. Si-
 quidē nadab et oīs isrl: obsidebant
 gebbethon. Insecuit igit̄ illū baasa i
 anno t̄cio asa regis iuda: et regnauit
 p̄ eo. Cumq; regnasset: percussit omne
 domu ieroboā. Non dimisit ne unā
 quidē aiām de semine ei. donec deleteret
 eum. iuxta ūbum dñi qd locut̄ fuit
 in manu serui sui ahie silonitis: p̄
 ter peccata ieroboā que peccauerat
 et quib; peccare fecerat isrl. et p̄pter
 delictum quo irritauit dñm deū
 isrl. Reliqua autē sermonū nadab.

et omnia que opatus ē. nonne hec scripta sunt in libro uerborū diez regum isrl. Fuitq; bellum int̄ asā et baasā regem isrl. cunctis dieb; eorū. Anno t̄cio asā regis iuda. regnauit baasā filius ahiā sup omne isrl in thersa. iugum q̄tuor annis. Et fecit malū coram dño. Ambulauitq; in uis ieroboā et in peccatis eius quib;

F peccare fecit isrl. **XVI**
Factus ē autē sermo dñi ad iheū filiū anani contra baasā. dices. Pro eo qd̄ exaltaui te de puluē. et posui duceū sup pplm meū isrl. tu autē ambulasti in uia ieroboā. et peccare fecisti pplm meū isrl ut me irritares in p̄cis eorū. ecce ego demetā posteriora baasā. et postiora domus eius. Et faciā domū tuam. sicut domū ieroboā filij nabach. Qui mortuus fuit de baasā in ciuitate. comedent eū canes. Et q̄ mortuus fuit ex eo in regione. comedent eū uolucres celi. Reliqua autē sermonū baasā et quęcūq; fecit. et p̄lia eius. nonne hec scripta sunt in libro uerborū diez regum isrl. Dormiuit q; baasā cum patrib; suis. sepultq; est in thersa. Et regnauit hela filius ei. p̄ eo. Cū autē in manu iheū filij anani p̄phē uerbum dñi fecim̄ eēt. contra baasā et contra domū eius et cōtra omne malum qd̄ fecerat coram dño. ad irritandū eum in opib; manūū suaz ut fieret sicut domus ieroboam. ob hanc causam occidit eū. hoc est iheū filiū anani p̄pham. Anno uicesimo sexto. asā regis iuda. regnauit hela filius baasā sup isrl in thersa. duob;

annis. Et rebellauit contra eū seruis suus zamri. dux medie partis equitū. Erat autē hela in thersa. bibens et temulentus. in domo asā p̄fecti thersa. Fruens q; zamri. percussit et occidit eū anno uicesimo septimo asā regis iuda. et regnauit p̄ eo. Cūq; regnasset et sedisset sup solium eius. percussit omnē domū baasā. et nō dereliquit ex ea mungentē ad parietem. et p̄p̄n quos et amicos eius. Deleuitq; zamri. omnē domū baasā. iuxta uerbū dñi qd̄ locutus fuit ad baasā in manu iheū p̄phē. p̄pter uniuersa p̄ccā baasā. et peccata hela filij eius. qui peccauerunt et peccare fecerunt isrl. puocantes dñm dñm isrl in uanitatib; suis. Reliqua autē sermonū hela et omnia que fecit. nonne hec scripta sunt in libro uerborū diez regum isrl. Anno uicesimo septimo asā regis iuda. regnauit zamri septem dieb; in thersa. Porro exercitus obsidebat gebberhō. urbem philistinorū. Cumq; audisset rebellare zamri et occidisse regē. fecit sibi regem oīs isrl amri qui erat p̄nceps militie sup isrl in die illa. in castris. Ascendit q; amri et oīs isrl cū eo de gebberhō. et obsidebant thersa. Videns autē zamri qd̄ expugnanda eēt ciuitas. ingressus ē palatiū et succendit se cū domo regia. et mortuus ē in peccatis suis que peccauerat. faciens malum corā dño. et ambulans in uia ieroboā. et in peccato eius quo fecit peccare isrl. Reliqua autē sermonū zamri et insidiarū eius et tyrannidis. nonne hec scripta sunt in libro

libor dixer regum isrl. Tunc diuisus
est ppls isrl: in duas partes. Media
pars ppi sequebatur thebin filium
ginech. ut constituerent eū regē: et
media pars amri. Preualuit autē
ppls qui erat cum amri: ppls qui seq-
batur thebin filiu ginech. Mortuusq;
ē thebin: et regnauit amri. Anno tri-
cesimo pmo asa regis iuda: regnauit
amri sup isrl duodecim ānis. In the-
sa: regnauit sex annis. Cunctq; monte
samarie a somer. duob; talentis ar-
genti: et edificauit eū. Et uocauit
nomē ciuitatis quā extruxerat nōie
somer: id est dñi montis samarie. Fe-
cit autē amri malū in conspectu dñi:
et opatus ē nequiter sup omnes q;
fuerunt ante eū. Ambulauitq; in
omni uia ieroboam filij nabath. et ī
peccatis ei quib; peccare fecerat isrl:
ut irretaret dñm dñm isrl in uanita-
tib; suis. Reliqua autē sermonū amri
et pha eius que gessit: nōne hec sc̄p-
ta sunt in libro uerbor dier regum
isrl. Dormiuitq; amri cum patrib;
suis: et sepultus ē in samaria. Reg-
nauitq; achab filius eius p eo. Achab
uō filius amri regnauit sup isrl: an-
no tricesimo octauo asa regis iuda. ⁊
regnauit achab filius amri sup isrl
in samaria: uiginti duob; ānis. Et
fecit achab filius amri malū in con-
spectu dñi: sup om̄s qui fuerūt ante
eum. Nec suffecit ei qd ambularet in
peccatis ieroboā filij nabath: in sup
duxit uxore iezabel filiā methbaal
regis sydonioy. Et abijt. et seruauit
baal: et adorauit eū. Et posuit arā

baal in templo baal qd edificauerat
in samaria: et plantauit lucum. Et
addidit achab in opere suo irritans
dñm dñm isrl: sup om̄s reges isrl q;
fuerunt ante eum. In dieb; autē eius:
edificauit ahiel de berthel iericho. In
abiram p̄mitiuo suo fundauit eam:
et in segub nouissimo suo. posuit por-
tas eius: iuxta ūbum dñi qd locutus
fuit in manu iosue filij nun. **XVII**

Et dixit helias thesbithes de ha-
bitatorib; galaad: ad achab. ⁊ Ji-
uit dñs d̄s isrl in cuius consp̄u sto:
si erit annis hys ros et pluuia. nisi
iuxta oris mei ūba. Et sc̄m ē uerbu
dñi ad eum: dicens. Recede hinc. et
uade contra orientē: et abscondere ī
torrente carith. qui ē contra iordanē:
et ibi de torrente bibes. Coruisq; p̄-
cepi: ut pascant te ibi. Abijt ergo: ⁊
fecit iuxta ūbum dñi. Cūq; abisset.
sedit in torrente carith: qui est cont̄
iordanē. Corui quoq; deferebant ei pa-
nē et carnes mane: similis panem ⁊
carnes uespi: et bibebat de torrente.
Post dies autē siccatus ē torrens: nō
enī pluerat sup terrā. Factus ē igit̄
sermo dñi ad eum: dicens. Surge et
uade in sareptā sydonioy: et mane-
bis ibi. Precepi enī ibi mulieri ui-
due: ut pascat te. Surrexit: ⁊ abijt
in sareptā. Cūq; uenisset ad portā
ciuitatis: apparuit ei mulier uidua.
colligens ligna. Et uocauit eā: dix-
itq; ei. Da m̄ paululū aque ī uase:
ut bibam. Cūq; illa pgeret ut af-
ferret: clamauit post tergum ei. di-
cens. Affer m̄ obsecro et buccellā pa-

nis: in manu tua. Que respondit. **U**iuu dñs dñs tuus quia nō habeo panē nisi quantū pugillus capere potest farine in ydria: et paululū olei in lechito. **E**n colligo duo ligna: ut ingrediar et faciam illud in et filio meo: ut comedam et moriamur. **A**d quā heliās ait. Noli timere: sed uade: et fac sicut dixisti. **V**erūtānī in primū fac de ipā farinula subcineritiū panē paruulū: et affer ad me. **T**ibi autē et filio tuo: facies postea. **H**ec autē dicit dñs dñs isrl. **Y**dria farine nō deficiet nec lechitus olei minuetur: usq; ad diem in qua daturus ē dñs pluuiā sup faciem t̄re. **Q**ue abijt: et fecit iuxta ūbū heliē. **E**t comedit ipse: et illa et domus ei. **E**t ex illa die ydria farine nō defecit: et lechitus olei nō est iminutus: iuxta ūbū dñi qđ locutus fuerat in manu heliē. **F**actum ē autē post uerba hec: egrotauit filiū mulieris matrisfamilias. **E**t erat languor fortissimus: ita ut nō remaneret in eo alitus. **D**ixit ḡ ad heliam. **Q**uid in et tibi uir dei? **I**ngressus es ad me ut rememorarentur iniquitates mee: et interficeres filiū meū. **E**t ait ad eam heliās. **D**a mī filiū tuū. **T**u litq; eū de sinu eius: et portauit in cenaculū ubi ipē manebat: et posuit sup lectulū suū. **E**t clamauit ad dñm: et dixit. **D**ñe dñs n̄s: etiā ne uiduā apud quā ego ut cūq; sustentoꝝ affixisti: ut interficeres filiū eius? **E**t expandit se atq; insus ē sup puerū trib; uicib;: et clamauit

ad dñm. et ait. **D**ñe dñs n̄s: reuertatur obsecro aīa pueri hui in uiscera eius. **E**xaudiuit dñs uocem helye: et reuēsa ē anima pueri intra eū: et reuixit. **T**u litq; heliās puerū: et deposuit eū decenaculo in inferiorem domū: et tradidit matri sue. **E**t ait illi. **E**n filiū tuus uiuit. **D**ixitq; mulier ad heliā. **N**unc in isto cognoui qm̄ uir dī es tu: et uerbum dñi in ore tuo uerum est.

Post multos dies: **XVII** **P**ost multos dies: **F**ecm̄ ē uerbu dñi ad heliam in anno tercio: dicens. **V**ade: et ostende te achāb: ut dem pluuiā sup faciem t̄re. **F**uit ergo helyas: ut ostenderet se achāb. **E**rat autē fames uehemens: in samaria. **V**ocauitq; achāb abdiā: dispensatorē domus sue. **A**bdias autē: timebat dñm ualde. **N**am cū interficeret rezelabel pphas dñi: tulit ille centum pphas: et abscondit eos quinquagenos: in speluncis: et paut eos pane et aqua. **D**ixit ḡ achāb: ad abdiā. **V**ade in terram ad uniuersos fontes aquarū: et in cunctas ualles: si forte possimus inuenire herbā: et saluare equos et mulos: et nō penit uimta intēreant. **D**iuulerūtq; sibi regiones: ut circuitent eas. **A**chāb ibat p uiam unā: et abdiās p alterā seorsum. **C**ūq; eēt abdiās in uia: heliās occurrit ei. **Q**ui cū cognouisset eum: cecidit sup faciem suā: et ait. **N**um tu es dñe mi helyas? **C**ui ille respondit. **E**go. **V**ade dic dño tuo. **A**dest helyas. **E**t ille: quid peccauit inquit: qm̄ tradis me seruū tuū in manu achāb: ut interficiat me? **U**iuu

dñs d's tuus. n̄ est gens aut regnū.
 quo n̄ miserit dñs n̄s. te requirens.
 Et respondentib; cunctis n̄ est hic. ad
 irauit regna singula et gentes: eo
 qđ minime reperiretis. Et nūc dicas
 m̄. uade ⁊ dic dño tuo. adest helyas.
 Cumq; recessero a te: sp̄s dñi aspor
 tabit te in locum quē ignoro ego. Et
 ingressus nuntiabo achab: et nō in
 ueniens te. inficiet me. Seruus aut
 tuus timet dñm: ab infancia sua.
 Numquid nō indicatum ē tibi a dño
 meo quid fecerim cū inficeret reza
 bel. p̄has dñi. qđ absconderim de p
 phetis dñi centum uiros quingage
 nos et quingagenos in speluncis. et
 pauperim eos pane et aqua. et nunc
 tu dicas. uade. et dic dño tuo adest
 helyas. ut inficiat me. Et dixit he
 lyas. **U**iuat dñs exercitū ante cui
 uultum sto: quia hodie apparebo ei.
 Abijt ḡ abdias in occursum achab:
 et indicauit ei. Venitq; achab: in oc
 cursū helye. Et cū uidisset eum: ait.
 Tu ne es ille qui conuocabas isrl̄. Et
 ille ait. Non ego turbauit isrl̄. s; tu et
 domus patris tui: qui dereliquistis
 mandata dñi. et secuti estis baalim.
Uerūtamen nūc mitte et congrega
 ad me uniuersum isrl̄ in monte car
 meli: et p̄has baal quadringentos
 et quingaginta. p̄hasq; lucor qua
 dringentos qui comedunt de mensa
 rezabel. **M**isit achab ad omnes filios
 isrl̄: et congregauit p̄has in monte
 carmeli. **A**ccedens autē helyas ad
 omnē plm̄: ait. **U**squequo claudica
 tis in duas partes. **S**i dñs est d's.

sequimini eū: si autē baal: sequimini il
 lum. **E**t n̄ respondit ei pl̄s uerbū.
Et ait rursum helyas: ad plm̄. **E**go
 remansi p̄pha dñi solus: prophete autē
 baal. quadringenti et quingaginta:
 p̄phet̄ lucor. quadringenti uiri sūt.
Dentur nobis duo boues: et illi eli
 gant bouem unū et in frustra ceden
 tes sup ligna ponant: ignē autē nō
 subponant. **E**t ego faciam bouē al
 terum: et imponā sup ligna: ignēq;
 nō subponā. **I**nuocate nomina deor
 ur̄or: et ego inuocabo nom̄ dñi: ⁊ d's
 qui exaudierit p̄ ignem: ip̄e sit d's.
Respondens omnis pl̄s: ait. **O**pti
 ma propositio. **D**ixit ḡ helyas: p̄phetis
 baal. **E**ligite uobis bouē unum: et
 facite p̄mi quia uos plures estis. et
 inuocate nom̄a deor ur̄or: ignemq;
 nō subponatis. **Q**ui cū tulissent bo
 uem quē dederat eis: fecerunt. **E**t
 inuocabāt nom̄ baal de mane usq;
 ad meridiē: dicentes. **B**aal: exaudi
 nos. **E**t nō erat uox: nec qui respon
 deret. **T**ransiiebantq; altare: quod
 fecerant. **C**ūq; iam esset meridies:
 illudebat eis helyas. dicens. **C**lamate
 uoce maiore: d's enim ē. et forsitan
 loq̄tur. aut in diuiso est aut in tri
 nere. aut certe dormit: ut excitetur.
Clamabant ḡ uoce magna: et inci
 debant se iuxta ritum suū cultris et
 lanceolis: donec p̄funderentur sang
 ne. **P**ostq̄m autē transiit meridies: ⁊
 illis p̄phantib; uenerat tempus quo
 sacrificiū offerri solet: nec audiebat
 uox: neq; aliq̄s respondebat nec attē
 debat orantes: dixit helyas oī pl̄o.

ZZZ

Venite ad me. Et accedente ad se populo: curavit altare dñi qd destructū fuerat. Et tulit duodeci lapides iuxta numerū tribuū filioꝝ iacob. ad que factus ē sermo dñi dicens; isrl' erit nom' tuū. et edificavit ex lapidib' altare. in noīe dñi. fecitq; aqueductū quasi p' duas aratiunculas ī circuitu altaris. et composuit ligna. **D**ivisitq; p' imbra bouem. et posuit sup ligna: et ait. Implete quatuor ydria' aqua: et fundite sup holocaustū. et sup ligna. Rursumq; dixit. Etia' secundo facite hoc. Qui cū fecissent & secundo: ait. Etiam tertio: idipm facite. **F**eceruntq; et t'cio. Et currebāt aque circū altare: et fossa aqueductus repleta ē. **C**umq; iam tempus eēt ut offerretur holocaustū: accedens helyas pphā ait. **D**ñe d's abrahā & ysaac et isrl'. hodie ostende quia tu es d's isrl'. et ego seruus tuus: et iuxta preceptū tuum feci oīa ūba hec. **E**xaudi me domine exaudi me: ut discat ppls iste quia tu es dñs d's. et tu conuertisti cor eoz iterū. **C**ecidit autē ignis dñi. et uoravit holocaustū et ligna et lapides: puluerē quoq; et aquam que erat in aqueductu. lambens. **E**d cū uidisset omnis ppls: cecidit in faciem suā. et ait. **D**ñs ipse est d's: dñs ipse est d's. **D**ixitq; helyas ad eos. **A**pprehendite pphas baal: et ne unus quidē effugiat ex eis. **Q**uos cū comprehendissent: duxit eos helyas ad torrentē cysōn: et interfecit eos ibi. **E**t ait helyas ad achab. **A**scende. comede et bibe: quia sonus multe pluuię est. **A**scendit achab:

ut comedet et biberet. **A**scendit autē helyas in iurtem carmeli: et pñus ī terrā. posuit faciē int' genuā suā. **E**t dixit ad puerū suū. **A**scende: et pspice contra mare. **Q**ui cū ascendisset et cōtemplatus eēt: ait. **N**on ē quicqm'. **R**ursum ait illi. **R**evertere septe uicibz. **I**n septima autē uice: ecce nubecula parua quasi uestigiū hominis. **a**scendebat de mari. **Q**ui ait. **A**scende: et dic achab. **J**unge currū tuū et descende: ne preoccupet te pluuiā. **C**ūq; se uerterent huc atq; illuc: ecce celi contenebrati sunt et nubes et uentus. et frā ē pluuiā grandis. **A**scendens itaq; achab: abiit in tērahel. **E**t manus dñi facta est sup heliam: **a**ccinctusq; lumbis currebat ante achab. **d**onec ueniret in tērahel. **XIX**

Dunciauit autē achab tērahel. **D**omīa que fecerat helyas: et q' modo occidisset uniuersos pphas gladio. **M**isitq; tērahel nuntiu ad heliā: dicens. **H**ec faciunt mihi dii. et hec addant: nisi hac hora cras. posuero animā tuam sicut animā unius ex illis. **T**imuit q' helyas: et surgens abiit. **q**uocūq; eum ferebat uoluntas. **V**enitq; in bersabee iuda. et dimisit ibi puerū suū: et prexit in desertū uia unius diei. **C**umq; uenisset & sederet subter unā iuniperū: petiuit aīe sue ut moreretur. **E**t ait. **S**ufficit mihi domine: tolle animā meam. **N**ecq; enim melior sum: qm̄ patres mei. **P**roiecit q; se: et obdormiuit in umbra iuniperi. **E**t ecce ang'ls dñi tetigit eū: et dixit illi. **S**urge & comede. **R**espondit: & ecce

ad caput suū submergitus panis.
 et uas aque. Comedit q̄ et bibit. et
 nictum obdormiuit. Reuersusq; ē
 angl's dñi sc̄lo. et tetigit eū: dixitq;
 illi. Surge et comede: grandis enim
 tibi restat uia. Qui cū surrexisset: co
 medit et bibit. et ambulauit in for
 titudine tibi illius q̄draginta dieb;
 et quadraginta noctib;: usq; ad mō
 tem dei oreb. Cumq; uenisset illuc:
 mansit in spelunca. Et ecce sermo
 dñi ad eum: dixitq; illi. Quid hic a
 gis helya? At ille respondit. Zelo ze
 latus sum p̄ dño deo exercitiū: q̄a
 dereliquerunt pactum dñi. filij isrl'.
 Altaria tua destruxerunt. et p̄phas
 tuos occiderunt gladio: et relictus
 sum solus: et querunt aīam meā
 ut auferant eam. Et ait ei. Egredere
 re: et sta in monte corā dño. Et ecce
 dñs transit: et sp̄s grandis et fortis.
 subitens montes et conteres petras.
 ante dñm. Non in sp̄u dñs. Et post
 sp̄m: cōmorio. Non in cōmoratione do.
 Et post cōmorationē: ignis. Non in
 igne dñs. Et post ignem: sibilus
 aure tenuis. Quod cū audisset helya:
 opuit uultū suū pallio. et egressus
 stetit in ostio spelunce. Et ecce uox ad
 eum: dicens. Quid hic agis helya?
 Et ille respondit. Zelo zelatus sum
 p̄ dño deo exercitiū: q̄a dereliquerūt
 pactū tuū filij isrl'. Altaria tua de
 struxerūt. et p̄phas tuos occiderūt gla
 dio: et derelictus sum ego solus: et
 querunt aīam meā ut auferant eā.
 Et ait dñs ad eum. Uade et reuere
 in uiam tuā p̄ deseru: in damascū.

Cumq; pueneris illuc. unges azahel
 regē sup syriam; et theu filū namfi
 unges regem sup isrl'. helyseū autē
 filū saphat qui est de abelmaula.
 unges p̄ham. p̄ re. Et erit. Quicūq;
 fugerit gladium azahel: occidet eū
 theu. Et qui fugerit gladium theu:
 interficiet eum helyseus. Et derelinquā
 m̄ in isrl' septē milia uiroz. quoz ge
 nua nō sunt curuata baal: et omne
 os qd̄ nō adorauit eū. osculans ma
 nū. Profectus q̄ inde reperit helyse
 um filū saphat. arantē in duodeci
 uigis boum: et ip̄e in duodeci aran
 tib; unus erat. Cūq; uenisset helyas
 ad eū: misit pallium suū sup eum.
 Qui statim relictis bobus cucurrit
 post helyam: et ait. Osculez oro te
 patrem meū et matrē meam: et sic
 sequar te. Dixitq; ei. Uade et reuere.
 Qd̄ enī meū erat: feci tibi. Reuersus
 autē ab eo. tulit par boum: et macta
 uit illud. Et in aratro boum coxit
 carnes: et dedit p̄plo: et comederūt.
 Consurgensq; abiit et securus ē he
 lyam: et ministrabat ei. **XX**

Porro benadab rex syrie congre
 gauit omnē exercitum suū.
 et triginta duos reges sc̄ū. et equos
 et currus: et ascendens pugnabat
 contra samariam: et obsidebat eā.
 Mittensq; nuncios ad achab regē
 isrl' in ciuitatem: ait. Hec dicit be
 nadab. Argentū tuū et aurū tuū
 meū est: et uxores tue et filij tui
 optimi. mei sunt. Responditq; rex
 isrl'. Juxta ūbum tuū dñe mi rex:
 tuus sum ego et omnia mea. Reu

temestq; nuntij: dixerunt. Hec dicit benadab: qui misit nos ad te. Argentum tuum et aurum tuum. et uxores tuas et filios tuos: dabis mihi. Cras igitur hac eadem hora mittam seruos meos ad te. et scrutabuntur domum tuam et domum seruorum tuorum: et omne quod eis placuerit ponent in manibus suis. et auferent. Vocauit autem rex israel omnes seniores terre: et ait. Animaduerite et uidete: quoniam insidietur nobis. Misit enim ad me per uxores meas et filios. et pro argento et auro: et non abnuui. Dixeruntque omnes maiores natu et uniuersus populus: ad eum. Non audias: neque acquiescas illi. Respondit itaque nuntijs benadab. Dicite domino meo regi. Omnia propterea que misisti ad me seruum tuum in iudicio. faciam: hanc autem rem facere non possum. Reuersique nuntij: retulerunt omnia uerba ei. Qui remisit: et ait. Hec faciant in diebus. et hec michi addant: si suffecerit puluis samarie. pugillis omnis populi qui sequitur me. Et respondens rex israel: ait. Dicite ei. Negligetur accinctus: eque ut discinctus. Factum est autem cum audisset benadab: bibebat ipse et reges in umbraculis. Et ait seruis suis. Circumdante ciuitate. Et circumdederunt eam. Et ecce propheta unus accedens ad achab regem israel: ait. Hec dicit dominus deus. Certe uidisti omnem multitudinem hanc nimiam. Ecce ego tradam eam in manum tuam hodie: ut scias quia ego sum dominus. Et ait achab. Per quem? Dixitque ei. Hec dicit dominus. Per

pedes quos principum puuntiarum. Et ait. Quis incipiet preliari? Et ille dixit. Tu. Recensuit ergo pueros principum puuntiarum: et reperit numerum ducentorum triginta duorum. Et recensuit post eos populum omnium filios israel: septem milia. Et egressi sunt meridie. Benadab autem uibebat temulentus in umbraculo suo: et reges triginta duo cum eo: qui ad auxilium ei uenerant. Egressi sunt autem pueri principum puuntiarum: in prima fronte. Misit itaque benadab: qui nuntiauerunt dicentes. Viri egressi sunt de samaria. At ille ait. Siue pro pace uenerunt. apprehendite eos uiuos: siue ut prelientur. uiuos eos capite. Egressi sunt ergo pueri principum puuntiarum: ac reliquus exercitus sequebatur. Et percussit unusquisque uirum: qui contra se ueniebat. Fugeruntque syri: et persecutus est eos israel. Fugit quoque benadab rex syrie in equo: cum equitibus suis. Necnon egressus rex israel percussit equos et currus: et percussit syriam plaga magna. Attendens autem propheta ad regem israel: dixit ei. Mada et confortare: et scito et uide quid facias. Sequenti enim anno: rex syrie ascendet contra te. Serui uero regis syrie: dixerunt ei. Diu montium sunt dies eorum: ideo superauerunt nos. Sed melius est ut pugnemus contra eos in campis: et obrinebimus eos. Tu ergo: uerbum hoc fac. Amoue reges singulos ab exercitu tuo. et pone principes peris: et instaure numerum militum qui ceciderunt de tuis. et equos

scdm equos pristinos. et currus secundum currus quos ante habuisti. et pugnabim' contra eos in campis: et uidebis quod obtinebim' eos. Credidit consilio eorum: et fecit ita. Igitur postquam annus transierat. recensuit benadab syros: et ascendit in affech ut pugnaret contra isrl'. Porro filii isrl': recensiti sunt. Et acceptis cibariis. profecti sunt ex adu'so: castraque metati sunt contra eos: quasi duo parui greges caprarum. Syri autem: repleuerunt terram. Et accedens unus uir dei: dixit ad regem isrl'. Hec dicit dominus. Quia dixerit syri. Dominus monitum est dominus. et non est dominus uallium: dabo omnem multitudinem grande hanc in manu tua: et scietis quia ego sum dominus. Durgebant septem diebus ex adu'so hiis atque illi acies: septima autem die commissum est bellum. Percusseruntque filii isrl' de syris centum milia pedum: in die una. Fugerunt autem qui remanserant in affech in ciuitate: et cecidit murus super uiginti septem milia hominum qui remanserant. Porro benadab fugiens. ingressus est ciuitate: in cubiculum quod erat intra cubiculum. Dixeruntque ei serui sui. Ecce audiui quod reges domus isrl' clementes sint. Ponamus itaque saccos in lumbis nostris. et funiculos in capitibus nostris: et egrediamur ad regem isrl': forsitan saluabit animas nostras. Accinxerunt saccos lumbos suos. et posuerunt funiculos in capitibus suis: ueneruntque ad regem isrl': et dixerunt ei. Seruus

tuus benadab: dicit. Diuat oro te: anima mea. Et ille ait. Si adhuc uiuit: frater meus est. Quod accepit uiri pro nomine: et festinantes rapuerunt uerbum ex ore eius: atque dixerunt. Frat' tuus benadab. Et dixit eis. Ite: et adducite eum. Egredius est ergo ad eum benadab: et leuauit eum in currum suum. Qui dixit ei. Ciuitates quas tulit pater meus a patre tuo reddam: et plateas fac tibi in damasco sicut fecit pater meus in samaria: et ego federatus recedam a te. Repigit ergo fedus: et dimisit eum. Tunc uir quidam de filiis prophetae dixit ad socium suum: in sermone domini. P'cute me. At ille noluit percutere. Cui ait. Quia noluit audire uocem domini: ecce recedes a me: et percutiet te leo. Cumque paululum recessisset ab eo: inuenit eum leo. atque percussit. Sed et alterum inuenies uirum: dixit ad eum. P'cute me. Qui percussit eum: et uulnerauit. Abiit ergo propheta. et occurrit regi in uia: et mutauit aspersione pulueris. os et oculos suos. Cumque rex transiret: clamauit ad regem. et ait. Seruus tuus egessus est ad plandum. cominus. Cumque fugisset uir unus: adduxit eum quidam ad me: et ait. Custodi uirum istum. Qui si lapsus fuerit: erit anima tua pro anima eius: aut talentum argenti appendes. Dum autem ego turbatus huc atque illuc me iterem: subito non comparuit. Et ait rex isrl' ad eum. Hoc est iudicium tuum: quod ipse deiecit. At ille statim absterxit puluerem de facie sua: et cognouit eum

rex isrl. qd eet de pphs. Qui ait ad eum. Hec dicit dñs. Quia dimisisti uirum dignū morte. de manu tua: erit aīa tua pro aīa eius. et popl's tuus p ppho eius. Reiusus est igitur rex isrl' in domū suam. audire con tempnens: et furibundus uenit in samariam. **XXI**

Post uerba autē hec tempe illo uinea erat naboth iezrahelice qui erat in iezrahel: iuxta palatium achab regis samarie. Locutus ē g achab ad naboth: dicens. Da mihi uineam tuam ut faciam in ortum oleerū: quia uicina est. et ppe domū meā. Daboq; tibi pro ea uineam meliore; aut si tibi cōmodū putas: argenti precii quantū digna est dabo. Cui respondit naboth. Propitius sit in dñs: ne dem hereditatem patrum meorū tibi. Venit ergo achab in domū suā indignans et frendens: sup uerbo qd locutus fuerat ad eum naboth iezrahelites dicens. n̄ dabo tibi hereditatē patrum meorū. Et p̄tens se in lectulū suū. auertit faciem suā ad parietē: et n̄ comedit panē. Ingressa est autē ad eum iezabel uxor sua: dixitq; ei. Quid ē hoc unde contristata ē aīa tua. et quare nō comedis panem? Qui respondit ei. Locutus sum naboth iezrahelice: et dixi ei. Da mihi uineam tuam accepta pecunia: aut si tibi placet. dabo tibi uineam p ea. Et ille ait. Non dabo tibi uineam meā. Dixit ergo ad eum: iezabel uxor eius. Grandis auctoritatis es:

et bene regis regnū isrl'. Surge et comede panē: et equo animo esto: ego dabo tibi uineam naboth iezrahelice. Scripsit itaq; litteras ex nōie achab. et signauit eas anulo eius: et misit ad maiores natu. et optimates qui erant in ciuitate eius. et habitabant cū naboth. Litterarū autē hec erat sententia. Predicate ieiunū: et sedere facite naboth inter p̄mos p̄phi. et submitte duos uiros filios belial contra eum: et falsum testimonū dicant. B̄ndixit dñs et regem. Et educate eum et lapidate: sicutq; moriatur. Fecerunt ḡ ciues ei maiores natu. et optimates qui habitabant cū eo in urbe. sicut p̄cepar eis iezabel: et sicut erat scriptum ī litteris. quas miserat ad eos. P̄dicauerunt ieiunū: et sedere fecerūt naboth int̄ p̄mos p̄phi. Et adductis duob; uiris filijs dyaboli: fecerunt eos sedere contra eū. At illi scilicet ut uiri dyabolici: dixerunt cōtra eū testimonū corā omni multitudine. B̄ndixit naboth: dñm et regē. Quā obrem eduxerunt eū extra ciuitatē: et lapidib; interfecerunt. Miseruntq; ad iezabel: dicentes. Lapidatus est naboth: et mortuus ē. Sc̄m est autē cū audisset iezabel. lapidatū naboth. et mortuū: locuta ē ad achab. Surge. posside uineam naboth iezrahelice: qui noluit tibi acquiescere. et dare eam accepta pecunia. Non enī uiuit naboth: sed mortuus ē. Qd cum audisset achab. mortuū uidelicet naboth. surrexit: et des-

cendebat in uineam naboth iezrahel
 lite ut possideret eam. Factus est igitur
 sermo domini ad helyam thesbiten: di-
 cens. Surge. et descende in occursum
 achab regis israel: qui est in samaria.
 Ecce ad uineam naboth descendit:
 ut possideat eam. Et loqueris ad eum
 dicens. Hec dicit dominus deus. Occidisti:
 insuper et possedisti. Et post hec ad-
 des. Hec dicit dominus. In loco hoc in quo
 iuxerunt canes sanguinem naboth:
 lambent quoque sanguinem tuum. Et
 ait achab ad helyam. Num inuenisti
 me inimice meis. Qui dixit. In-
 ueni: eo quod uenundatus sis ut fa-
 ceres malum in conspectu domini. Ecce
 ego inducam super te malum. et demerum
 posteriora tua: et interficiam de a-
 chab inuicentem ad parietem. et clausum
 et ultimum in israel. Et dabo domum tuam
 sicut domum ieroboam filii nabath. et
 sicut domum baasa filii alia: quia
 egisti ut me ad iracundiam puocares.
 et peccare fecisti israel. Sed et de iezabel
 locutus est dominus: dicens. Canes come-
 dent iezabel: in agro iezrahel. Si
 mortuus fuerit achab in ciuitate:
 comedent eum canes. Si autem mortuus
 fuerit in agro: comedent eum uolu-
 cres celi. Igitur non fuit alter talis si-
 cut achab: qui uenundatus est ut
 faceret malum in conspectu domini. Con-
 traxit enim eum: iezabel uxor sua.
 Et abominabilis effectus est. in-
 tantum ut sequeretur ydola que fece-
 rant amorrei: quos consumpsit dominus
 a facie filiorum israel. Itaque cum audisset
 achab sermones istos: scidit uestem

suam: et opuit cilicio carnem suam. Je-
 unauitque et dormiuit in sacco: et am-
 bulauit demisso capite. Factus est igitur
 sermo domini ad helyam thesbiten: dicens.
 Nonne uidisti achab humiliatum co-
 ram me: Quia igitur humiliatus est
 mei causa: non inducam malum in diebus
 eius: sed in diebus filii sui inferam ma-
 lum domui eius. **XXII**

Transierunt igitur tres anni
 absque bello: inter syriam et israel. In
 anno autem tertio. descendit iosaphat rex
 iuda ad regem israel. Dixitque rex israel:
 ad seruos suos. Ignoratis quod nostra sit
 ramoth galaad. et negligimus tollere
 eam de manu regis syrie. Et ait ad
 iosaphat. Venies ne mecum. ad preli-
 andum in ramoth galaad. Dixitque
 iosaphat: ad regem israel. Sicut ego
 sum: ita et tu. Populus meus et populus
 tuus unum sunt: et equites mei et eq-
 uites tui. Dixitque iosaphat: ad regem
 israel. Quere oro te. hodie: sermonem do-
 mini. Congregauit ergo rex israel. prophetas
 quadringentos circiter uiros: et ait
 ad eos. Ire debeo in ramoth galaad ad
 bellandum. an quiescere. Qui respon-
 derunt. Ascende: et dabit eam dominus in
 manu regis. Dixit autem iosaphat.
 Non hic est propheta domini quispiam. ut
 interrogemus per eum. Et ait rex israel:
 ad iosaphat. Remansit uir unus per
 quem possumus interrogare dominum: sed
 ego odi eum. quia non prophetat michi
 bonum sed malum: mychecas filii iem-
 la. Cui iosaphat ait. Ne loquaris
 ita rex. Vocauit ergo rex israel eunuchum
 quemdam: et dixit ei. Festina addu-

cere mycheam: filium iemla. Rex autem israel et iofaphat rex iuda sedebant unusquisque in solio suo uestiti cultu regio. in area iuxta ostium porte samarie: et uniuersi prophete phabant in conspectu eorum. Fecit quoque sibi sedechias filius chanana cornua ferrea: et ait. Hec dicit dominus. Hys uentilabis syriam: donec deleas eam. Omnesque prophete similitur phabant: dicentes. Ascende in ramoth galaad. et uade prospere: et tradet dominus in manu regis. Hinc uero qui ierat ut uocaret mycheam: locutus est ad eum. dicens. Ecce sermones prophetarum: uno ore bona regi predicant. Sit ergo sermo tuus similis eorum: et loquere bona. Cui mycheas ait. Uiuat dominus: quia quodcumque dixerit in dominus. hoc loquar. Venit itaque ad regem. Et ait illi rex. Mychea. ire debemus in ramoth galaad ad phandum. an cessare. Cui ille respondit. Ascende. et uade prospere: et tradet dominus in manu regis. Dixit autem rex ad eum. Iterum atque iterum aduro te: ut non loquaris nisi quod uerum est in nomine domini. Et ille ait. Uidi cunctum israel dispersum in montibus: quasi oues non habentes pastorem. Et ait dominus. Non habent istud dominum: reuertatur unusquisque in domum suam in pace. Dixit ergo rex israel: ad iofaphat. Numquid non dixi tibi. quia non prophetat in bonum sed semper malum. Ille uero addens: ait. Propterea audi sermonem domini. Uidi dominum sedentem super solum suum: et omnem exercitum celi assistentem ei. a dextris et a sinistris.

Et ait dominus. Quis decipiet achab regem israel: ut ascendat et cadat in ramoth galaad. Et dixit unus uerba huiusmodi: et alius aliter. Egrediu est autem spiritus. et stetit coram domino: et ait. Ego decipiam illum. Cui locutus est deus. In quo. Et ille ait. Egrediar: et ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum eius. Et dixit dominus. Decipies: et perualebis. Egredere: et fac ita. Hinc igitur ecce dedit dominus spiritum mendacium in ore omnium prophetarum tuorum qui hic sunt: et dominus locutus est contra te malum. Accessit autem sedechias filius chanana. et percussit mycheam in maxillam: et dixit. Me ne ergo dimisit spiritus domini. et locutus est tibi. Et ait mycheas. Visurus es in die illa: quando ingredieris cubiculum intra cubiculum ut abscondaris. Et ait rex israel. Tollite mycheam. et maneat apud amon principem ciuitatis. et apud ioas filium amelech: et dicite eis. Hec dicit rex. Mittite uirum istum in carcerem: et sustentate eum pane tribulationis et aqua angustie: donec reuertatur in pace. Dixitque mycheas. Si reuersus fueris in pace. non est locutus dominus in me. Et ait. Audite prophete omnes. Ascendit itaque rex israel et iofaphat rex iuda: in ramoth galaad. Dixit rex israel: ad iofaphat. Sume arma tua et ingredere pluuem: et induere uestibus meis. Porro rex israel mutauit habitum: et ingressus est bellum. Rex autem syrie precepit principibus curruum triginta duobus: dicens. Non pugnabitis contra minorem et maiorem quepiam: nisi

contra regem isrl' solum. Cū g̃ u
 dissent p̃ncipes curruū iofaphat:
 suspicati sunt qd̃ ipse eēt rex isrl'.
 Et impetu facto: pugnabant cont̃
 eū. Et exclamauit iofaphat. Intel
 legeruntq; p̃ncipes curruū qd̃ non
 eēt rex isrl': et cessauerunt ab eo. **Uñ**
 autē quidā terendit arcum. i. incer
 tum sagittam dirigens: et casu p
 cussit regem isrl' inter pulmōnē et
 stomachū. At ille dixit aurige suo.
Jerre manū tuam: et eice me de
 exercitu: quia grauiter uulnātus
 sum. **Cōmissum ē g̃ preliū:** in die
 illa. Et rex isrl' stabat in curru suo
 contra syros: et mortuus ē uesperī.
 Fluēbat autē sanguis plage: in si
 num curruis. Et prece p̃sonuit i u
 niūso exercitu anteqm̃ sol occumbe
 ret: dicens. **Unusquisq; reuertatur i**
ciuitatē et in t̃ram suam. Mortuus
 ē autē rex. et platus ē in samaria:
 sepeliteruntq; regē in samaria. Et
 lauerūt currum eius in piscina samā
 rie: et lixerunt canes sanguinē et.
 Et habenas lauerunt: iuxta ūbum
 dñi qd̃ locutus fuāt. Reliqua uō ser
 monū achab. et uniuersa que fecit. et
 domus eburnea quā edificauit. cun
 ctarumq; urbū quas extruxit: nō
 ne hec scripta sunt in libro sermo
 nū dierum regū isrl'. **Dormiuit g̃**
achab cū patrib; suis: et regnauit
 ochozias filius ei' p̃ eo. **Josaphat uō**
filius asā regnare cepat sup iudam:
 anno quarto achab regis isrl'. **Tri**
ginta quinq; annor erat cum reg
nare cepisset: et uiginti qinq; annis

regnauit in ierlm. **Hom̃ matris ei'**
azuba: filia salat. Et ambulauit i
 omni uia asā patris sui: et nō decli
 nauit ex ea. **Fecitq; qd̃ rectum erat i**
conspetu dñi: ueruntam̃ excelsa nō
 abstulit. **Adhuc enī ips̃ sacrificabat**
et adolebat incensū: in excelsis. **Pa**
cemq; habebat iofaphat: cum rege
 isrl'. **Reliqua autē uerbor iofaphat:**
 et opera eius que gessit. et plia: nō
 ne hec scripta sunt in libro uerbor
 diez regum iuda. **Sed et reliquia**
effeminatorū qui remanserāt in dieb;
asā patris eius: abstulit de t̃ra. **Nec**
erat tunc rex constitutus in edom.
Rex uō iofaphat fecerat classes in
mari: que nauigarent i ophir. **pp̃**
aurum. Et ire nō poterant quia cō
 fracte sunt in asyongaber. **Tunc ait**
ochozias filius achab: ad iofaphat.
Uadant serui mei cū seruis tuis:
in nauib;. Et noluit iofaphat. **Dor**
miuitq; iofaphat cū patrib; suis:
 et sepultus ē cum eis in ciuitate da
 uid patris sui. **Regnauitq; iozabam**
filius eius: p̃ eo. **Ochozias autē fili'**
achab regnare cepat sup isrl' in sa
maria anno decimo septimo iosa
phat regis iuda: regnauitq; sup isrl'
 duob; annis. **Et fecit malum in cō**
spectu dñi: et ambulauit i uia pa
 tris sui et matris sue: et in uia iero
 boam filij nabath. qui peccare fecit
 isrl'. **Seruiuit quoq; baal et adorauit**
eum: et irritauit dñm dñm isrl'. **iuxta**
omnia que fecerat pater eius. **Ex**
phat tertius liber regum. Inci
pit liber regum quartus.

Reuaricatus ē autē
 moab in isrl: postq̄
 mortuus est achab.
 Ceciditq; ochozias
 p cancellos cenacu-
 li sui qd̄ habebat ī
 samaria: et egrotauit. Misitq; nun-
 cios: dicens ad eos. Ire. consulti-
 be elzebub dñi accharon: utrū uiuere
 queam de infirmitate mea hac. An-
 gelus autē dñi locutus ē ad heliam
 thesbitem: dicens. Surge ascende ī
 occursum nuntiorū regis samarie: et
 dices ad eos. Numquid n̄ est d̄s in
 isrl. ut eatis ad consulendū beelze-
 bub dñi accharon: Quam ob rem:
 hec dicit dñs. De lectulo super quē
 ascendisti n̄ descendes: s; morte mo-
 rietis. Et abiit helyas. Reuētiq; sūt
 nuntij: ad ochoziam. Qui dixit eis.
 Quare reuēsi estis: At illi responde-
 runt et. Sic occurrit nobis: et dixit
 ad nos. Ire. reuētimini ad regem qui
 misit uos: et dicitis. Hec dicit dñs.
 Numqd̄ quia n̄ erat deus in isrl.
 mittis ut consulatur beelzebub d̄s
 accharon: Idcirco de lectulo super
 quē ascendisti n̄ descendes: s; morte
 morietis. Qui dixit eis. Cuius figē
 et habitus ē uir qui occurrit uobis.
 et locutus est ūba hec: At illi dixē-
 tur. t. Vir pilosus: et zona pellicia
 accinctus renib;: Qui ait. Helyas
 thesbites ē. Misitq; ad eum ququa-
 genariū principē: et quinquaginta
 qui erant sub eo. Qui ascendit ad
 eum: sedentiq; in iuice montis. ait.
 Homo dei: rex pcepit ut descendas.

Respondensq; helyas: dixit ququa-
 genario. Si homo dei sum: descen-
 dat ignis de celo. et deuoret te et
 quinquaginta tuos. Descendit q̄ ig-
 nis de celo: et deuorauit eū. et quin-
 quaginta qui cū eo erant. Rursū
 misit ad eum principem quinquagena-
 riū alterū: et quinquaginta cum eo.
 Qui locutus ē illi. Homo dei: hec
 dicit rex. Festina: descende. Respo-
 dens helyas: ait. Si homo di ego sū:
 descendat ignis de celo. et deuoret te.
 et quinquaginta tuos. Descendit q̄
 ignis dei de celo: et deuorauit illum.
 et quinquaginta eius. Iterū misit pn-
 cipem quinquagenariū terciū: et qui-
 quaginta qui erant cū eo. Qui cū
 uenisset. curuauit genua contra he-
 lyam: et p̄catus ē eum: et ait. Ho-
 mo dei. noli despiciere aīam meā:
 et aīam seruorū tuorū qui mecum sunt.
 Ecce ignis descendit de celo: et deuo-
 rauit duos principes quinquagenario-
 p̄mos: et quinquagenos qui cum eo
 erant. S; nunc obsecro: ut misere-
 aris anime mee. Locutus ē autē an-
 gelus dñi ad helyam: dicens. Des-
 cende cū eo: ne timeas. Surrexit ig-
 et descendit cum eo ad regem: et lo-
 cutus ē ei. Hec dicit dñs. Quia mi-
 sisti nuntios ad consulendū beelze-
 bub dñi accharon. quasi nō eēt d̄s
 in isrl. a quo possēs interrogare ser-
 monē: ideo de lectulo sup quem as-
 cendisti n̄ descendes. sed morte mo-
 rietis. Mortuus ē q; iuxta sermonē
 dñi. quē locutus est helyas. Et reg-
 nauit iozabam frat̄ eius. p̄ eo: anno

seclo ioram filij iofaphat regis iude.
Non enim habebat filium. Reliqua autem
ueroz ochozie que opatus est. nonne
hec scripta sunt in libro sermonum
dierum regum israhel.

Factum est autem cum leuare uellet
dominus helyam per turbinem in celum.
Ibant helyas et helyseus de galgala.
Dixitque helyas ad helyseum. Sede
hic: quia dominus misit me usque in bethel.
Cui ait helyseus. Uiuo dominus et ui
uit anima tua: quia si derelinqua
re. Cumque descendisset bethel. egressi
sunt filij propheta qui erant in bethel
ad helyseum: et dixerunt ei. Numquid
nostri. quia dominus hodie tollet dominum tu
um a te. Qui respondit. Et ego no
ui. Silere. Dixit autem helyas ad hely
seum. Sede hic: quia dominus misit me
in iherico. Et ille ait. Uiuo dominus et
uiuio anima tua: quia si derelinqua
re. Cumque uenissent iericho. accesserunt
filij propheta qui erant in iericho
ad helyseum: et dixerunt ei. Numquid
nostri quod dominus hodie tollet dominum tuum
a te. Et ait. Et ego noui. Silere.
Dixit autem ei helyas. Sede hic: quia
dominus misit me ad iordanem. Qui ait.
Uiuo dominus et uiuio anima tua: quia si
derelinqua te. Ierunt igitur ambo
partem: et quinquaginta uiri de filijs p
phetarum. secuti sunt. Qui et steterunt
econtra a longe. Illi autem stabant
ambo super iordanem. Tulitque helyas
pallium suum. et inuoluit illud: et p
cussit aquas. Que diuise sunt: in u
tramque partem. Et transierunt ambo
per siccum. Cumque transisset: helyas

dixit ad helyseum. Postula quod uis ut
faciam tibi: antequam tollar a te. Dix
itque helyseus. Obsecro ut fiat spiritus tu
us duplex in me. Qui respondit. Re
difficilem postulasti. Accamen si ui
deris me quando tollar a te: erit quod
petisti. Si autem non uideris: non erit.
Cumque pgerent. et incedentes ser
mocinarentur: ecce currus igneus et
equi ignei diuiserunt utrumque. Et ascen
dit helyas per turbinem: in celum. He
lyseus autem uidebat: et clamabat.
Pater mi. pater mi: currus israhel. et au
riga eius. Et non uidit eum amplius.
Apprehenditque uestimenta sua: et sci
dit illa in duas partes. Et leua
uit pallium helye: quod ceciderat ei.
Reuersusque stetit super ripam iorda
nis: et pallio helye quod ceciderat ei
percussit aquas: et non sunt diuise.
Et dixit. Ubi est deus helye etiam nunc.
Percussitque aquas. et diuise sunt huc
atque illuc: et transiit helyseus. U
identes autem filij propheta qui erant in
iericho decontra: dixerunt. Reque
uit spiritus helye super helyseum. Et ue
nientes in occursum ei: adorauerunt
eum pro in terra. Dixeruntque illi. Ecce
cum seruis tuis sunt quinquaginta
uiri fortes. qui possunt ire et querere
dominum tuum: ne forte tulerit eum spiritus
domini. et pecerit in uno montium. aut
in una uallium. Qui ait. Nolite mit
tere. Coegeruntque eum donec acquies
ceret: et diceret. Mittite. Et miserunt
quinquaginta uiros. Qui cum quesisset
tribus diebus: non inuenerunt. Et reuersi
sunt ad eum. At ille habitabat in ie

nicho. Dixitq; eis. Numquid nō dixi
uobis. Nolite mittere. Dixerunt q;
uiri ciuitatis: ad heliseum. Ecce habi-
tatio ciuitatis hui' optima ē sicut tu
ipse dñe pspicis: s; aque pessime sūt.
et terra sterilis. At ille ait. Afferte mi-
uas nouū: et mittere in illud sal.
Et cum attulissent: egressus ad
fontē aquarū. misit in illum sal. Et
ait. Hec dicit dñs. Sanauit aq̄s has:
et si erit ultra in eis mors neq; steri-
litas. Sanate q; sunt aque usq; ad
diem hanc: iuxta ūbum helisei. qd̄
locutus ē. Ascendit autē inde bechel.
Cūq; ascenderet p uia. pueri parui
egressi sunt de ciuitate: et illudebāt
ei. dicentes. Ascende calue: ascende
calue. Qui cū respexisset. uidit eos:
et maledixit eis in nōie dñi. Egres-
siq; sunt duo ursi de saltu: et lace-
rauerūt ex eis quadraginta et duos
pueros. Abijt autē inde in montē car-
meli: et inde reu'sus est samariā.
Oram uō filius achab reg
nauit sup isrl' in samaria: anno oc-
tauo decimo iosaphat regis iude.
Regnauitq;: duodecim annis. Et
fecit malū coram dño: sed nō sicut
pater suus et mater. Tulit enī statuas
baal: quas fecerat pater ei. Verū
tamen in peccatis ieroboā filij na-
bath qui fecit peccare isrl'. adhesit:
nec recessit ab eis. Porro meta rex
moab nutrebat pecora multa: et
soluebat regi isrl' centū milia agnorū.
et centū milia arietum cū uellerib;
suis. Cūq; mortuus fuisset achab:
puaricatus ē fedus qd̄ habebat cū

rege isrl'. Egressus ē igit rex iozabam in
die illa de samaria: et recessit uniu-
sum isrl'. Misitq; ad iosaphat regem
iuda: dicens. Rex moab recessit a me:
ueni mecum contra eū ad pluum. Qui
respondit. Ascendā. Qui mīs est: tu
us est. Popl's mīs. ppl's tuus: et equi
mei. equi tui. Dixitq; p quā uiam
ascendemus. At ille respondit. p de-
sertū ydumee. Prexerunt igitur rex
isrl' et rex iuda et rex edom. et circue-
runt p uiam septem dierū: nec erat
aqua exercitū. et iumentis que seque-
bantur eos. Dixitq; rex isrl'. Heu. heu.
heu. dñs congregauit nos tres reges:
ut traderet in manus moab. Et ait
iosaphat. Est ne hic ppha dñi. ut dep-
temur dñm p eum. Et respondit
unus: de seruis regis isrl'. Est hic he-
liseus filius saphat: qui fundebat
aquā sup manus helie. Et ait iosaphat.
Est apud eū sermo dñi. Descenditq;
ad eum rex isrl': et iosaphat
et rex edom. Dixit autē heliseus: ad
regem isrl'. Quid mī et tibi ē. Uade.
ad pphas patris tui et matris tue.
Et ait illi rex isrl'. Quare congrega-
uit dñs tres reges hos. ut traderet
eos in manus moab. Dixitq; hely-
seus. Uiuat dñs exercitū in cuius
conspectu sto. qd̄ si nō uultum iosaphat
regis iude erubescere: nec attē-
dissem quidē te. nec respexissem. Nūc
autē: adducite mī psalterem. Cūq; ca-
neret psalteres: facta est sup eū ma-
nus dñi: et ait. Hec dicit dñs. Faci-
te alueū torrentis huius: fossas et
fossas. Hec enī dicit dñs. Non uide-

bitis uentū neq; pluuiā: et alueus iste replebitur aquis: et bibetis uos et familie ur̄e. et iuuita ur̄a. Parū q; hoc est: in conspectu dñi. Insuper tradet etiā moab: in manus ur̄as. Et percietis omnē ciuitatē munitā et omnē urbem electam: et uniuersū lignū fructiferū succidētis. Cunctos q; fontes aquarū obturabitis: et omnem agrum egregiū opietis lapidibus. Factū est igitur mane quando sacrificiū offerri solet: et ecce aque uenebant p̄ uiam edom: et repleta est terra aquis. Dimisi aut̄ moabite audientes qd̄ ascendissent reges ut pugnaret̄ aduersus eos: conuocauerūt om̄s qui accincti erant balthēo desup: et steterunt in t̄minis. Primoq; mane surgentes et orto iam sole ex aduerso aquarū. uiderunt moabite ec̄tra aquas rubras: quasi sanguinē. Dixeruntq; Sanguis gladij ē. Pugnauerūt reges contra se: et celi sunt mutui. Hunc p̄ge ad pdam moab. Prexeruntq; in castra isrl̄. Porro cōsurgens isrl̄: percussit moab. At illi fugerunt coram eis. Venerunt igitur q̄ uicerant et percussit moab: et ciuitates destruxerūt: et omnē agrum optimū. mittentes singuli lapides repleuerūt. et uniuersos fontes acq; obturauerūt. et oīa ligna fructifera succiderunt: ita ut muri tantū fictiles remaneret. Et circūdata ē ciuitas a fundibalaris: et magna ex parte percussa. Et cum uidisset rex moab. p̄ualuisse scilicet hostes: tulit secum septingentos uiros educentes

gladiū. ut irrumperet ad regē edom: et nō potuerunt. Accipiensq; filiū suū p̄mogenitū qui regnaturus erat p̄ eo: obtulit holocaustū sup murum. Et facta ē indignatio magna in isrl̄. Statimq; recesserunt ab eo: et reuisi sunt in terram suam. **III**

Mulier aut̄ quedā de uxorib; prophaz clamabat ad heliseum: dicens. Seruus tuus uir m̄s mortuus est: et tu nosti quia seruus tuus fuit timens dñm. Et ecce creditor uenit: ut tollat duos filios meos ad seruendū sibi. Cui dixit heliseus. Quid uis ut faciam tibi. Dic m̄: quid habes in domo tua. At illa respondit. Non habeo ancilla tua quicquā in domo mea: nisi parum olei quo ungar. Cui ait. Vade. pete mūtuo ab omnib; uicinis tuis uasa uacua nō pauca: et ingredere: et claudere ostium cū intrinsecus fueris tu et filij tui. Et mitte inde in oīa uasa hec: et cū plena fuerint tolles. Fuit itaq; mulier: et clausit ostiū sup se et sup filios suos. Illi offerebant uasa: et illa infundebat. Cumq; plena fuissent uasa: dixit ad filium suū. Alfer m̄ adhuc uas. Et ille respondit. Non habeo. Stetitq; oleum. Venit autē illa: et indicauit hominib; dei. Et ille. Vade inq; uende oleū: et redde creditori tuo. Tu autē et filij tui: uiuite de reliquo. Facta ē autē quedā dies: et transibat heliseus p̄ sinam. Erat aut̄ ibi mulier magna: que tenuit eū ut comederet panē. Cumq; frequent̄ inde transiret: di-

iurebat ad eam ut comederet panem.
 Que dixit ad uirū suū. Animadūte
 qđ uir dei sēs est iste: qui transit p nō
 frequentē. **F**aciamus g cenaculū parui.
 et ponamus ei in eo lectulū et mīsam
 et sellam et candelabū: ut cū uenit
 ad nos, maneat tibi. **F**acta est g dies
 quedā. et ueniens diuitit in cenacu-
 lum: et requieuit tibi. **D**ixitq; ad gre-
 xi puerū suū. **V**oca sinamitē istam.
Qui cū uocasset eam. et illa stetit
 coram eo: dixit ad puerū suū. **L**oqre
 ad eā. **E**cce scđule in omnib; minist-
 trasti nobis. **Q**uid uis ut faciam
 tibi? **N**umqđ habes negociū. et uis
 ut loquar regi. siue pncipi milicie?
Que respondit. **I**n medio popli mei
 habito. **E**t ait. **Q**uid g uult ut faciā
 ei? **D**ixitq; grexi. **N**e queras. **F**ilium
 enim nō habet: et uir eius senex est.
Precepit itaq; ut uocaret eā. **Q**ue
 cū uocata fuisset. et stetit ante osti-
 um: dixit ad eam. **I**n tempē isto. et ī
 hac eadem hora: si uita comes fuit.
 habebis in utero filiū. **A**t illa respon-
 dit. **N**oli queso dñe mi uir dei: noli
 mīari ancille tue. **E**t concepit muli-
 er: et peperit filiū in tempē et in eadē
 hora qua dixerat helyseus. **C**reuit
 aut puer. **E**t cum eēt quedā dies. et
 egressus illet ad patrem suum ad
 meliores: ait patri suo. **C**aput meū
 doleo: caput meū doleo. **A**t ille dixit
 puero. **T**olle: et duc eum ad matrē
 suā. **Q**ui cū tulisset. et adduxisset eū
 ad matrē suam: posuit eū illa super
 genua sua usq; ad meridiē: et mor-
 tuus ē. **A**scendit aut et collocauit

eū sup lectulū hōis dei: et clausit os-
 tum. **E**t egressa uocauit uirū suū:
 et ait. **M**itte meū obsecro unum de
 pueris et asinam. ut excurrā usq; ad
 hōiem dei: et reuertar. **Q**ui ait illi. **Q**uā
 ob causam uadis ad eum? **H**odie nō
 sunt kalende: neq; sabbatū. **Q**ue
 respondit. **V**ale. **S**trauitq; asinā: et
 pcepit puero. **M**ina et ppera: ne mī-
 moram facias in eundo: et hoc age
 qđ pcpio tibi. **P**fecta est igitur: et
 uenit ad uirum di in montē carmeli.
Cumq; uidisset eam uir di decontra:
 ait ad grexi puerū suū. **E**cce sinami-
 tis illa. **V**ade g in occurū eius: et dic
 ei. **R**ecte ne agitur circa te et circa ui-
 rum tuū. et circa filiū tuū? **Q**ue res-
 pondit. **R**ecte. **C**ūq; uenisset ad uirū
 dei in montē: apprehendit pedes eius.
Et accessit grexi: ut amoueret eam.
Et ait homo di. **D**imitte illam. **A**īa
 enī eius in amaritudine est: et dñs
 celauit me. et nō indicauit mī. **Q**ue
 dixit illi. **N**umqđ petiui filiū a dño
 meo? **N**umqđ nō dixi tibi ne illudas
 me? **E**t ille ait ad grexi. **A**ccinge lū-
 bos tuos. et tolle baculū meū in ma-
 nu tua: et uade. **S**i occurrerit tibi
 homo nō salutes eū: et si salutaue-
 rit te quispiā. nō respondeas ei. **E**t
 pones baculū meū: sup faciem
 pueri. **P**orro mat pueri ait. **V**iuu
 dñs. et uiuut aīa tua: nō dimittā te.
Surrexit g: et secutus ē eā. **G**rexi
 autem p cesserat eos. et posuerat
 baculū sup faciem pueri: et nō erat
 uox neq; sensus. **R**euersusq; est in
 occursum eius: et nūciauit ei. dicens.

Non surrexit puer. Ingressus est ergo helyseus domum: et ecce puer mortuus iacebat in lectulo eius. Ingressusque clausit ostium super se et super puerum: et adorauit ad dominum. Et ascendit: et incubuit super puerum. Posuitque os suum super os eius. et oculos suos super oculos eius. et manus suas super manus eius: et intravit se super eum. Et calefacta est caro pueri. At ille reuersus: deambulauit in domo semel. huc atque illuc. Et ascendit: atque incubuit super eum. et oscitauit puer septies: apertitque oculos suos. At ille uocauit greci: et dixit ei. Joca funamitē hanc. Que uocata: ingressa est ad eum. Qui ait. Tolle filium tuum. Venit illa et corruit ad pedes eius: et adorauit super terram. Tulitque filium suum: et egressa est. Et helyseus reuersus est in galgala. Erat autē fames in terra: et filij prophetarum habitabant coram eo. Dixitque uni de pueris suis. Pone ollam grandem: et coque pulmentum filij prophetarum. Et egressus est unus in agrum: ut colligeret herbas agrestes. Inuenitque quasi uitam siluestrem: et collegit ex ea colomidas agri: et impleuit pallium suum. Et reuersus: concidit in ollam pulmentum. Hestiebat enim quid esset. Insuperauerunt ergo focis: ut comederent. Cumque gustassent de coctione: exclamauerunt. dicens. Hors in olla: uir dei. Et non potuerunt comedere. At ille. Afferte inquit facinam. Et misit in ollam: et ait. Infunde turbe: ut comedant. Et non fuit amplius quicquam amaritudinis in olla. Dixit autem

quidam uenit de balsalim: deferens uero dei panes primitiarum. et uiginti panes ordeaceos. et frumentum nouum in pera sua. At ille dixit. Da populo: ut comedat. Respondit ei minister eius. Quantum est hoc ut apponam coram centum uiris? Rursum ille. Da ait populo: ut comedat. Hec enim dicit dominus. Comedent: et supererit. Posuit itaque coram eis. Qui comederunt: et super fuit iuxta uerbum domini. **N**aaman princeps militie regis syrie: erat uir magnus apud dominum suum. et honoratus. Illum enim: dedit dominus salutem syrie. Erat autem uir fortis et diues: sed leprosus. Porro de syria egressi erant larrunculi. et captiuam duxerant de terra israel paruulam puellam: que erat in obsequio uxoris naaman. Que ait ad dominam suam. Utinam fuisset dominus meus ad prophetam: qui est in samaria. Perfecto curasset eum: a lepra quam habet. Ingressus est itaque naaman ad dominum suum: et nuntiavit ei. dicens. Sic et sic locuta est puella: de terra israel. Dixitque ei rex syrie. Iade: et mitte litteras ad regem israel. Qui cum perfectus esset. et tulisset secum decem talenta argenti. et sex milia aureos. et decem mitratona uestimtorum: detulit litteras ad regem israel. in hec uerba. Cum accepis epistolam hanc. scito quod miserim ad te naaman seruum meum: ut cures eum a lepra sua. Cumque legisset rex israel litteras. scidit uestimenta sua: et ait. Numquid deus ego sum ut occidere possim et uiuificare. quia iste misit ad

me ut curem hōiem a lepra sua. **A**nmadūitate et uidere: qđ occasio-
nes querat adūsum me. **Q**đ cum
audisset helyseus uir dei. scidisse ui-
delicet regem isrl uestimenta sua:
misit ad eum. dicens. Quare scidisti
uestimta tua? **V**eniat ad me: et sci-
at ppham ēē in isrl. **V**enit g̃ naa-
man cū equis et curribz: et stetit
ad ostium domus helyset. **M**isitqz
helyseus ad eū nuntiu: dicens. **V**a-
de et lauare septies in iordane: et
recipiet sanitatē caro tua. atqz mū-
daberis. **F**ratus naaman: recedebat.
dicens. **P**utabam qđ egredētur ad
me: et stans inuocaret nom̃ dñi dei
sui. et tangeret manu sua locum
lepre: et curaret me. **N**umqđ non
meliores sunt abana et pharphar
fluuij damasci omnibz aquis isrl.
ut lauer in eis et munder. **C**um g̃
iūisset se et abiret indignans: ac-
cesserunt ad eū serui sui. et locuti s̃t
ei. **P**ater. et si rem grandem dixisset
tibi ppha: certe facere debueras. **Q**u-
to magis quia nunc dixit tibi. laua-
re et mundaberis. **D**escendit. et lauit
septies in iordane iuxta sermonem
uiri dei: et restituta ē caro eius sic
caro pueri paruuli. et mundatus ē.
Reuerfusqz ad uirum di cū uniuſo
comitatu suo. uenit et stetit coram
eo: et ait. **V**ere scio qđ non sit deus
in uniuſa terra: nisi tantū in isrl.
Obscero itaqz: ut accipias bñdictio-
nem a seruo tuo. **A**t ille respondit.
Viuu dñs ante quē sto: quia non
accipiam. **C**ūqz uim faceret: penit

nō acquieuit. **D**ixitqz naaman. **V**o-
uis. **S**z obsecro concede m̃ seruo tuo:
ut tollam onus duoz burdonū de
terra. **N**on enī faciet seruus tuus
ultra holocaustū ac uictimam dys
alienis: nisi dño. **H**oc aut̃ solum est
de quo despiceris dñm pro seruo tuo:
quando dñs n̄s ingredietur tēplū
tēmōn ut adoret. et illo innitente
sup manū meā si adorauero ī tem-
plo tēmōn adorante eo in eodem lo-
co: ut ignoscat m̄ dñs seruo tuo p
hac re. **Q**ui dixit ei. **V**ade in pace.
Abijt g̃ ab eo: electo terre tempore.
Dixitqz grezi: puer uiri dei. **P**epit
dñs n̄s naaman syro isrl: ut n̄ acci-
per ab eo que attulit. **V**iuu dñs q̄a
curram post eum: et accipiam ab eo
aliquid. **E**t secutus ē grezi: post ter-
gum naaman. **Q**uē cum uidiss̄ ille
currentē ad se: desiliuit de curru in
occursum eius. et ait. **R**ecte ne sūt
omnia. **E**t ille ait. **R**ecte. **D**ñs n̄s
misit me: dicens. **M**odo uenerit ad
me duo adolescentes de mōre ephra-
im: ex filijs pphay. **V**a eis talentū
argenti: et uestes mutatorias du-
plices. **D**ixitqz naaman. **M**elius ē:
ut accipias duo talenta. **E**t coegit
eum. **L**igauitqz duo talenta argenti
in duobz saccis. et duplicia uestimē-
ta: et imposuit duobz pueris suis:
qui et portauerūt coram eo. **C**ūqz ue-
nisset iam uesp̄: tulit de manu eoz.
et reposuit in domo. **D**imisitqz uiros:
et abierunt. **I**p̄e aut̃ ingressus: stetit
coram dño suo. **E**t dixit helyse. **I**n
de uenis grezi: **Q**ui respondit. **N**on

uit seruus tuus quoquā. At ille ait.
 Nonne cor meū in p̄senti erat. q̄ndo
 reuēsus ē homo de curru suo in occur-
 sum tuū? Nunc igitur accepisti argē-
 tum et accepisti uestes: ut emas oli-
 uera et uines. et oues et boues. ⁊ ser-
 uos ⁊ ancillas. ⁊ et lepra naaman
 adherēbit tibi et semini tuo: in sem-
 p̄ternū. Et egressus ē ab eo leprosus:

Quasi nix.

VI

Dixerunt autē filij p̄phay: ad hely-
 seum. Ecce locus in quo habitamus
 coram te: angustus ē nobis. Carnus
 usq; ad iordanē. et tollant singuli de
 silua materias singulas: ut edifice-
 mus nobis ibi locum ad habitandū.
 Qui dixit. Ite. Et ait unus ex illis.
 Sem ḡ et tu: cum seruis tuis. Res-
 pondit. Ego ueniā. Et abiit cū eis.
 Cumq; uenissent ad iordanē: cede-
 bant ligna. Accidit autē ut cū unus
 materiam succidisset: caderet ferrū
 securis in aquā. Exclamauitq; ille:
 et ait. Heu. heu. heu. dñe mi: et hoc
 ip̄m mutuo accepam. Dixit autē ho-
 mo di. Vbi cecidit? At ille mōstrauit
 ei locum. Precidit ergo lignū: et mi-
 sit illuc. Harauitq; ferrum. Et ait.
 Tolle. Qui extendit manū: et tulit
 illud. Rex autē syrie: pugnabat con-
 tra isrl̄. Consiliūq; inuit cū seruis suis:
 dicens. In illo loco et illo: ponamus
 insidias. Misit itaq; uir dei ad regē
 isrl̄: dicens. Caue ne transeas in lo-
 cum illū: quia ibi syri in insidijs s̄t.
 Misit itaq; rex isrl̄ ad locum quem
 dixerat ei uir di. et p̄occupauit eū:
 et obseruauit se ibi non semel neq;

bis. Concurbatūq; est cor regis syrie:
 p̄ hac rē. Et conuocatis seruis suis: ait.
 Quare nō indicatis mi. quis proditor
 mei sit apud regem isrl̄? Dixitq; un-
 seruoꝝ eius. Nequaquā dñe mi rex.
 ⁊ helyseus p̄pha qui ē in isrl̄: indi-
 cat regi isrl̄ omnia uerba que locut-
 fueris in conclaui tuo. Dixitq; eis. Ite
 et uidete ubi sit: et mittam. et capti-
 eum. Annuntiauerūtq; ei: dicentes.
 Ecce in dothaim. Misit ḡ illuc equos
 et currus: et robur exercitus. Qui cū
 uenissent nocte: circumdederūt ciuita-
 tem. Consurgens autē diluculo mi-
 nister uiri dei. egressus ē: iudicq; ex-
 ercitus in circuitu ciuitatis. ⁊ equos
 et currus. Hinciuitq; et dicens.
 Heu. heu. heu. dñe mi. quid faciem?
 At ille respondit. Noli timere. Plu-
 res enī nobiscum sunt: qm̄ cū illis.
 Cumq; orasset helyseus: ait. Dñe.
 aperi oculos huius: ut uideat. Et
 aperuit dñs oculos pueri: et uidit.
 Et ecce mons plenus equoꝝ et cur-
 ruū igneoꝝ: in circuitu helysei. Hos
 res uero descendēt ad eum. Porro
 helyseus orauit ad dñm: dicens. P-
 cute obsecro gentē hanc: cecitate.
 Paullitq; eos dñs ne uiderēt: iuxta
 uerbum helysei. Dixit autē ad eos
 helyseus. Non hec est uia: nec ista ē
 ciuitas. Sequimini me: et ostendā
 uobis uirum quē queritis. Dixitq;
 eos in samariā. Cumq; ingressi fu-
 issent in samariā: dixit helyseus:
 Dñe. aperi oculos istoꝝ: ut uideant.
 Apuitq; dñs oculos illoꝝ: et uiderūt
 se esse in medio samarie. Dixitq; rex

055
 isrl' ad helyseum: cū uidisset eos. Nū
 quid percutiam eos pat' mi. At ille
 ait. Non percuties. Neq; enī cepisti
 eos gladio et arcu tuo: ut percutias.
 S; pone panem et aquā coram eis.
 ut comedant et bibant: et uadant
 ad dñm suū. Appositaq; ē eis ciboz
 magna pparatio: et comederunt et
 biberunt. Et dimisit eos: abierūtq;
 ad dñm suū. Et ultra nō uenerunt
 latrones syrie: in terram isrl'. Item ē
 aut post hec. congregauit benadab
 rex syrie uniuersum exercitū suū: et
 ascendit et obsidebat samariā. Fac
 taq; est fames magna: in samaria.
 Et tam diu obsessa ē donec uenūda
 recur caput asini. octoginta argen
 teis: et quarta pars kabi stercoreis
 columbarū quinq; argenteis. Cūq;
 rex isrl' transiret p murū: mulier
 quedā exclamauit ad eum dicens.
 Salua me dñe mi rex. Qui ait. Nō
 te saluet dñs. Unde saluare te pos
 sum? De area an de torculari? Dix
 itq; ad eam rex. Quid tibi uis? Que
 respondit. Mulier ista dixit m. Da
 filiū tuū ut comedamus eū hodie:
 et filiū meū comedem' cras. Corri
 mus g' filiū meū: et comedim'. Di
 xitq; ei die altera. Da filiū tuū: ut
 comedamus eū. Que abscondit fi
 liū suū. Quod cū audisset rex: scidit
 uestimta sua. Et transibat p mu
 rum: uiditq; oīs ppls ciliuū quo
 uestitus erat ad carnē intrinsecus.
 Et ait rex. Hec faciat m' d's et hec
 addat: si steterit caput helysei filij
 saphat sup ipm hodie. Helyseus

aut sedebat in domo sua: et senes sede
 bant cū eo. Premisit itaq; uirū. Et
 anteqm ueniret nuncius: ille dixit
 ad senes. Numqd' scatis qd' miserio
 filius homicide huc. ut p'cidatur ca
 put meū? Sidere g'. cum uenit nun
 tius claudite ostium: et nō sinatis
 eū introire. Ecce enī sonitus pedum
 dñi eius: post eum ē. Et adhuc illo
 loquente eis: apparuit nūcius qui
 ueniebat ad eum. Et ait. Ecce tan
 tum malū a dño est: quid amplius

Dexpectabo a dño. **VII**
 Dixit aut helyseus. Audite uerbu
 dñi. Hec dicit dñs. In temp'e hoc cras.
 modius simile uno statere erit. et duo
 modij ordi' statere uno: in porta sa
 marie. Respondens unus de duob;
 sup cuius manū rex incumbebat. In
 nuni dei: dixit. Si dñs fecerit etiā
 catharactas in celo: numqd' poterit
 ee qd' loqueris? Qui ait. Videbis o
 culis tuis: et inde nō comedes. Qua
 tuoz g' uiri erant lepsi iuxta introi
 tū porte: qui dixerunt ad inuicem.
 Quid hic ee uolumus. donec mo
 riamur? Sive ingredi uoluerim'
 ciuitatē. fame moriemur: sive mā
 serim' hic. moriendū nobis est. Ve
 nite igitur: et transfugiam' ad cast'
 syrie. Si peperunt nobis: uiuemus.
 Si aut nos occidere uoluerit: nicho
 minus moriemur. Surrexerunt g'
 uespe: ut uenirent ad castra syrie.
 Cumq; uenissent ad pncipiū castrorū
 syrie: nullū ibidem repererūt. Siq'
 dem dñs sonitū audiri fecerat in ca
 stris syrie: curruū et equoz. et exer

citas plurimi. **Dixeruntque** ad inuicem. **Ece**
mercede conduxit aduersum nos rex
 israhel. **reges** ethioy et egyptioy: et uene-
 runt sup nos. **Surrexerunt** igitur: et fu-
 gerunt in tenebris. **Et dereliquerunt**
 tentoria sua: et equos et asinos i cas-
 tris. **Fugeruntque:** alas suas tantum
 saluare cupientes. **Igitur** cum uenisset
 lephi illi ad principium castrorum. **ingressi**
 sunt unum tabernaculum: et comederunt et
 biberunt. **Tuleruntque** inde argentum
 et aurum et uestes. et abierunt: et ab-
 sconderunt. **Et rursu** reuerti sunt ad ali-
 ud tabernaculum: et inde similitur aufer-
 rentes. **absconderunt.** **Dixeruntque** ad
 inuicem. **Non recte facimus.** **Hec enim**
duces: boni nuntii est. **Si tacuerimus?**
 et noluerimus nuntiare usque mane.
 sceleris arguemur. **Venite** eamus: et
 nuntiemus in aula regis. **Cumque** ue-
 nissent ad portam ciuitatis: narra-
 uerunt eis. **dicentes.** **Iunimus** ad castra sy-
 re: et nullum ibidem reperimus hominem:
 nisi equos et asinos alligatos. et fixa
 tentoria. **Ierunt** igitur portarum: et nuntia-
 uerunt in palacio regis intrinsecus.
Qui surrexit nocte: et ait ad seruos
 suos. **Dico** uobis: quid fecerint syri
 nobis. **Sciunt** quia fame laboramus.
Iudaro egressi sunt de castris. et lati-
 tant in agris: **dicentes.** **Cum** egressi
 fuerint de ciuitate. **capiemus** eos ui-
 uos: et tunc ciuitatem ingredi poterimus.
Respondit autem unus seruorum eius. **Tol-**
lamus quique equos qui remanserunt
 in urbe: quia ipsi tantum sunt in uni-
 uersa multitudine israhel. **alij** enim con-
 sumpti sunt: et inuitentes explorare

poterimus. **Adduxerunt** igitur duos equos:
 militique rex in castra syrorum. **duces** ite-
 et uidere. **Qui abierunt** post eos: us-
 que ad iordanem. **Ece** autem omnis uia
 plena erat uestibus: et uasis: que pre-
 cerant syri cum turbarentur. **Reuertens**
 nuntii: indicauerunt regi. **Et egressus**
 populus: diripuit castra syrie. **factusque**
 est modius simile statere uno. et duo
 modij ordei statere uno: iuxta uer-
 bum domini. **Porro.** rex ducem illum in
 cuius manu incubuerat: constituit
 ad portam. **Quem conculcauit** turba
 in introitu et mortuus est: iuxta quod
 locutus fuerat uir dei. **quando descen-**
derat rex ad eum. **Scimus** est iuxta
 sermonem uiri dei quem dixerat regi.
quando ait. **duo modij ordei** statere
 uno erunt et modius simile state-
 re uno hoc eodem tempore **cras** in por-
 ta samarie. **quando respondit** dux
 ille uir dei. **et dixerat.** etiam si dominus
 fecerit catharactas in celo. **nuncquid**
 fieri potest quod loqueris. **et dixit.** in-
 debis oculis tuis. **et inde** non comedes.
Conuenit igitur ei sicut predictum fuerat:
Et conculcauit eum populus in porta:
et mortuus est. **VIII**
Eliseus autem locutus est ad muli-
 erem cuius uiuere fecerat filium: **di-**
gens. **Surge.** uade tu et domus tua:
 et pegrinare ubicumque repereris. **Vo-**
cabit enim dominus famam: et ueniet super
 terram. **septem** annis. **Que surrexit:** et
 fecit iuxta uerbum hominis dei. **Et uades**
 cum domo sua pegrinata est in terra
 philistinum: diebus multis. **Cumque** fi-
 niti essent anni septem: **reuerfa** est mu-

lier de ira philistym. Et egressa est:
 ut impelleret regem p. domo sua et
 agris suis. Rex aut. loquebatur cū
 gizei puero uiri dei: dicens. Narra
 m. omnia magnalia: que fecit hely
 seus. Cumq. ille narraret regi quom.
 mortuū suscitasset: apparuit mulier
 cui uiuificauerat filiū. clamans ad
 regem. p. domo sua et pro agris suis.
 Dixitq. gizei. Dñe nū rex. hec ē mu
 lier: et hic ē filius eius. que suscita
 uit helyseus. Et interrogauit rex mul
 erem. Que narrauit ei. Deditq. ei
 rex eunuchū unū: dicens. Restitue
 ei oīa que sua sunt. et uniuersos red
 ditus agroꝝ: a die qua reliquit terrā
 usq. ad p̄sens. Venit quoq. helyseus
 damascum: et benadab rex syrie egro
 tabat. Functaueruntq. ei: dicentes.
 Venit uir dei hūc. Et ait rex ad aza
 hel. Tolle tecum munera: et uade ī
 occursum uiri dei: et consule p. eum
 dñm. dicens. Si euadere potero de
 infirmitate mea hac. Fuit igitur a
 zahel in occursum eius: habens secum
 munera et oīa bona damasci. onera
 quadraginta cameloz. Cūq. stetit
 coram eo: ait. filius tuus benadab
 rex syrie misit me ad te: dicens. Si
 sanari potero de infirmitate mea hac.
 Dixitq. helyseus. Vade. dicit ei. Sana
 beris. Porro ostendit m. dñs: quia
 morte morietur. Stetitq. cum eo: et
 conturbatus ē usq. ad suffusionem
 uultus. Fleuitq. uir dei. Cui aza
 hel ait. Quare dñs m̄s flet? At ille
 respondit. Quia scio: que factus sis
 filius isrl. mala. Ciuitates eoz mu

nitas igne succendes: et iuuenes eoz
 inefficēs gladio. Et paruulos eoz eli
 des: et p̄gnantes diuides. Dixitq. a
 zahel. Quid enī sum seruus tuus ca
 nis. ut faciam rem istā magnā. Et
 ait helyseus. Ostendit m. dñs: te regē
 syrie fore. Qui cū recessiss. ab helyseo:
 uenit ad dñm suū. Et ait ei. Quid
 dixit tibi helyseus. At ille respondit.
 Dixit m. Recipies sanitatē. Cumq.
 uenisset dies altera. tulit stragulū.
 et infudit aqua: et expandit super
 faciem eius. Quo mortuo: regnauit
 azahel p. eo. Anno quinto ioꝝam fi
 lii achāb regis isrl: regnauit ioꝝā
 filius iosaphat regis iuda. Triginta
 duoz annoz erat cū regnare cepiss.
 et octo annis regnauit in iherlm.
 Ambulauitq. in uis regum isrl: si
 cut ambulauerat dom. achāb. Filia
 enī achāb: erat uxor eius. Et fecit
 qd̄ malum ē in consp̄cū dñi. Noluit
 aut. dñs disp̄dere iudam. p̄r dauid
 seruū suū: sicut pmiserat ei ut da
 ret illi lucernā ⁊ filijs eius. cunctis
 dieb. In dieb. eius recessit edom ne
 eēt sub iuda: et constituit sibi regē.
 Venitq. ioꝝam seyra: et om̄s curtus
 cum eo. Et surrexit nocte: percussitq.
 ydumeos qui eū circumdederant. et
 p̄ncipes curtiuū: p̄ls aut. fugit in ta
 bnacula sua. Recessit q. edom ne eēt
 sub iuda: usq. ad diem hanc. Tunc
 recessit et lobna: in temp̄e illo. Reli
 qua aut. sermonū ioꝝam ⁊ uniuersa
 que fecit: nonne hec scripta sunt ī
 libro ūboꝝ dieꝝ regum iuda: Et dor
 miuit ioꝝam cū patrib. suis: sepul

tusque est cum eis in ciuitate dauid. Et regnauit ochozias filius eius: pro eo. Anno duodecimo iozabam filij achab regis israel: regnauit ochozias filij iozabam regis iude. Viginti duorum annorum erat ochozias cum regnare cepisset: et uno anno regnauit in iherusalem. Fuit matris eius athalia: filia amri regis israel. Et ambulauit in uis domus achab: et fecit quod malum est coram domino sicut domus achab. Venit enim domus achab fuit. Abiit quoque cum iozabam filio achab: ad perueniendum contra azahel regem syrie in ramoth galaad: et uulnerauerunt syri iozabam. Qui reuersus est ut curaretur in iezrahel: quia uulnerauerunt eum syri in ramoth per hanc contra azahel regem syrie. Porro ochozias filius iozabam rex iude descendit miserere iozabam filiam achab in iezrahel: qui egrotabat. **IX**

Helyseus autem propheta uocauit unum de filiis prophetae: et ait illi. Accinge lumbos tuos: et tolle lenticulam olei hanc in manu tua: et uade in ramoth galaad. Cumque ueneris illuc: uidebis hieui filium iosaphat filij namsi. Et ingressus suscitabis eum de medio fratrum suorum: et introduces in interius cubiculum. Tenensque lenticulam olei fundes super caput eius: et dices. Hec dicit dominus. Unxi te regem super israel. Apertis quoque ostium et fugies: et non ibi subsistes. Abiit ergo adolescens puer propheta in ramoth galaad: et ingressus est illuc. Ecce autem principes exercitus sedebant. Et ait. Ierubai in ad te: o princeps. Dixitque

hieu. Ad quem ex omnibus nobis. At ille dixit. Ad te. o princeps. Et surrexit: et ingressus est cubiculum. At ille fudit oleum super caput eius: et ait. Hec dicit dominus deus israel. Unxi te regem super populum domini israel: et percutes domum achab domini tui: ut ulescat sanguinem seruatorum meorum prophetarum: et sanguinem omnium seruatorum domini: de manu iezabel. Et clamans omne domum achab: et interficiens de achab ungentem ad parietem: et clausum et nouissimum in israel. Et dabo domum achab sicut domum ieroboam filij nabath: et sicut domum baasa filij alia. Iezabel quoque comedent canes in agro iezrahel: nec erit qui sepeliat eam. Apertis quoque ostium: et fugit. Hieui autem: egressus est ad seruos domini sui. Et dixerunt. Recte ne sunt omnia. Quid uenit insanus iste ad te. Qui ait eis. Nolitis hominem: et quid locutus sit. At illi responderunt. Falsum est: sed magis narra nobis. Qui ait eis. Hec et hec locutus est mihi: et ait. Hec dicit dominus. Unxi te regem super israel. Festinauerunt itaque: et unusquisque tollens pallium suum posuerunt sub pedibus eius in similitudinem tribunalis: et cecinerunt tuba: atque dixerunt. Regnabit hieu. Coniurauit ergo hieu filius iosaphat filij namsi: contra iozabam. Porro iozabam obsederat ramoth galaad ipse et omnes israel: contra azahel regem syrie: et reuersus fuerat ut curaretur in iezrahel propter uulnera: quia percusserant eum syri: per hanc contra azahel regem syrie. Dixitque hieu. Si placet uobis: nemo egredietur: profugus de ciuitate: ne

ZZZ

uadat et nunciet in iezrahel. Et ascendit: et perfectus est in iezrahel. Ioram enim egrorabat ibi: et ochorizias rex iuda descenderat ad uisitandum ioram. Igitur speculator qui stabat super turrem iezrahel: uidit globum hieui uenientis: et ait. Video ego globum. Dixitque ioram. Tolle currum: et mitte in occursum eorum: et dicat uadens. Recte ne sunt omnia? Abiit igitur qui ascenderat curru in occursum eius: et ait. Hec dicit rex. Pacata sunt omnia. Dixitque ei hieui. Quid tibi et paci? Transi: et sequere me. Hinciuit quoque speculator: dicens. Venit nuntius usque ad eos: et non reuertitur. Misit etiam currum equorum secundum: uenitque ad eos: et ait. Hec dicit rex. Numquid pax est? Et ait hieui. Quid tibi et paci? Transi: et sequere me. Hinciuit autem speculator: dicens. Venit usque ad eos: et non reuertitur. Est autem incestus quasi incestus hieui filii namsi: preceps enim graditur. Et ait ioram. Iungite currum. Iunxeruntque curru eius. Et egressus est ioram rex israel: et ochorizias rex iuda: singuli in curribus suis. Egressique sunt in occursum hieui: et inuenerunt eum in agro naboch iezrahelice. Cumque uidisset ioram hieui: dixit. Pax est hieui? At ille respondit. Que pax? Adhuc fornicationes iezabel matris tue: et ueneficia eius multa: uigent. Conuerterit autem ioram manum suam: et fugiens ait ad ochoriziam. Insidie ochoriziam. Porro hieui tetendit arcum manu: et percussit ioram in scapulas: et egres-

sa est sagitta pro cor eius. Stratusque corruit in curru suo. Et ait hieui: ad bad dacer ducem. Tolle: proce eum: in agro naboch iezrahelice. Memini enim quando ego et tu sedentes in curru sequebamur achab patrem huius: quod dominus onus hoc eleuauerit super eum: dicens. Si non pro sanguine naboch et pro sanguine filiorum eius quem uidi hieui: ait dominus: reddam tibi in agro isto dicit dominus. Hunc igitur tolle et proce eum in agrum: iuxta iubum domini. Ochorizias autem uidens hoc: fugit per uiam domorum. Percutusque est eum hieui: et ait. Etiam hunc percute: in curru suo. Et percusserunt eum in ascensu gaber: que est iuxta iezblaam. Qui fugit in mageddo: et mortuus est ibi. Et impo fuerunt eum serui eius super curru suum: et tulerunt iherosolimam: sepelieruntque in sepulchro cum patribus suis in ciuitate dauid. Anno undecimo ioram filii achab regis israel: regnauit ochorizias super iudam. Venitque hieui: in iezrahel. Porro iezabel introitu eius audito: depinxit oculos suos sibi: et ornauit caput suum. Et respexit per fenestram ingredientem hieui per portam: et ait. Numquid pax esse potest? amiri qui interfecit dominum suum? Leuauitque hieui faciem suam ad fenestram: et ait. Que est ista? Et inclinauerunt se ad eum: duo uel tres eunuchi. At ille dixit eis. Precipitate eam deorsum. Et percipitauerunt eam. Aspsitque sanguine paries: et equorum ungule: qui concalcauerunt eam. Cumque introgressus esset: et comederet et biberet: ait.

Ite et uidete maledictam illam. et se-
pelite eam: quia filia regis est. Cūq;
issent ut sepelirent eā: nō inuenerūt
nisi caluariam et pedes. et summas
manus. Reuēsiq; nuntiauerūt ei. Et
ait hieū. Sermo dñi est: quē locutus
ē p̄ serui suū helyam thesbiteū. dicens.
In agro tezahel: comedent canes te-
zahel. Et erunt carnes tezahel. sicut
stercus sup̄ faciem terre in agro te-
zahel: ita ut p̄tereuntes dicant. Hec
cine est illa tezahel. **X**
Rant autē achab septuaginta
filij: in samaria. Scripsit q̄ hieū lit-
teras; et misit in samariam ad opti-
mātes ciuitatis et ad maiores natu-
rā et ad nutrices achab: dicens. Statim
ut accepitis litteras has. qui habetis
filios dñi ur̄i et currus et equos et ci-
uitates firmas et arma. eligite me-
liorem et eū qui uobis placuerit de
filij dñi ur̄i. et eū ponite sup̄ solij
patris sui: et pugnate p̄ domo dñi
ur̄i. Timueruntq; illi uehementer: et
dixerunt. Ecce duo reges nō potuerūt
strare coram eo: et quom̄ nos ualebi-
mus resistere ei. Miserunt q̄ p̄positi
domus et p̄fecti ciuitatis et maiores
natū et nutrices. ad hieū: dicentes.
Serui tui sumus. Quocūq; uisieris
faciemus: nec constituemus regem.
Quodcumq; tibi placet. fac. Rescrip-
sit autē eis litteras scđo: dicens. Si mei
estis et obeditis m̄: tollite capita fili-
orū dñi ur̄i: et uenite ad me hac eā-
dem hora cras. in tezahel. Porro filij
regis septuaginta uiri: apud opti-
mātes ciuitatis nutriebantur. Cūq;

uenissent littere ad eos: tulerūt filios
regis: et occiderunt septuaginta uiros.
Et posuerunt capita eorū i cophinis:
et miserūt ad eum in tezahel. Venit
autē nuntius: et indicauit ei. dicens.
Acculerunt capita filiorū regis. Qui
respondit. Ponite ea ad duos aceros
iuxta introitū porte: usq; mane. Cūq;
diluisset. egressus ē: et stans dixit
ad omnē poplū. Iusti estis. Si ego
conuicui contra dñm meū et inieci
ei eum: quis percussit om̄s hos. Videte
q̄ nunc qm̄ non cecidit de sermonib;
dñi in terra quos locutus ē dñs super
domū achab: et dñs fecit qd̄ locutus
ē in manu serui sui helye. Percussit iḡ
hieū om̄s qui reliqui erant de domo
achab in tezahel. et uniuersos optima-
tes eius et uotos et sacerdotes: donec
nō remaneret ex eo reliquie. Et surrex̄:
et uenit in samariā. Cūq; uenisset
ad cameram pastoz: in uia inuenit
fr̄es ochozie regis iude. Dixitq; ad eos.
Qui nam estis uos. At illi responde-
runt. Fr̄es ochozie sumus: et descendi-
mus ad salutandū filios regis. et fili-
os regine. Qui ait. Comprehendite eos
uiuos. Quos cū comprehendissent ui-
uos: uigilauerunt eos in cisterna
iuxta camerā. quadraginta duos ui-
ros: et nō reliquit ex eis quēquam.
Cumq; abisset inde. inuenit iona-
dab filij rechab in occursum sibi: et
bñdixit ei. Et ait ad eum. Numquid
est cor tuū rectum. sicut cor meum est
cū corde tuo. Et ait ionadab. Est.
Si est inquit: da manū tuā. Qui
dedit ei manū suā. At ille leuauit

eum ad se: in curru. Dixitq; ad eū.
 Veni mecum: et inde relum meū pro
 dno. Et impositū in curru suo: duxit
 in samariā. Et percussit om̄s qui reli
 qui fuerant de achab ī samaria usq;
 ad unū: iuxta ūbum dñi qđ locutus
 est p̄ helyam. Congregauit q̄ hieū
 om̄ne pplm: et dixit ad eos. Achab co
 luit baal parum: ego aut̄ amplius
 colam eū. Hunc q̄ om̄s ppl̄as baal
 et uniuersos seruos eius et cunctos sa
 cerdotes ip̄ius: uocare ad me. Null⁹
 sit: qui nō ueniat. Sacrificium enī
 grande est m̄. baal. Quicūq; defuit:
 nō uiuet. Porro hieū faciebat hoc in
 sidiose: ut p̄deret cultores baal. Et
 dixit. S̄ificate diem sollempnē. baal.
 Vocauitq; et misit in uniuersos t̄mi
 nos isrl̄: et uenerūt cuncti serui baal.
 Non fuit residuus ne unus quidem:
 qui n̄ ueniret. Et ingressi s̄ templū
 baal. Et repleta ē domus baal: a sū
 mo usq; ad summū. Dixitq; hys:
 qui p̄erant sup uestes. Proferte uest
 timenta seruis baal. uniuersis. Et p̄
 tulerunt eis uestes. Ingressusq; hieū
 et ionadab filius rechab in templū
 baal: ait cultorib; baal. P̄quirete et
 uidete. ne quis forte uobiscū sit de
 seruis dñi: s̄ ut sint soli serui baal.
 Ingressiq; sunt igitur: ut facerent
 uictimas et holocausta. Hieū aut̄
 p̄parauerat sibi foris octoginta ui
 ros: et dixerat eis. Quicūq; fugerit
 de omnib; hys quos ego adduxero
 in manus ur̄as: anima eius erit p̄
 anima illi. Sc̄m̄ ē aut̄ cum comple
 tum eēt holocaustū: p̄cepit hieū

milib; et ducib; suis. Ingredu
 ni: et percute eos. Nullus euadat. P̄
 cusseruntq; eos in ore glady et pie
 cerunt: milites et duces. Et ierunt
 in ciuitatem templi baal: et ptule
 runt statuam de fano baal: et com
 busterunt et cōmuerunt eā. De
 struxerunt quoq; edem baal: et fece
 runt p̄ ea latrinas. usq; in diem h̄c.
 Deleuit itaq; hieū baal: de isrl̄. De
 runtām a peccatis ieroboā filij na
 bach qui peccare fecit isrl̄ non reces
 sit: nec dereliquit uitulos aureos q̄
 erant in berthel et in dan. Dixit aut̄
 dñs ad iheū. Quia studiose egisti
 qđ rectum erat et placebat ī oculis
 meis. et oīa que erant in corde meo
 fecisti contra domū achab: filij tui
 usq; ad quartā generationē sedebūt
 sup thronū isrl̄. Porro iheū n̄ custo
 diuit. ut ambularet in lege dñi dei
 isrl̄: in toto corde suo. Non enim re
 cessit a peccatis ieroboam: qui pecca
 re fecerat isrl̄. In dieb; illis: cepit do
 tedere sup isrl̄. Percussitq; eos azahel
 in uniuersis finib; isrl̄: a iordane cōt̄
 orientē plagam. om̄ne terrā gala
 ad. et gad. et ruben. et manasse. ab a
 roer que ē sup torrentē arnon. ⁊ ga
 laad et basan. Reliqua aut̄ uerboꝝ
 hieū et uniuersa que fecit ⁊ fortitudo
 eius: nonne hec scripta sunt ī libro
 ūboꝝ diez regum isrl̄. Et dormiuit
 hieū cū patrib; suis: sepeliteruntq;
 eū in samaria. Et regnauit iohacaz
 filius eius: p̄ eo. Dies aut̄ quib; reg
 nauit hieū sup isrl̄: uiginti octo an
 ni sunt. in samaria. **XI**

Athalia uero mater ochozie uidens
 filium suum mortuum: surrexit et
 interfecit omne seminem regium. Tollens
 autem iofaba filia regis iozain soror o
 chozie ioas filium ochozie furata est eum
 de medio filiorum regis qui infliciebantur.
 et nutricem eius. de trichinio: et ab
 secondit eum a facie athalie ut non in
 ficeretur. Eratque cum ea in domo domini
 clam: sex annis. Porro athalia reg
 nauit super terram. Anno autem septimo
 misit ioiada. et assumens centurione
 et milites. introduxit ad se in templum
 domini: perpigittque cum eis fedus. Et adiu
 rans eos in domo domini: ostendit eis fi
 lium regis. Et precepit illis: dicens. Hic
 est sermo: quem facere debetis. Tercia
 pars uerum introeat sabbato: et obser
 uet excubias domus regis. Tercia autem
 pars sit ad portam seir. et tertia pars
 ad portam que est post habitaculum
 scutariorum: et custodietis excubias do
 mus messa. Due uero partes ex uobis
 omnes egredientes sabbato. custodienc
 excubias domus domini circa regem: et
 uallabitis eum. habentes arma in
 manibus uestris. Siquis autem ingressus
 fuerit septimum templi: interficiatur.
 Crisique cum rege: introeunte et egre
 diente. Et fecerunt centuriones: iux
 ta omnia que precepit eis ioiada sac
 dos. Et assumentes singuli uiros su
 os qui ingrediebantur sabbatum cum
 hys qui egrediebantur e sabbato: ue
 nerunt ad ioiadam sacerdotem. Qui
 dedit eis hastas et arma regis dauid:
 que erant in domo domini. Et steterunt
 singuli habentes arma in manu sua.

a parte templi dextra usque ad partem
 sinistram altaris et edis: circa regem.
 Produxitque filium regis: et posuit super
 eum dyadema. et testimonium. Fecer
 runtque eum regem: et unxerunt. Et
 plaudentes manu: dixerunt. uiuat
 rex. Audiuit autem athalia: uocem populi
 currentis. Et ingressa ad turbas in
 templum domini. uidit regem stantem super
 tribunal iuxta morem. et cantores et
 turbas propter eum. omnemque populum terre
 letantem. et cantantem tubis. Et scidit
 uestimenta sua: clamauitque. Coniuratio:
 coniuratio. Precepit autem ioiada centu
 rionibus qui erant super exercitum: et ait
 eis. Educite eam: extra consepta tem
 pli. Et quicumque eam secutus fuerit:
 feriatur gladio. Dixerat enim sacerdos.
 Non occidatur in templo domini. Impo
 fueruntque ei manus: et impegerunt
 eam per uiam introitus equorum iuxta pa
 latium: et infecta est ibi. Perpigitt
 ioiada fedus inter dominum et regem: et inter
 populum ut esset populus domini: et inter regem et
 populum. Ingressusque est omnis populus
 terre templum baal: et destruxerunt aras
 eius. et ymagines controuerunt ual
 lide. Mathan quoque sacerdos baal:
 occiderunt coram altari. Et posuit
 sacerdos custodias: in domo domini.
 Tulitque centuriones et cerechi. et phe
 rechi legiones. et omnem populum terre:
 deduxeruntque regem de domo domini. Et
 uenerunt per uiam porte scutariorum in
 palatium: et sedit super thronum regum.
 Letatusque est omnis populus terre: et ci
 uitas conqueuit. Athalia autem oc
 cisa est gladio: in domo regis. Septemque

annorum erat ioas: cum regnare cepisset.

Anno septimo huius: **XII**

Regnauit ioas. Quadraginta annis regnauit in iherusalem. Nomen matris eius sebia: de berfabee. Fecitque ioas rectum coram domino cunctis diebus quibus docuit eum ioiada sacerdos: uerum tamen excelsa non abstulit. Adhuc populus immolabat: et adolebat incensum in excelsis. Dixitque ioas ad sacerdotes. Omne pecuniam sanctorum que illata fuerit in templum domini a preteritis: que offertur pro precio anime. et quam sponte et arbitrio cordis sui inferunt in templum domini: accipiant illam sacerdotes secundum ordinem suum: et instaurant sarcatecta domini. siquid necessarium uiderint in restauratione. Igitur usque ad uicesimum tertium annum regis ioas: non instaurauerunt sacerdotes sarcatecta templi. Vocauitque rex ioas ioiadam pontificem et sacerdotes: dicens eis. Quare sarcatecta non instaurastis templi? Nolite ergo accipere pecuniam amplius iuxta ordinem uerum: sed ad in restorationem templi reddite eam. Prohibitique sunt sacerdotes ultra accipere pecuniam a populo: et instaurare sarcatecta domini. Et tulit ioiada pontifex gazophilatum. apertisque foras desuper: et posuit illud iuxta altare. ad dextram ingredientium domum domini. Mittebantque in eo sacerdotes qui custodiebant ostia. omne pecuniam: que deferre batur ad templum domini. Cumque uiderent minuatam pecuniam esse in gazophilatio: ascendebat scriba regis

et pontifex. effundebantque et numerabant pecuniam que inueniebatur in domo domini: et dabant eam iuxta numerum atque mensuram. in manu eorum que preerant centuriarum domus domini. Qui impendebant eam in fabris lignorum et in centuriarum. hijs qui operabantur in domo domini et sarcatecta faciebant. et in hijs qui cedebant saxa: et ut emerent ligna et lapides qui excidebantur. ita ut impleteretur in restauratio domus domini in uniuersis que indigebant expensa ad munieranda domum. Verumtamen non fiebant ex eadem pecunia ydrie templi domini. et fuscinule. et thuribula. et tube. omne uas aureum et argenteum: de pecunia que inferebatur in templum domini. Hijs enim qui faciebant operanda batur: ut instauraretur templum domini. Et non fiebat ratio hijs hominibus: qui accipiebant pecuniam. ut distribuerent eam artificibus: sed in fide tractabant eam. Pecuniam uero pro delicto et pecuniam pro peccatis. non inferebant in templum domini: quia sacerdotum erat. Tunc ascendit azahel rex syrie. et pugnat contra gech. Cepitque eam. Et direxit faciem suam: ut ascenderet in iherusalem. Quam ob rem tulit rex iuda ioas omnia sanctificata que consecrauerant iosaphat. et ioiam. et ochozias patres eius. reges iuda. et que ipse obtulerat: et uniuersum argentum quod inueniri potuit in thesauris templi domini. et in palatio regis. misitque azaheli regi syrie: et recessit ab iherusalem. Reliqua autem sermonum ioas et uniuersa que fecit: nonne hec scripta

sunt in libro uboy diez regum iuda:
 Surrexerunt aut seruus eius. et conu-
 rauerunt in se: percusseruntq; ioas i
 domo mello. in descensu sela. Jozachar
 namq; filius semath. et isabab fili
 somer serui ei. percusserunt eu: et mor-
 tuus e. Et sepeliterunt eu cu patrib;
 suis: in ciuitate dauid. Regnauitq;
 amastias fili eius: pro eo. **XIII**

Anno uicesimo tertio ioas filij o-
 chorie regis iude. regnauit io-
 achaz filius hieui. sup isrl in samaria
 decem et septem annis: et fecit malu
 coram dno. Secutusq; est peccata ie-
 roboam filij nabath. qui peccare fec-
 isrl: et no declinauit ab eis. Iratusq;
 est furor dni contra isrl: et tradidit
 eos in manu azahel regis syrie. et in
 manu benadath filij azahel cunctis
 dieb;. Depcatus e aut ioachaz facie
 dni: et audiuit eu dñs. Vidit enim
 angustias isrl: quia attriuerat eos
 rex syrie. Et dedit dñs saluatorem
 isrl: et libatus e de manu regis syrie.
 Habitaueruntq; filij isrl in tabna-
 culis suis: sicut heri et nudius tertius.
 Veruntam n recesserunt a peccatis
 domus ieroboam qui peccare fecit
 isrl: in ipis ambulauerunt. Siquidẽ
 lucas pmanit in samaria. Et non
 sunt derelicti ioachaz de popo: nisi
 quinquaginta equites. et decem currus.
 et decem milia peditu. Interfecerat
 eni eos rex syrie: et redegerat quasi
 puluerẽ in tritura aree. Reliqua aut
 sermonu ioachaz et uniuersa que fe-
 cit. et fortitudo eius: nonne hec
 scripta sunt in libro sermonu dieru

regum isrl. Dormiuitq; ioachaz cu
 patrib; suis: et sepeliterunt eu in sa-
 maria. Regnauitq; ioas fili eius: pro.
 Anno tricesimo septimo ioas regis iu-
 da. regnauit ioas filius ioachaz sup
 isrl in samaria. sedecim annis: et fecit
 qd malum e cora dno. No declinauit
 ab omib; peccatis ieroboa filij nabath.
 qui peccare fecit isrl: in ipis ambula-
 uit. Reliqua aut sermonu ioas et u-
 niuersa que fecit. et fortitudo ei quo
 in pugnauit contra amastiam regẽ
 iuda. nonne hec scripta sunt i libro
 sermonu diez regum isrl. Et dormi-
 uit ioas: cu patrib; suis. Ieroboam
 aut: sedit sup solium ei. Porro ioas
 sepultus e in samaria: cu regib; isrl.
 Helyseus aut egrotabat infirmitate:
 qua et mortuus e. Descenditq; ad
 eum ioas rex isrl: et flebat coram eo.
 Dicebatq;. Pater mi. pater mi: currus
 isrl: et auriga eius. Et ait illi helyse.
 Affer arcum. et sagittas. Cumq; au-
 tulisset ad eu arcum et sagittas: dix-
 it ad regem isrl. Pone manu tua sup
 arcum. Et cu posuisset: ille manu su-
 am: supposuit helyseus manu suas
 manib; regis: et ait. Aperi fenestra
 orientale. Cumq; apuisset: dixit
 helyseus. Jace sagittam. Et recit.
 Et ait helyseus. Sagitta salutis dni:
 et sagitta salutis contra syriam. Per-
 cutesq; syriam in aseth: donec co-
 sumas eam. Et ait. Tolle sagittas.
 Qui cu tulisset: rursus dixit ei. Per-
 cute iaculo terra. Et cu percussisset
 trib; uicib; et stetit: iratus e con-
 tra eum iur dei: et ait. Si percussisses

quingues aut sexies siue septies:
 percussit syriam usq; ad consumma-
 tionē. Hunc aut trib; uicib; percussit
 es eam. Mortuus ē igitur heliseus:
 et sepelierunt eū. Larrunculi quoq;
 de moab uenerunt in terrā: in ipso
 anno. Quidam aut sepelientes ho-
 minē uiderunt larrunculos: et pic-
 cerunt cadauer in sepulchro helisei.
 Quod cum tetigisset ossa helisei. re-
 uixit homo: et stetit supra pedes
 suos. Igitur azahel rex syrie affluxit
 isrl: cunctis dieb; ioachaz. Et mi-
 fertus ē dñs eoz; et reūsus est ad
 eos ppter pactum suū qd habebat
 cum abrahā ysaac et iacob: et nolu-
 it dispendere eos neq; picere penitus.
 usq; in p̄sens tempus. Mortuus ē
 aut azahel rex syrie: et regnauit be-
 nadath filius eius p̄ eo. Porro ioas
 filius ioachaz. tulit urbes de manu
 benadath filij azahelis: quas tulerat
 de manu ioachaz patris sui. iure p̄-
 ly. Trib; uicib; percussit eū ioas: et
 reddidit ciuitates isrl. **XIII**

In anno scđo ioas filij ioachaz regis
 isrl: regnauit amasias filius ioas.
 regis iuda. Viginti quinque annoz
 erat cū regnare cepisset. iugiti aut
 et nouē annis regnauit in iherlm.
 Hom̄ matris eius ioaden: de iherlm.
 Et fecit rectum coram dño: uerūta-
 men n̄ ut dauid pater eius. Juxta oīa
 que fecit ioas pater suus fecit: nisi
 hoc tantum qd excelsa nō abstulit.
 Adhuc enī immolabat ips: et ado-
 lebat incensū in excelsis. Cumq;
 obtinuisset regnū: percussit seruos

suos qui interfecerant regē patrem suū.
 Filios aut eoz qui occiderant nō occi-
 dit: iuxta qd scriptum ē in libro legi
 moyfi. sicut p̄cepit dñs. dicens. Non
 morientur patres p̄ filijs; neq; filij p̄
 patrib;: sed unusquisq; in peccato suo
 morietur. Ip̄e percussit edom in ualle
 salinay decem milia: et apprehendit
 petram in p̄lio. Vocauitq; nom̄ eius
 iechel: usq; in p̄sentē diem. Tunc
 misit amasias nuntios ad ioas filiu
 ioachaz filij iheui regis isrl: dicens.
 Veni: et uideamus. Remisitq; ioas
 rex isrl: ad amasiam regē iuda: dicens.
 Carduus lybanu misit ad cedrum que
 est in lybano: dicens. Da filiam tuā
 filio meo uxore. Transferuntq; bestie
 saltus que sunt in lybano: et concu-
 cauerunt carduū. Percutens inualuit
 si sup edom: et subleuauit te cor tuū.
 Contentus esto glā: et sede in domo
 tua. Quare puocas malū. ut cadas
 tu et iuda tecum. Et non acquieuit
 amasias. Ascenditq; ioas rex isrl: et
 uiderunt se. ip̄e et amasias rex iuda:
 in bethlames oppido iude. Percussusq;
 est iuda coram isrl: et fugerunt un-
 quisq; in tabnacula sua. Amasiam
 uo regem iuda filiu ioas filij ochozie.
 cepit ioas rex isrl in bethlames: et ad-
 duxit eū in iherlm. Et incipit mu-
 rum iherlm a porta effraim usq; ad
 portam anguli: quadringentis cu-
 bitis. Tulitq; omne aurum et argē-
 tum. et uniuersa uasa que inuenta
 sunt in domo dñi et in thesauris
 regis. et obsides: et reūsus est in sa-
 maria. Reliqua aut uerboz ioas

que fecit. et fortitudo ei qua pugna-
uit contra amasiam regē iuda. nōne
hec scripta sunt in libro sermonū diez
regum isrl. Dormiuitq; ioas cū patri-
b; suis: et sepultus ē in samaria cum
regib; isrl. Et regnauit ieroboām fili-
eius: p eo. Dixit aut amasias fili' ioas
rex iuda postqm mortuus ē ioas fili'
ioachaz regis isrl: iugum qñq; an-
nis. Reliqua aut sermonū amasie;
nonne hec scripta sunt in libro ser-
monū diez regum iuda. factaq; ē
contra eum conuicatio: in iherlm.
At ille fugit in lachis. Miseruntq;
post eum in lachis. et interfecerunt e-
um ibi: et asportauerunt in equis.
Sepultusq; est in iherlm cū patrib;
suis: in ciuitate dauid. Tulit autē
unū filius ppls iude azariam. annos
natū sedecim: et constituerunt eum re-
gem. p patre suo amasia. Ipse edifi-
cauit ahilam: et restituit eā iude:
postqm dormiuit rex cū patrib; suis.
Anno qñtodecimo amasie filij ioas
regis iuda. regnauit ieroboām filius
ioas regis isrl in samaria. quadragi-
ta et uno anno: et fecit qd malum ē
coram dño. Non recessit ab omnib;
peccatis ieroboām filij nabath: qui
peccare fecit isrl. Ipse restituit termi-
nos isrl ab introitu emath usq; ma-
re solitudinis. iuxta sermonem dñi
dei isrl. que locutus ē p seruū suum
ionam filiu amathi ppham: q erat
de geth que est in opher. Vidit enī
dñs afflictionē isrl amarā nimis;
et qd consumpti ēent usq; ad clau-
los carceris et extremos: et non eēt

qui auxiliaretur isrl. Hec locutus ē
dñs ut deleteret nomē isrl de sub celo:
sed saluauit eos in manu ieroboā
filij ioas. Reliqua aut sermonū ie-
roboām. et uniuersa que fecit. et for-
titudō eius qua p̄liatus ē. et quom
restituit damāscum et emath iude
in isrl. nonne hec scripta sunt in li-
bro sermonū diez regum isrl. Dor-
miuitq; ieroboam cum p̄rib; suis:
regib; isrl. Et regnauit zacharias
filius eius: pro eo. **XV**

Anno uicesimo septimo ierobo-
am regis isrl regnauit azarias fili'
amasie regis iude. Sedecim annoz
erat cū regnare cepisset: et qñqua-
ginta duob; annis regnauit in ihe-
rlm. Nomē matris eius iecelia: de
iherlm. fecitq; qd erat placitū corā
dño: iuxta omnia que fecit amasia
pater eius. Verūtam excelsa n̄ est
demolitus. Adhuc ppls sacrificabat.
et adolebat incensum: in excelsis. P-
cussit aut dñs regem: et fuit lepros'
usq; in diem mortis sue: et habita-
bat in domo libera seorsum. Jo-
tham uō filius regis gubernabat
palatū: et iudicabat pplm terre.
Reliqua aut sermonū azarie: et u-
niuersa que fecit: nonne hec scripta
sunt in libro liboz diez regum iuda.
Et dormiuit azarias cū p̄rib; suis:
sepelieruntq; eū cū maiorib; suis. ī
ciuitate dauid. Et regnauit ioachā
filius eius: p eo. Anno tricesimo oc-
tauo azarie regis iude. regnauit
zacharias filius ieroboām sup isrl
in samaria sex mensib;: et fecit

quod malum est coram domino. sicut fecerunt patres eius. Non recessit a peccatis ieroboam filij nabath: qui peccare fecit israel. Coniuravit autem contra eum sellum: filius iabes. Percussitque eum palam: et interfecit: regnavitque pro eo. Reliqua autem verborum zacharie: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel? Ipse est sermo domini quem locutus est ad hieru: dicens. Filij tui usque ad quartam generationem: sedebunt de te super thronum israel. Factumque est ita. Sellum filius iabes: regnavit tricesimo nono anno azarie regis iude. Regnavit autem uno mense: in samaria. Et ascendit manahem filius gaddi de therfa: venitque in samariam. Et percussit sellum filium iabes in samaria: et interfecit eum: regnavitque pro eo. Reliqua autem verborum sellum: et coniuratio eius pro quam tendit insidias: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel? Tunc percussit manahem raplam: et omnes qui erant in ea: et terminos eius de therfa. Noluerant enim ei aperire. Et interfecit omnes pregnantes eius: et scidit eas. Anno tricesimo nono azarie regis iuda: regnavit manahem filij gaddi super israel decem annis: in samaria: fecitque quod malum coram domino. Non recessit a peccatis ieroboam filij nabath: qui peccare fecit israel. Cunctis diebus eius veniebat phil rex assyriorum in therfa: et dabat manahem phil mille talenta argenti: ut esset ei in auxilium: et firmaret regnum

eius. Indixitque manahem argentum super israel cunctis potentibus et divitibus: ut daret regi assyriorum quinquaginta siclos argenti pro singulis. Reversusque est rex assyriorum: et non est moratus in therfa. Reliqua autem sermonum manahem et uniusa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel? Et dormiuit manahem cum patribus suis. Regnavitque phaceia filij eius: pro eo. Anno quinquagesimo azarie regis iude regnavit phaceia filij manahem super israel in samaria biennio. Et fecit quod malum erat: coram domino. Non recessit a peccatis ieroboam filij nabath: qui peccare fecit israel. Coniuravit autem adversus eum phacee filius romelie dux et: et percussit eum in samaria in turre domus regie iuxta argob et iuxta ariph: et cum eo quinquaginta viros de filiis galaaditaday: et interfecit eum: regnavitque pro eo. Reliqua autem sermonum phaceia et uniusa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel? Anno quinquagesimo secundo azarie regis iude: regnavit phacee filius romelie super israel in samaria viginti annis: et fecit quod malum erat: coram domino. Et non recessit a peccatis ieroboam filij nabath: qui peccare fecit israel. In diebus phacee regis israel: venit reglaphalasar rex assur: et cepit aion et abel domum maacha: et ianoe: et cedus: et alsor: et galaad: et galylea: et uniusam terram neptalim: et intulit eos in assyrios. Coniuravit

aut et recendit insidias oseë filius
ela contra phaceë filiū romelië: et
percussit eum et interfecit. Regnavitq;
pro: uicesimo anno ioathan filij o-
zie. Reliqua aut sermonū phaceë et
uniūsa que fecit: nōne hec scripta
sunt in libro sermonū diez regum
isrl. Anno scđo phaceë filij romelië
regis isrl: regnavit ioathan fili o-
zie regis iuda. Viginti quiq; annoz erat
cum regnare cepisset: et sedecim an-
nis regnavit in iherlm. Non matris
eius ierusa: filia sadoch. Fecitq; qđ
placitum erat: coram dño iuxta om-
nia que fecerat ozias pater suus o-
patus est: ueruntam̄ excelsa non
abstulit. Adhuc ppls immolabat.
et adolebat incensū: in excelsis. Ipe
edificauit portam domus dñi: sub-
limissimā. Reliqua aut sermonū
ioathan. et uniūsa que fecit: nōne
hec scripta sunt in libro iiboz diezū
regum iuda. In diebz illis cepit dñs
mittere in iudam rasū regē syrie: et
phaceë filiū romelië. Et dormiuit
ioathan cū patrib; suis: sepultusq;
est in ciuitate dauid patris sui. Et
regnavit achaz fili eius: pro **XVI**

Anno septimo decimo phaceë
filiū romelië: regnavit achaz
filius ioathan regis iuda. Viginti
annoꝝ erat achaz cum regnare ce-
pisset: et sedecim annis regnavit in
iherlm. Non fecit qđ erat placitū in
conspectu dñi dei sui sicut dauid pa-
ter eius: s; ambulauit in uia regum
isrl. Insup et filiū suū consecrauit.
transfereñs p ignem scđm ydola

gentiū: que dissipauit dñs corā filijs
isrl. Immolabat quoq; uictimas. et
adolebat incensum: in excelsis et in
colleb; et sub omni ligno frondoso.
Tunc ascendit rasū rex syrie. et pha-
ceë filius romelië rex isrl in iherlm:
ad pñandum. Cūq; obsideret achaz:
nō ualuerunt supare eum. In tempe
illo restituit rasū rex syrie aīlam
syrie: et erexit iudeos de aīla. Et y-
dumei et syri uenerunt in aīlam:
et habitauerūt ibi usq; in diem hāc.
Misit aut achaz nuntios. ad regē
phalasar regem assyrioz: dicens.
Seruus tuus et filius tuus: ego
sum. Ascende et saluū me fac de ma-
nu regis syrie et de manu regis isrl:
qui consurrexerunt adūsū me. Et
cum collegisset argentū et aurū qđ
inueniri potuit in domo dñi et in
thesauris regis: misit regi assyrioz
munera. Qui et acquieuit uolun-
tati eius. Ascendit aut rex assyrioz
in damascū et uastauit eā: et trans-
tulit habitatores et cyrenen: rasū
aut interfecit. Precepitq; rex achaz in
occursum theglatphalasar regi as-
syrioz: in damascum. Cūq; uidisset
altare damasci: misit rex achaz ad
uriam sacerdotē exemplar eius. et
similitudinē. iuxta omne opus ei.
Cęstruxitq; urias sacerdos altare.
Iuxta omnia que pcepit rex achaz
de damasco. ita fecit urias sacerdos:
donec ueniret rex achaz de damasco.
Cumq; uenisset rex de damasco: ui-
dit altare. et ueneratus ē illud. As-
cenditq; et immolauit holocausta

et sacrificiū suū; et libauit libamina. et effudit sanguinē pacifi-
 cor: que obtulerat super altare.
 Porro altare ereum qd̄ erat corā
 dño. transtulit de facie templi. ⁊
 de loco altaris et de loco tēpli dñi:
 posuitq; illud ex latere altaris ad
 aquilonē. Precepit q; rex achaz
 urie sacerdoti: dicens. Sup̄ alta-
 re maius offer holocaustū matuti-
 nū. et sacrificiū uestimū. et holo-
 caustum regis et sacrificiū eius. ⁊
 holocaustum uniuersi ppli terre: et
 sacrificia eor et libamina eorū. et
 omnē sanguinē holocausti ⁊ uniu-
 sum sanguinē uictime: sup̄ illud
 effundes. Altare uō ereum: erit
 paratū ad uoluntatē meā. Fecit
 igitur urias sacdos: iuxta omnia
 que precepat ei rex achaz. Tulit
 autem rex achaz celatas bases. ⁊
 lūterē qui erat desup; et mare de-
 posuit de bobus eneis qui sustenta-
 bant illud: et posuit sup̄ pauimē-
 tum stratum lapide. Misach q; q;
 sabbati qd̄ edificauerat i templo.
 et ingressum regis exterius. conu-
 tit in templū dñi. ppter regē assy-
 rior. Reliqua aut̄ uerbor̄ achaz q;
 fecit: sine hec scripta sunt in libro
 sermonū diez regum iuda: Por-
 munitq; achaz cum patrib; suis:
 et sepulcus ē cū eis in ciuitate da-
 uid. Et regnauit ezechias filius
 eius: pro eo. **XVII**
Anno duodecimo achaz regis
 iuda: regnauit osee filius hela in
 samariā sup̄ isrl̄ nouem annis. Fe-

citq; malum corā dño: sed nō sicut
 reges isrl̄ qui ante fuerant. Contra
 hunc ascendit salmanasar rex assy-
 rior: et factus ē ei osee seruus: redde-
 batq; illi tributa. Cūq; deprehendisset
 rex assyrior. osee qd̄ rebellare nitens.
 misisset nuntios ad suā regē egypti.
 ne p̄staret tributa regi assyrior sic
 singulis annis solitus erat: obsedit
 eum: et uinctū misit in carcere. U-
 uagatusq; est omnē terram: et as-
 cendens samariā. obsedit eam trib;
 annis. Anno aut̄ nono osee. cepit rex
 assyrior samariā: et transtulit isrl̄
 in assyrios: posuitq; eos in hala et
 in haboz iuxta fluiū gozam. in
 ciuitatib; medoz. Fm̄ est enī cum
 peccassent filij isrl̄ dño deo suo qui
 eduxerat eos de terra egypti de ma-
 nu pharaonis regis egypti: coluerūt
 deos alienos. et ambulauerūt iuxta
 ritum gentiū: quas consumperat
 dñs in conspectu filior̄ isrl̄ et regū
 isrl̄. quia similit̄ fecerant. Offende-
 runtq; filij isrl̄ uerbis non rectis
 dñm dñm suū: et edificauerūt sibi
 excelsa in cunctis urbib; suis. a tur-
 re custodum usq; ad ciuitatē muni-
 tam. Feceruntq; sibi statuas ⁊ lucos.
 in omni colle sublimi et subē omne
 lignū nemorosū: et adolebant ibi
 incensū sup̄ aras. in morem gentiū
 quas transtulerat dñs a facie eor.
 Feceruntq; ūba pessima. irritantes
 dñm: et coluerunt inuidicias: de
 quib; p̄cepto eis dñs ne faceret̄ uer-
 bum hec. Et testificatus ē dñs in
 isrl̄ et in iuda. p̄ manum omniū

phaz et uidentiu: dicens. Reuertimini a uis uis pessimis; et custodite precepta mea et ceremonias, iuxta omnem legem quam precepi patribus uis: et sicut misi ad uos in manu seruatorum meorum phaz. Qui non audierunt; sed indurauerunt ceruicem suam iuxta ceruicem patrum suorum: qui noluerunt obedire domino deo suo. Et abiecerunt legitima eius et pactum quod pepigit cum patribus eorum: et relictiones quibus contestatus est eos. Secuti sunt uanitates: et uane egerunt et secuti sunt gentes que erant per circuitum eorum: super quibus precepit dominus eis ut non facerent sicut et ille faciebant: et dereliquerunt omnia precepta domini dei sui. Feceruntque sibi conflatiles duos uitulos et lucos: et adorauerunt uniuersam miliciam celi. Seruaueruntque baal: et consecrabant ei filios suos et filias suas per ignem. Et diuinationibus in seruebant et auguriis: et tradiderunt se ut facerent malum coram domino: et iritauerunt eum. Iratusque est dominus uehementer israel: et abstulit eos de conspectu suo: et non remansit nisi tribus iuda tantummodo. Sed nec ipse iuda custodiuit mandata domini dei sui. Venit autem ambulauit in erroribus israel: quos operatus fuerat. Proiecitque dominus omne seminem israel: et afflixit eos: et tradidit in manu diripientium: donec preceretur eos a facie sua ex eo iam tempore quo lassus est israel a domo dauid: et constituerunt sibi regem ieroboam filium nabath. Sepauit enim ieroboam israel a domino: et peccare eos fecit peccatum ma-

gnū. Et ambulauerunt filii israel in uniuersis peccatis ieroboam: que fecerat. Et non recesserunt ab eis: usquequo auferret dominus israel a facie sua: sicut locutus fuerat in manu omnium seruatorum suorum phaz. Translatusque est israel de terra sua in assyrios: usque in diem hanc. Adduxit autem rex assyriorum de babilone. et de cutha. et de hayath. et de emath. et de sepharuaim: et collocauit eos in ciuitatibus samarie per filios israel. Qui possederunt samariam: et habitauerunt in urbibus eius. Cumque ibi habitare cepissent: non timebant dominum. Et misit eis dominus leones: qui interficiebant eos. Hungarumque est regi assyriorum: et dictum. Gentes quas transtulisti et habitare fecisti in ciuitatibus samarie: ignorant legitima dei terre. Et misit in eos dominus leones: et ecce interficiunt eos: eo quod ignorent ritum dei terre. Precepit autem rex assyriorum: dicens. Ducite illuc unum de sacerdotibus quos inde captiuos adduxistis: et uadat et habitet cum eis. et doceat eos legitima dei terre. Igitur cum uenisset unus de sacerdotibus hys qui captiuus ducti fuerant de samaria. habitauit in bethel: et docebat eos quomodo colerent dominum. Et unaqueque gens fabricata est dominum suum. Posueruntque eum in fanis excelsis que fecerant samarite. gens et gens in urbibus suis: in quibus habitabant. Viri enim babilony: fecerunt locoth benoth. Viri autem cutheni: fecerunt nergel. Et uiri de emath: fecerunt asima. Porro

euei: fecerunt nebaaz et tharthac.
 Hi aut qui erant de sepharua im
 comburebant filios suos igni. adra
 melech et anamelech dys sepharua
 im: et nichilomin colebant dñm.
 Fecerunt aut sibi de nouissimis sac
 dotes excelsoy: et ponebant eos i fa
 nus sublimibz. Et cū dñm colerent.
 dys quoqz suis seruebāt: iuxta cō
 suetudinē gentiū de quibz trāslati
 fuerant samariā. Usqz in p̄sentem
 diem: morem secūtur antiquū. Nō
 timent dñm; neqz custodiunt ceri
 monias eius et iudicia et legem. et
 mandatū qd̄ p̄cepit dñs filius iacob
 quē cognominauit isrl̄. et p̄cusserat
 cum eis pactum. et mandauit eis:
 dicens. Nolite timere deos alienos;
 et n̄ adoretis eos neqz colatis. et nō
 immoletis eis: s; dñm dñm ur̄m qui
 eduxit uos de t̄ra egypti in fortitu
 dine magna et in brachio extento.
 Ip̄m timete: et illū adorate: et ipsi
 immolate. Cerimonias q̄qz et iudi
 cia et legem. et mandatū qd̄ scripsit
 uobis custodite. ut faciatis cunctis
 diebz: et n̄ timeatis deos alienos. Et
 pactum qd̄ p̄cussit uobiscū nolite
 obliuisci: nec colatis deos alienos.
 S; dñm dñm ur̄m timete: et ipse e
 ruet uos de manu omniū inimicoy
 ur̄oy. Illi uō n̄ audierunt: s; iuxta
 consuetudinē suam pristinam pe
 trabant. Fuerunt igit gentes iste
 timētes quidē dñm: s; nichilomin
 et ydolis suis seruientes. Nam et filij
 eoy et nepotes. sicut fecerūt patres
 sui ita faciunt: usqz in p̄sentē diem.

Anno tertio osee **XVIII**
 filij hela regis isrl̄: regnauit
 ezechias filius achaz regis iuda. Vi
 ginti q̄nqz annoy erat cū regnare ce
 pisset: et uiginti nouem annis reg
 nauit in iherlm̄. Non̄ matris eius
 abisa: filia zacharie. Fecitqz quod
 erat bonū coram dño: iuxta omnia
 que fecerat dauid pat̄ eius. Ip̄e dissipauit
 excelsa: et contriuit statuas: et
 succidit lucos. Confregitqz serpentē
 creum: quē fecerat moyses. Siquidē
 usqz ad illud tempus: filij isrl̄ adole
 bant ei incensū. Vocauitqz eum no
 esthan. Et in dño deo isrl̄ sperauit.
 Itaqz post eum n̄ fuit similis ei de
 cunctis regibz iuda: s; neqz in hys q̄
 ante fuerunt. Et adhesit dño: et n̄
 recessit a uestigijs ei. Fecitqz manda
 ta eius: que precepit dñs moysi. Unde
 et erat dñs cū eo: et in cunctis ad
 que p̄cedebat. sapientē se agebat. Re
 bellauit quoqz contra regem assyri
 oy: et n̄ seruiuit ei. Ip̄e percussit phi
 listeos usqz gazam. et om̄s c̄minos
 eoy: a turre custodiū usqz ad ciuitatē
 muratā. Anno quarto regis ezechie
 qui erat annus septimus osee filij
 hela regis isrl̄. ascendit salmanasar
 rex assyrioy samariā: et oppugnauit
 eam. et cepit. Nam post annos tres.
 anno sexto ezechie id est nono āno
 osee regis isrl̄: capta ē samaria. Et
 transtulit rex assyrioy isrl̄ in assy
 rios: collocauitqz eos in hala et in
 haboz. fluius gozan in ciuitatibz
 medoy: quia non audierūt uocem
 dñi dei sui: s; p̄tergressi sūt pactū

eius. Omnia que p̄cepit moyses ser-
uus dñi nō audierunt: nec̄ fecerūt.
Anno quarto decimo regis ezechie.
ascendit semmacherib rex assyriozū
ad uniuersas ciuitates iuda inuitas:
et cepit eas. Tunc misit ezechias rex
iuda nūcios ad regem assyrioz in la-
chis: dicens. Peccaui. Recede a me:
et omne qd̄ imposueris in feram.
Iudixit itaq; rex assyrioz ezechie
regi iude: trecenta talenta argēti.
et triginta auri talenta. Deditq;
ezechias omne argentū qd̄ reatum
fuerat in domo dñi: et in thesauri
regis. In tempe illo confregit eze-
chias ualuas templi dñi: et lam-
inas auri quas ip̄e affixerat: et de-
dit eas regi assyrioz. Misit aut̄ rex
assyrioz tharchan et rabsaris. ⁊ rab-
sacen de lachis. ad regem ezechiam
cū manu ualida: iherlm. Qui cum
ascendissent. uenerūt iherlm: et stete-
runt iuxta aqueductū piscine supi-
oris. que ē in uia agri fullonis. Vo-
caueruntq; regē. Egressus est autē
ad eos eliachim filius helchie p̄posi-
tus domus et sobna scriba. et ioahē
filiū asaph a cōmentariis. Dixitq; ad
eos rabsaces. Loquimini ezechie.
Hec dicit rex magnus: rex assyrioz.
Que ē ista fiducia qua nūceris. For-
sitan misisti consiliū: ut p̄parares te
ad plium. In quo confidis. ut aude-
as rebellare. An speras in baculo ha-
tundineo atq; contracto. egypto.
Sup̄ que si incubuerit homo cōmi-
natus ingredietur manū eius: et
p̄forabit eam. Sic est pharao rex

egypti: omnib; qui confidūt in se.
Qd̄ si dixeris m̄. in dño deo nr̄o ha-
benuis fiduciā: nōne iste est cuius
abstulit ezechias excelsa et altaria.
et p̄cepit iude et iherlm. ante altare
hoc adorabitis in iherlm. Hunc igit̄
transite ad dñm meū regem assyri-
oz: et dabo uobis duo milia equoz:
et uidete an habere ualeatis ascen-
sores eoz. Et quom̄ potestis resistere
ante unū satrapam de seruis dñi
mei minimis. An fiduciā habetis
in egypto. p̄ter currus et equites.
Nunquid sine dñi uoluntate as-
cendi ad locum istū. ut demoliter
eum. Dñs dixit m̄. Ascende ad ter-
ram hanc: et demolite eā. Dixerunt
autē eliachim filiū helchie et sobna et
ioahē: rabsaces. Precamur ut loquati
nobis seruis tuis syriace: siquidē in-
telligimus hanc linguā: et nō loqua-
ris nobis iudate. audiente p̄lo qui
est sup̄ murū. Responditq; eis rabsa-
ces: dicens. Numqd̄ ad dñm tuū et
ad te. misit me dñs n̄s ut loquerer
sermone hos. et n̄ ad uros qui sedēt
sup̄ murū. ut comedant stercoza sua
et bibant urinam suā. uobiscū. Ste-
tit itaq; rabsaces. et exclamauit uoce
magna iudate: et ait. Audite ūba
regis magni: regis assyrioz. Hec dicit
rex. Non uos seducat ezechias. Non
enī poterit uos eruere: de manu mea.
Acq; fiduciam uobis tribuat super
dño dicens: eruens liberabit nos dō:
et n̄ tradetur ciuitas hec. ī manu
regis assyrioz. Nolite audire eze-
chiam. Hec enī dicit rex assyrioz. Fa-

cite mecum quod uobis est utile. et egredi
 mini ad me. et comedet unusquisque
 de uinea et de ficu sua. et bibetis a
 quas de cisternis uicinis; donec ueniam
 et transferam uos in terram que si
 milis est terre uestrae. in terram fructife
 ram et fertilem uini. terram panis
 et uinearum. terram oliuarum et olei ac
 mellis: et uiuetis. et non moriemini.
 Nolite audire ezechiā qui uos
 decipit. dicens: dominus liberabit nos.
 Numquid libauerunt dii gentium
 terram suam de manu regis assyriorum?
 Ubi est deus emath et arphat? Ubi
 est deus sepharuaïm. ana et aua?
 Numquid libauerunt samariam de
 manu mea? Quinam illi sunt in
 uniuersis dijs terrarum qui eruerunt re
 gionem suam de manu mea. ut possit
 eruere dominus iherusalem de manu mea?
 Tacuit itaque populus: et non respondit ei
 quicquam. Siquidem preceptum regis
 acceperunt: ut non responderet ei. Ve
 nitque eliachim filius helchie propositus
 domus. et sobna scriba. et ioahē fili
 asaph a commentarijs ad ezechiā.
 scilicet uestribus: et nuntiauerunt ei
Querba rabsacis. **XIX**
 Ve cum audisset rex ezechiā.
 scidit uestimenta sua et optus est sac
 co: ingressusque est domum domini. Et
 misit eliachim propositum domus. et
 sobnam scribā. et senes de sacerdoti
 bus optos saccis: ad ysaiam propheta
 tam. filium amos. Qui dixerunt. Hec
 dicit ezechiās. Dies tribulationis
 et increpationis et blasphemie: dies
 iste. Venerunt filij usque ad partem:

et uires non habet parturiens. Si
 forte audiat dominus deus tuus uniuersa
 uerba rabsacis que misit rex assyriorum
 dominus tuus ut exprimeret dominum uiuen
 tem. et argueret uerba que audiuit
 dominus deus tuus: et fac orationem pro
 reliquijs que repte sunt. Venerunt ergo
 serui regis ezechie: ad ysaiam. Di
 xitque eis ysaias. Hec dicit dominus uero.
 Hec dicit dominus. Nolite timere a facie
 sermonum quos audistis: quibus blas
 phemauerunt pueri regis assyriorum
 me. Ecce ego imittam ei spiritum: et
 audiet nuntium. et reuertetur in terram
 suam: et deiciam eum gladio in ter
 ra sua. Reuersus est igitur rabsaces:
 et inuenit regem assyriorum expug
 nantem lobnā. Audierat enim: quod
 recessisset de lachis. Cumque audisset
 de thetacha rege ethiopię dicentes.
 ecce ingressus est ut pugnet aduer
 sum te. iret contra eum: misit nuntios
 ad ezechiā. dicens. Hec dicit eze
 chie regi iuda. Non te seducat deus
 tuus in quo habes fiduciam: neque di
 cas: non tradetur iherusalem in manus
 regis assyriorum. Tu enim ipse audisti
 que fecerunt reges assyriorum in uni
 uersis terris: quomodo uastauerunt eas.
 Numquid solus poteris liberari? Num
 quid libauerunt dii gentium sin
 gulos quos uastauerunt patres mei.
 gozan uidelicet et aran. et reseph.
 et filios eden. qui erant in thela
 sar. Ubi est rex emath et rex arphat
 et rex ciuitatis sepharuaïm. ana
 et aua? Itaque cum accepisset ezechiā
 litteras de manu nuntiorum et legisset

eas; ascendit in domū dñi et expā
 dit eas coram dño: et orauit in cō
 spectu eius. Dicens. Dñe d's isrl' qui
 sedes sup cherubin. tu es deus solus
 regum omnium terre: tu fecisti celum
 et terrā. Inclina aurē tuam ⁊ audi;
 apī dñe oculos tuos et uide. et audi
 omnia uerba sennacherib: qui misit
 ut exprimeret nobis dñm uiuentem.
 Vere dñe dissipauerunt reges assy
 riorū gentes et terras omnium. et mise
 runt deos eorū in ignem; nō enim e
 rant dii s; opa manuum hominū ex
 ligno et lapide: et pdiderunt eos.
 Nunc igitur dñe d's nr saluos nos fac
 de manu eius: ut sciant oīa regna
 terre quia tu es dñs d's solus. Misit
 aut̄ ysaias fili' amos ad ezechia: di
 cens. Hec dicit dñs d's isrl'. Que dep
 catus es me sup sennacherib rege as
 syriorū: audiui. Iste ē sermo quē locu
 tus ē dñs de eo. Spreuit te et subla
 nauit te uirgo filia syon: post tergū
 tuū caput mouit filia iherlm. Cui
 reprobrasti. et quē blasphemasti.
 Contra quē exaltasti uocem tuā.
 et eleuasti in excelsum oculos tuos.
 Contra sc̄m isrl'. P manu seruorū tu
 orū reprobrasti dño: et dixisti. In mul
 titudine curruū meorū ascendi ex
 celsa montium. in summitate libani.
 et succidi sublimes cedros eius. et e
 lectas abietes ei. et ingressus sum
 usq; ad terminos eius: et saltum car
 meli eius ego succidi. Et bibi aquas
 alienas: et siccaui uestigis pedum
 meorū om̄s aquas clausas. Numquid n̄
 audisti quid ab initio fecerim. Ex

dieb; antiquis plasmani illud: et
 nunc adduxi. Cruntq; in tuinam
 collū pugnantiū ciuitates muni
 te: et qui sedent in eis humiles ma
 nu contremuerūt: et confusi sūt. Facti
 sunt uelut fenum agri. et uirens her
 ba rectorū: que arefacta ē antequā
 ueniret ad maturitatē. Habitaculū
 tuū et egressum tuū et introitum
 tuū et uiam tuā ego p̄scui: et fu
 rorem tuū contra me. Insanisti in
 me: et supbia tua ascendit in au
 res meas. Ponam itaq; circulū in
 aurib; tuis. et chamū in labijs tuis:
 et reducam te in uiam p̄ quam ue
 nisti. Tibi aut̄ ezechia: hoc erit sig
 num. Comede hoc anno qd̄ repere
 ris: in sc̄do aut̄ anno. que sponte
 nascuntur. Porro in tercio anno se
 minate et metite: plantate uineas.
 et comedite fructū earū. Et qd̄cumq;
 reliquū fuerit de domo iuda mittet
 radicem deorsum: et faciet fructū
 sursum. De iherlm quippe egredien
 tur reliquie: et qd̄ saluetur de mon
 te syon. Zelus dñi exercituum: faciet
 hoc. Quā ob rem: hec dicit dñs de
 rege assyriorū. Non ingredietur ur
 bem hanc nec mittet in eam sagit
 tam; nec occupabit eam clipeus:
 nec circumdabit eam munitio. P
 uiam qua uenit reuertetur: et ciui
 tatem hanc nō ingredietur dicit
 dñs. P̄regamq; urbem hanc. ⁊ sal
 uabo eam. p̄pter me. et p̄pter dauid
 seruū meum. Factum est igitur
 in nocte illa. uenit angl's dñi: et
 percussit in castris assyriorū centū

octoginta quinque milia. Cumque dilu-
 culo surrexisset. uidit omnia corpora
 mortuorum. et recedens abiit. Et reu-
 sus est sennacherib rex assyriorum: et
 mansit in ninive. Cumque adoraret
 in templo nestrach domini suum: adra-
 melech et sarasar filii eius. percuss-
 erunt eum gladio. Fugeruntque in
 terram armeniorum: et regnavit assa-
 radon filius eius pro eo. **XX**
In diebus illis egrotavit ezechias
 usque ad mortem. et uenit ad eum
 ysaias filius amos propheta: dixitque
 ei. Hec dicit dominus deus. Precepe do-
 mu tue: morieris enim et non uiu-
 eris. Qui conuertit faciem suam ad parie-
 tem: et orauit dominum. dicens. Obse-
 cro domine. memento quomodo ambulaue-
 rim in ueritate coram te. et in cor-
 de perfecto: et quod placitum est coram
 te fecerim. Fleuitque ezechias: fle-
 tu magno. Et antequam egredetur
 ysaias mediam partem atrii: fuit ei
 sermo domini ad eum. dicens. Reuer-
 te: et dic ezechie. duci populi mei. Hec
 dicit dominus deus dauid patris tui. Au-
 diui orationem tuam et uidi lacri-
 mam tuam: et ecce sanauit te. Die
 tertio ascendes templum domini: et ad
 dam diebus tuis quindecim annos. Sed
 et de manu regis assyriorum liberabo te:
 et ciuitatem hanc. Et pregam urbem
 istam propter me: et propter dauid
 seruum meum. Dixitque ysaias. Afferte
 massam ficorum. Quam cum attulissent.
 et posuissent super ulcus eius: curatus
 est. Dixerat autem ezechias ad ysaiam.
 Quod erit signum quod dominus me sa-

nabit. et quia ascensus sum die
 tertio templum domini. Cui ait ysaias.
 Hoc erit signum a domino: quod facturus
 sit dominus sermone quem locutus est. Nis
 ut ascendat umbra decem lineis.
 an ut reuertatur totidem gradibus. Et
 ait ezechias. Facile est umbra cresce-
 re decem lineis. Sed hoc uolo ut
 fiat: sed ut reuertatur retrorsum decem
 gradibus. Inuocauit itaque ysaias
 prophetam dominum: et reduxit umbra plu-
 neas quibus iam descenderat in ho-
 rologio achaz. retrorsum decem gra-
 dibus. In illo tempore: misit merodach
 baladan filius baladan rex babilo-
 norum litteras et munera: ad eze-
 chiam. Audierat enim: quod egrotasset
 ezechias. Letatus est autem in ad-
 uentu eorum ezechias: et ostendit do-
 mum aromatatum. et aurum et argen-
 tum. et pigmenta uaria. unguenta
 quoque: et domum uasorum suorum: et omnia
 que habere poterat in thesauris su-
 is. Non fuit uerbum quod non ostenderet
 eis ezechias in domo sua: et in omni
 potestate sua. Venit autem ysaias
 propheta ad regem ezechiam: dixitque
 ei. Quid dixerunt uiri isti. aut
 unde uenerunt ad te. Cui ait ezechi-
 as. De terra longinqua uenerunt:
 de babilone. At ille respondit. Quid
 uiderunt in domo tua. Ait ezechi-
 as. Omnia. Quaecumque sunt in domo
 mea: uiderunt. Nichil est quod non
 monstrauerim eis: in thesauris
 meis. Dixit itaque ysaias ezechie.
 Audi sermone domini. Ecce dies ueni-
 unt. et auferentur omnia que sunt in

domo tua. et que condiderunt patres
tui usque in diem hanc: in babilone.
Non remanebit quicquam: ait dominus.
Et de filiis tuis qui egredientur
ex te quos generabis. tollentur: et
erunt eunuchi in palatio regis ba-
bilonis. Dixit ezechias ad ysaiam.
Bonus sermo domini: quem locutus es. Sit
pax tantum et ueritas: in diebus meis.
Reliqua autem sermonum ezechie et
omnis fortitudo eius. et quomodo fece-
rit piscinam et aqueductum. et intro-
duxerit aquas in ciuitatem: nomina
hec scripta sunt in libro sermonum
diebus regum iuda: **XXI**
Dominusque ezechias cum patribus
suis: et regnauit manasses filius eius
pro eo. Quoddecim annorum erat ma-
nasses cum regnare cepisset: et quinquaginta
quaque annis regnauit in iherusalem.
Nomen matris eius aphsiba fecitque
malum in conspectu domini: iuxta
ydola gentium quas deleuit dominus a fa-
cie filiorum israel. Conuersusque est. et edifi-
cauit excelsa que dissipauerat eze-
chias pater eius: et erexit aras baal.
et fecit lucos sicut fecerat achab rex
israel. Et adorauit omnem miliciam celi:
et coluit eam. Construxitque aras in
domo domini: de qua dixit dominus. in ihe-
rusalem ponam nomen meum. Et construxit
altaria uniuerse milicie celi: in duobus
atris templi domini. Et traduxit fili-
um suum pignem: et atiolatus est.
et obseruauit auguria. Et fecit phro-
tones. et aruspices multiplicauit:
ut faceret malum coram domino: et
irritaret eum. Posuit quoque ydolum

luci quem fecerat in templo domini: super
quo locutus est dominus ad dauid et ad
salomonem filium eius. In templo hoc
et in iherusalem quam elegi de cunctis tri-
butibus israel: ponam nomen meum in sem-
piternum: et ultra non faciam commoueri
pedem israel de terra quam dedi pa-
tribus eorum: sic tamen si custodierint
opem omnia que precepi eis. et uniuersam
legem quam mandauit eis ser-
uus meus moyses. Illi uero non audierunt:
sed seducti sunt a manasse: ut face-
rent malum super gentes. quas contri-
uit dominus a facie filiorum israel. Locutusque
est dominus in manu seruorum suorum prophetarum:
dicens. Quia fecit manasses rex
iuda abhominatones istas pessimas.
super omnia que fecerunt amorrei
ante eum. et peccare fecit etiam iuda
in inmunditijs suis: propterea hec di-
xit dominus deus israel. Ecce ego inducam
mala super iherusalem et super iudam: ut
quicumque audierit. tinniant ambe-
aures eius. Et extendam super iherusalem
funiculum samarie. et pondus domus
achab. et delebo iherusalem. sicut deleri
solent tabule. Delens ueritatem: et
ducam crebrius scilicet salum super faciem
eius. Dimittam uero reliquias heredi-
tatis mee: et tradam eas in ma-
nu inimicorum eius. Cruntque in uasti-
tate et in rapina cunctis aduersarijs
suis: eo quod fecerint malum coram
me. et perseuerauerint irritantes me:
ex die qua egressi fuerunt patres eorum
de egipto. usque ad diem hanc. Insuper
et sanguinem innoxium fudit ma-
nasses multum nimis. donec implet

iherlm usq; ad os: absq; peccatis su-
 is quib; peccare fecit iudam. ut fa-
 ceret malū coram dño. Reliqua autē
 sermonū manasse. et uniuersa que
 fecit. et peccatū eius qd' peccauit;
 nonne hec scripta sunt in libro ser-
 monū diez regum iuda: Dormiū
 q; manasses cum patrib; suis: et
 sepultus ē in orto domus sue. i or-
 to ozam. Et regnauit amon filius
 eius: p eo. Viginti duoz annoz erat
 amon cū regnare cepisset: duob; q;
 annis regnauit in iherlm. Non mā-
 tris eius mesalamēth filia aris: de
 iechēbā. Fecitq; malum in conspēu
 dñi sicut fecerat manasses pater ei:
 et ambulauit in omni uia p quā
 ambulauit pater eius. Seruauitq;
 imunditiz quib; seruierat pater
 suus: et adorauit eas. Et derelictō
 dñm dñm patrū suoz: et n̄ ambula-
 uit in uia dñi. Terenderuntq; ei
 insidias serui sui: et interfecerunt re-
 gem in domo sua. Pulsit autē ppls
 terre om̄s qui coniuerauerant cont̄
 regem amon: et constituerūt sibi re-
 gem iosiām filiū eius. p eo. Reliq;
 autē sermonū amon que fecit: in
 hec scripta sunt in libro sermonū
 diez regum iuda: Sepelieruntq;
 eū in sepulchro suo: in orto ozam.
 Et regnauit iosiās fili' eius: p eo.

Octo annoz erat io **XXII**
 siās cū regnare cepisset: et tri-
 ginta uno anno regnauit i iherlm.
 Non mātris eius iuida: filia pha-
 data de besechat. Fecitq; qd' placi-
 tum erat coram dño: et ambula-

uit p om̄s uias dauid patris sui. Nō
 declinauit ad dexterā: siue ad fini-
 stram. Anno autē decimo octauo re-
 gis iosie. misit rex saphan filiū as-
 sia. filij mesulam scribā templi dñi:
 dicens ei. Ite ad helchiam sacdo-
 tem magnū. ut confletur pecunia
 que illata ē in templū dñi: quā col-
 legerunt ianitores a p̄lo. Deturq;
 fabricis p̄ p̄positos domus dñi: qui et
 distribuunt eam hys qui opantur
 in templo dñi. ad instauranda sar-
 tatecta templi. tignarijs uidelicet
 et temtarijs. et hys qui interrupta
 cōponunt: et ut emanentur ligna et
 lapides de lapidicinis. ad instaurā-
 dum templū dñi. Veruntam̄ non
 supputetur eis argentū qd' accipi-
 unt: s; in potestate habeant eo i fide.
Dixit autē helchias pontifex: ad sa-
 phan scribam. Librum legis reperi:
 in domo dñi. Deditq; helchias uolu-
 men saphan: qui et legit illud. **Ue-**
nit quoq; saphan scriba ad regem.
 et renunciauit ei qd' p̄cepit: et ait.
Conflauerunt serui tui pecuniam
 que reptā ē in domo dñi: et dederūt
 ut distribueretur fabricis. a p̄fectis
 opum templi dñi. Narrauit sa-
 phan scriba regi: dicens. Librum
 dedit mi helchias sacerdos. Quē cū
 legisset saphan coram rege: et au-
 dist; rex uerba libri legis dñi: scdit
 uestimta sua. Et p̄cepit helchie sa-
 cerdoti. et archam filio saphan. et
 achoboz filio micha. et saphan scri-
 be. et asie seruo regis: dicens. Ite
 et consulite dñm sup me et sup po-

pulo et sup omni iuda: de uerbis uoluminis istius qd inuentu est. Magna eni ira dñi succensa e contra nos: quia no audierut patres nri uerba libri huius. ut facerent omne qd scriptum e nobis. Ierunt itaq helchias sacerdos. et aicham. et achobor. et saphan. et asia ad oldam ppheten. uxorem sellum. filij thecuc. filij aras. custodis uestium. que habitabat in iherlm. in scda: locutiq sunt ad eam. Et illa respondit eis. Hec dicit dñs ds isrl. Dicite uiro: qui misit uos ad me. Hec dicit dñs. Ecce ego adducam mala sup locum hunc et sup habitatores eius. omnia uba legi que legit rex iuda: quia dereliquerunt me. et sacrificauerunt dijs alienis. irritantes me in cunctis opibz manuū suaz. Et succenderetur indignatio mea in loco hoc: et no extinguetur. Regi aut iuda qui misit uos ut consuleretis dñm: sic dicetis. Hec dicit dñs ds isrl. Pro eo qd audisti uba uoluminis. et pteritū est cor tuū. et humiliatus es coram dño auditis sermonibz cōtra locum istum et habitatores ei. qd uidelicet fierent in stuporem et in maledictū: et scidisti uestimenta tua. et fleuisti coram me: et ego audiui dicit dñs. Idcirco colligā te ad patres tuos: et colligeris ad sepulchrum tuū in pace: ut non uideant oculi tui omnia mala. que introducturus sum super locum istum.

XXII

Et renuntiauerūt regi qd dixerat. Qui misit: et congregati sunt ad eum om̄s senes iuda et iherlm. Ascenditq rex templū dñi. et om̄s uiri iuda unūsq; qui habitabant in iherlm cū eo. sacerdotes et pphē: et omnis ppls a paruo usq; ad magnū. Legitq cunctis audientib; omnia uerba libri federis: qui inuentus ē in domo dñi. Stetitq rex sup gradum: et sedus percussit corā dño. ut ambularent post dñm. et custodirent p̄cepta eius et testimonia et ceremonias. in omni corde et in tota anima: et suscitarent uba federis huius. que scripta erant in libro illo. Acqueuitq; ppls pacto. Et p̄cepit rex helchē pontifici. et sacerdotib; scdi ordinis et ianitorib;: ut picerent de templo dñi om̄ia uasa que facta fuerant baal. et lico. et unūse militie celi. Et combussit ea foris iherlm in conualle cedron: et tulit puluerē eoz in berthel. Et deleuit aruspices quos posuerant reges iuda ad sacrificandū in excel sis. p ciuitates iuda et in circuitu iherlm: et eos qui adolebāt incensū baal. et soli et lune. et duodecī signis. et omni militie celi. Et effertit eum de domo dñi foras iherlm in conualle cedron. et combussit eum ibi: et redegit in puluerē: et proiecit sup sepulchra uulgi. Destruit quoq; ediculas effeminatorū que erant in domo dñi: p quib; mulierē terebant quasi domunculas luei. Congregauitq; om̄s sacerdotes de

ciuitatib; iuda: et cōtaminauit ex
 celsa ubi sacrificabant sacerdotes. de
 gabaa usq; bethabee. Et destruxit a
 ras portar; in introitu ostij ioseph p̄n
 cipis ciuitatis: qđ erat ad sinistram
 porte ciuitatis. Veruntam̄ nō ascen
 debant sacerdotes excelsoꝝ ad altare
 dñi in iherlm: s; tantū comedebant
 azima in medio fr̄um suoz. Contra
 minauit quoq; thofech qđ est in cō
 ualle filij ennon: ut nemo consecra
 ret filiu suū aut filiam. pignē. mo
 loch. Abstulit quoq; equos quos de
 derant reges iude soli. in introitu
 templi dñi iuxta exedram natham
 nelech eunuchi: qui erat in phatu
 rim. Currus aut; solis: combussit ig
 ni. Altaria quoq; que erant super
 recta cenaculi achaz. que fecerant
 reges iuda. et altaria que fecat ma
 nasses in duob; acrys templi dñi:
 destruxit rex. Et cucurrit inde: et dis
 plic cinerem eoz in torrentē cedron.
 Excelsa quoq; que erant in iherlm
 ad dextram partem montis offensio
 nis que edificauerat salomon rex
 isrl. et astaroeh ydolum sydonioꝝ.
 et chamos offensionis moab. et mel
 chon abhominaciones filioꝝ amon
 polluit rex: et contriuit statuas. Et
 succidit lucos: repleuitq; loca eozū
 ossib; mortuoꝝ. Insuper et altare qđ
 erat in bethel. et excelsum qđ fece
 rat ieroboam filius nabath qui
 peccare fecerat isrl. et altare illud
 excelsum. destruxit atq; cōbussit.
 et cōminuit in puluerem: succi
 ditq; etiā lucum. Et conuulsus io

stias. uidit ibi sepulchra que erant ī
 monte. Misitq; et tulit ossa de sepul
 chris. et combussit ea sup altare: et
 polluit illud iuxta ūbum dñi qđ
 locutus ē iur dei: qui pdixerat uer
 ba hec. Et ait. Quis ē tumulus iste
 quē uideo? Responderuntq; ei ciues
 illius urbis. Sepulchru est hōis dei
 qui uenit de iuda: et pdixit uerba
 hec que fecisti. sup altare bethel. Et
 ait. Dimittite eum: nemo como
 ueat ossa eius. Et intacta manserūt
 ossa illius: cū ossib; p̄phe qui ueniat
 de samaria. Insuper et omnia fana ex
 celsoꝝ que erant in ciuitatib; sama
 rie. que fecerant reges isrl ad irri
 tandum dñm. abstulit iostias: et
 fecit eis scđm om̄ia opa que fecat
 in bethel. Et occidit inuisos sacdo
 tes excelsoꝝ qui erant ibi sup alta
 ria: et combussit ossa humana sup
 ea. Reuulsusq; est iherlm: et precepit
 om̄i p̄plo. dicens. Facite phase dño
 deo ur̄o: scđm qđ scriptum ē in lib
 federis hui;. Nec enim scđm ē phase
 tale. a dieb; iudicū qui iudicauerūt
 isrl et omniū dieꝝ regum isrl et re
 gum iuda: sicut in octauo decimo
 anno regis ioseph. Scđm ē phase istud
 dño: in iherlm. S; et phitones et ari
 olos et figuras ydoloꝝ. et imundici
 as abhominacionesq; que fuerunt
 in t̄ra iuda et iherlm abstulit iostias:
 ut statueret ūba legis que scripta
 sunt in libro. quē inuenit helchias
 sacerdos in templo dñi. Similis illi
 nō fuit ante eū rex. qui reuiteretur
 ad dñm in omni corde suo et ī tota

anima sua et uniuersa uirtute sua. iuxta omnē legē moysi: neq; post eum surrexit similis illi. Verūtamē n̄ est ausus dñs ab ira furoris sui magni. quo iratus ē furor eius cōtra iudam: ppter irrationes quib; puo cauerat eū manasses. Dixit itaq; dō. Et n̄ iudam auferam a facie mea. sicut abstulisti: et pietatē autatē hanc quā elegi iherlm. et domum de qua dixi. erit nom̄ meū ibi. Reliqua autē sermonū iose et uniuersa que fecit: nomne hec scripta sunt in libro liboz diez regum iuda. In dieb; eū ascendit pharao nechao rex egypti. contra regem assyrioz: ad flumē eufratē. Et abiit iosias rex in occursum eius: et occisus ē in mageddo cū uidisset eū. Et portauerūt eum serui sui mortuū de mageddo. et pauerūt eum in iherlm: et sepeluerunt eū in sepulchro suo. Tulitq; ppl̄s terre ioachaz filiū iose. et unxerunt eū. et cōstituerunt eū regem p patre suo. Viginti trium annoz erat ioachaz cū regnare cepisset: et trib; mensib; regnauit in iherlm. Nom̄ matris eius amichal: filia iheremie de lobna. Et fecit malū coram dño: iuxta omnia que fecerant patres eius. Vinxitq; eū pharao nechao in reblata. que est i terra emach: ne regnaret in iherlm. Et imposuit mulctam t̄re: centum talentis argenti et talento auri. Regemq; constituit pharao nechao e iachim filiū iose. p iosiā patre ei: ueritq; nom̄ eius ioachim. Porro ioachaz tulit: et duxit in egyptū.

Argentū autē et aurū dedit ioachim pharaoni. Cum indixisset terre p singulos: ut conferretur iuxta pceptum pharaonis. Et unūquēq; scdm̄ uires suas exegit. tam argentū quā aurum de p̄lo terre: ut daret pharaoni nechao. Viginti qinq; annoz erat ioachim cū regnare cepisset: et undeci annis regnauit i iherlm. Nom̄ matris eius zediba: filia phadara de tumā. Et fecit malum coram dño: iuxta omnia que fecerant patres eius. **XXIII** In dieb; eius ascendit nabuchodonosor rex babilonis. Et factus ē ei ioachim seruus. trib; annis: et rursum rebellauit contra eū. Immisitq; ei dñs latrunculos chaldeoz. et latrunculos syrie. et latrunculos moab. et latrunculos filioz amon: et misit eos in iudam ut disperderent eum. iuxta uerbū dñi qd̄ locutus fuerat p seruos suos pphas. Sc̄m̄ est autē hoc p ūbum dñi contra iudam: ut auferret eū coram se. ppter peccata manasse uniuersa que fecit. et ppter sanguinē innocuū quē effudit: et impleuit iherlm cruore innocentū. Et ob hanc rem: noluit dñs p̄iriari. Reliqua autē sermonū ioachi et uniuersa que fecit: sine hec scripta sunt in libro sermonū diez regum iuda. Et dormiuit ioachim cū patrib; suis: regnauitq; ioachim filius eius p eo. Et ultra nō addidit rex egypti: ut egrederetur de terra sua. Tulerat enim rex babilonis a riuo egypti usq; ad flumē

eufraten: omnia que fuerant regis egypti. Decem et octo annorum erat ioachim cum regnare cepisset: et tribus mensibus regnauit in iherusalem. Non enim matris eius nestha: filia elnathan de iherusalem. Et fecit malum coram domino: iuxta omnia que fecerat pater eius. In tempore illo ascenderunt serui nabuchodonosor regis babiloniorum in iherusalem: et circumdata est urbsmunitionibus. Venitque nabuchodonosor rex babilonis ad ciuitatem cum seruis suis: ut oppugnaret eam. Egrediusque est ioachim rex iuda ad regem babilonis. ipse et mater eius, et serui eius et principes eius, et eunuchi eius: et suscepit eum rex babilonis anno octauo regni sui. Et protulit inde omnes thesauros domus domini: et thesauros domus regie. Et concidit uniuersa uasa aurea que fecerat rex salomon rex israel in templo domini: iuxta uerbum domini. Et transtulit omnem iherusalem, et uniuersos principes, et omnes fortes exercitus decem milia in captiuitate: et omnem artificem et inclusorem. Nichilque relictum est: exceptis pauperibus populi terre. Transtulit quoque ioachim in babilonem, et matrem regis et uxores regis: et eunuchos regis et iudices terre duxit in captiuitate de iherusalem in babilonem, et omnes uiros robustos septem milia, et artifices et inclusores mille, omnes uiros fortes et bellatores: duxitque eos rex babilonis captiuos in babilonem. Et constituit matthaniam patrum eius pro eo: imposuitque nomen et sedechiam.

Uicesimum et primum annum etatis habebat sedechias cum regnare cepisset: et undecim annis regnauit in iherusalem. Non enim matris eius erat amichal: filia iheremie de lobna. Et fecit malum coram domino: iuxta omnia que fecerat ioachim. Irascebatur enim dominus contra iherusalem et contra iudam: donec preceperet eos a facie sua. Recessitque sedechias: a rege babilonis. **XXV**

Factum est autem anno nono regni eius, mense decimo decima die mensis, uenit nabuchodonosor rex babilonis, ipse et omnis exercitus eius in iherusalem, et circumdederunt eam: et extruxerunt in circuitu eius munitiones. Et clausa est ciuitas atque uallata: usque ad undecimum annum regis sedechie, nona die mensis. Preualuitque fames in ciuitate: nec erat panis populo terre. Et intrupta est ciuitas: et omnes uiri bellatores nocte fugerunt, per portam que est inter duplicem murum ad orientem regis. Porro chaldei: obsidebant in circuitu ciuitatem. Fugit itaque sedechias per uiam que ducit ad campestria solitudinis: et persecutus est exercitus chaldeorum regem. Comprehenditque eum in planicie iericho: et omnes bellatores qui erant cum eo dispersi sunt, et reliquerunt eum. Apprehensum ergo regem adduxerunt ad regem babilonis: in reblata. Qui locutus est cum eo iudicium. Filios autem sedechie occidit coram eo: et oculos eius effudit. Dixitque eum cathenis: et adduxit in babilonem. Mense quinto septima die mensis, ipse est annus nonus

nusdecim. regis babilonis. uenit nabuzardan princeps exercitus seruis regis babilonis iherlm. et succendit domū dñi et domū regis et domos iherlm. omnēq; domum combussit igni. Et muros iherlm in circuitu destruxit oīs exercitus chaldeoz: q̄ erat cum p̄ncipe militū. Reliquā autē partem ppli que remanserat ī ciuitate. et p̄fugas qui transfugerant ad regem babilonis. et reliquū uulgus transtulit nabuzardan p̄nceps militie: et de pauperib; terre reliquit uiuitores et agricolas. Columpnas autē ereas que erant in tēplo dñi et bases et mare ereum qd̄ erat in domo dñi. confregerūt chaldei: et transtulerūt es omne in babilonē. Ollas quoq; eneas. et trullas. et tridentes. et sciphos. et mortariola. et omnia uasa erea in quib; ministrabat tilerunt: necnō et thuribula. et phialas. Que aurea aurea et que argentea argentea. tulit p̄nceps militie id est columpnas duas. mare unū. et bases quas fecerat rex salomon in templo dñi. Nō erat pondus eris: omnū uasoz. Decem et octo cubitos altitudinis habebat columpna una. et capitellū ereum sup se. altitudinis trium cubitoz. et retiaculū. et malogramata sup capitellū columpne: omnia erea. Similem et columpna scda: habebat ornata. Tulit q̄q; p̄nceps militie saratām sacerdotē primū. et sophoniam sacerdotē scdm. et tres ianitores. et de ciuitate eunuchū unū qui

erat p̄fectus sup bellatores uiros. et q̄inq; uiros de hys qui steterant corā rege quos reperit in ciuitate: et sopher p̄ncipem exercitus qui pbabat tyrones de pplō terre. et sex uiros ex uulgo qui inuenti fuerant ī ciuitate. Quos tollens nabuzardan p̄nceps militū: duxit ad regem babilonis. in reblatā. Percussitq; eos rex babilonis: et interfecit eos in reblatā. in t̄ra emach. Et t̄nslatus ē iuda: de terra sua. Pplō autē qui relictus erat in t̄ra iuda. quē dimiserat nabuchodonosor rex babilonis: p̄fecit godoliam filiū atcham filij saphaū. Qd̄ cū audissent omīs duces militum. ipsi et uiri qui erant cū eis. uidelicet qd̄ constituisset rex babilonis godoliam. uenerunt ad godoliam in masphā: ysinael filius nathanie. et iohannān filius caree. et saratā filiū tenamech nechophatites. et tezonias filiū machathi. ipsi et socij eozū. Iurauitq; eis godolias. et socij eoz: dicens. Nolite timere seruire chaldeis. Manete in t̄ra. et seruite regi babilonis: et bene erit uobis. Factū est autē in m̄se septimo uenit ysinahel filiū nathanie filij elisama de semine regio. et decē uiri cū eo: percussērunt godoliam. qui mortuus est: et iudeos et chaldeos qui erant cū eo in masphā. Consurgensq; oīs ppl̄s a paruo usq; ad magnū. et p̄ncipes militū. uenerūt in egiptū: t̄nites chaldeos. Sc̄m ē uō in anno tricesimo septimo t̄nsmigrationis ioachim regis iude. m̄se duodecimo uicesima septi-

ma die inſis. ſubleuauit euilmero
dach rex babilonis. anno quo regna
re cepat. caput ioachim regis iuda
de carcere: et locutus e ei benigne. Et
poſuit thronu eius: ſup thronu re
gum qui erant cu eo in babilone.
Et mutauit ueſtes eius: quas ha
buerat in carcere. Et comedebat pa
nem ſemp in conſpectu eius: cuſtis
dieb; uite ſue. Annona quoq; conſti
tuit ei abſq; inſuſſione: que et da
batur ei a rege p ſingulos dies. om
nib; dieb; uite ſue. **Explicit liber q̄
tus regum. Incipit prologus in li
bros parali pomenon.**

In ſeptuaginta inſcriptu
pura et ut ab eis in gre
cum uerſa eſt editio p
maneret: ſupflue me in chromati
epiſcopoz ſaſſime atq; doctiſſime
impelleres. ut tibi hebreâ uoluntia
latino ſermone tranſſerret. Qd eni
ſemel aures hominũ occupauerat. et
naſcentis ecclie roborauerat fidem:
uſtu erat. etiã nro ſilento compari.
Nunc uo cu puaritate regionum.
diuſa ferantur exemplaria. et ger
mana illa antiquaq; trãſlatio. cor
rupta ſit atq; uiolata: nri arbitry
pucas aut plurib; iudicare quid
uerum ſit. aut nouũ opus in ueteri
ope condere. illudentib; q; iudeis. cor
nicum ut dicitur oculos configere.
Alexandria et egyptus in ſeptuagi
ta ſuis. eſychum laudat auctorem:
conſtantinopolis uſq; antiochiam.
luciant nris exemplaria pbat. Ne
die inter has puincie. paleſtinos co

dices legunt; quos ab origene ela
boratos. euſebius et pãmp̄hilus uul
gauerunt: totuſq; orbis hac inter ſe
triphãria uarietate cõpugnat. Et
certe origenes n̄ ſolum exempla cõ
poſuit q̄tuor editionũ. e regione ſin
gula ūba deſcribens. ut unus diſſenti
ens. ſtañ ceteris in ſe cõſcientib;
arguatur: ſ; qd maioris audacie e.
in editione ſeptuaginta theodorõs
editionẽ miſcuit. aſterycis uidelicet
deſignans que minus ante fuerant.
et uirgulis. que ex ſupfluo uideban
tur appoſita. **S**i igitur alijs licuit n̄
tenere qd ſemel ſuſceperant. & poſt ſep
tuaginta cellulas que uulgo ſine
auctore iactantur ſingulas cellas a
peruete. hocq; in ecclis legitur quod
ſeptuaginta neſcierunt; cur me n̄
ſuſcipiant latini mei. qui ūiolata
editione ueteri. ita nouam condidi.
ut labore meũ. hebreis et quod hys
maius e aplis auctorb; pbem. **S**cy
ſi nup̄ librum de optimo genere inſ
p̄randi; oſtendens illa de ewanglio.
ex egypto uocau ſiliũ meũ. et qm na
zareus uocabitur. et uidebunt in
que compunxerũ. et illud apli quod
oculus n̄ uidit nec auris audiuit
nec in cor hominis aſcendẽt que p̄
parauit d̄s diligentib; ſe. ceteraq;
hys ſimilia: in hebreoz libris inue
niri. **C**erte apli et ewangliſte: ſep
tuaginta inſcriptes nouerant. Et
unde eis hec dicere. que i ſeptuaginta
inſcriptib; n̄ habentur. **E**p̄e deus nr̄
utruſq; teſtãm̄ti conditor: in ewan
glio ſc̄lm iohẽm qui credit inq̄t in